

București, 23 decembrie 1955

Aspect din sala Congresului

*Salut delegaților la cel de al II-lea Congres
al Partidului Muncitoresc Român!*

*Trăiască Partidul Muncitoresc Român,
inspiratorul și organizatorul victoriilor
poporului nostru, pe drumul construirii
socialismului!*

60552

Gavrilă Pașca (stînga) și Ion Mălăncioiu (dreapta), după decorare.

subterane, astupînd cu beton grote, injectînd ciment, lucrînd în zone cu gaze, primejdioase. De la începutul lucrărilor, fuseseră străbătuți aproape cinci kilometri în lungime, pe o secțiune de mare suprafață, excavîndu-se 38.500 de vagoane de rocă, turnîndu-se aproape cincisprezece mii vagoane de beton.

Se calificaseră în această călătorie de ani de zile prin stîncă, sute și sute de oameni; foști argați, ca Dumitru Hosu și Ion Irimuş, deveniseră mineri fruntași; unii — ca Gagy Samoilă — înfăptuiseră acte de eroism, lucrînd în zonele de mare presiune, amenințate de strivire; ajunseseră cunoscuți în întreaga țară Pașca Gavrilă, Roman Ștefan, Mălăncioiu Ion, Carol A-lungei...

La mai puțin de două ore după aruncarea în aer a peretelui despărțitor, reprezentanți ai partidului și guvernului, ambasadori ai unor țări prietene, muncitorii șantierelor hidrocentralei, scriitorii, ziariștii, luau parte la festivitatea în care căreia se confereau ordine și distincții în muncă; iar distincțiile înalte acordate și aceea de Erou al Muncii. Pe lista O primise Gavrilă Pașca, șeful brigăzii căreia îi revenise cinstea de a da ultimul atac împotriva muntelui.

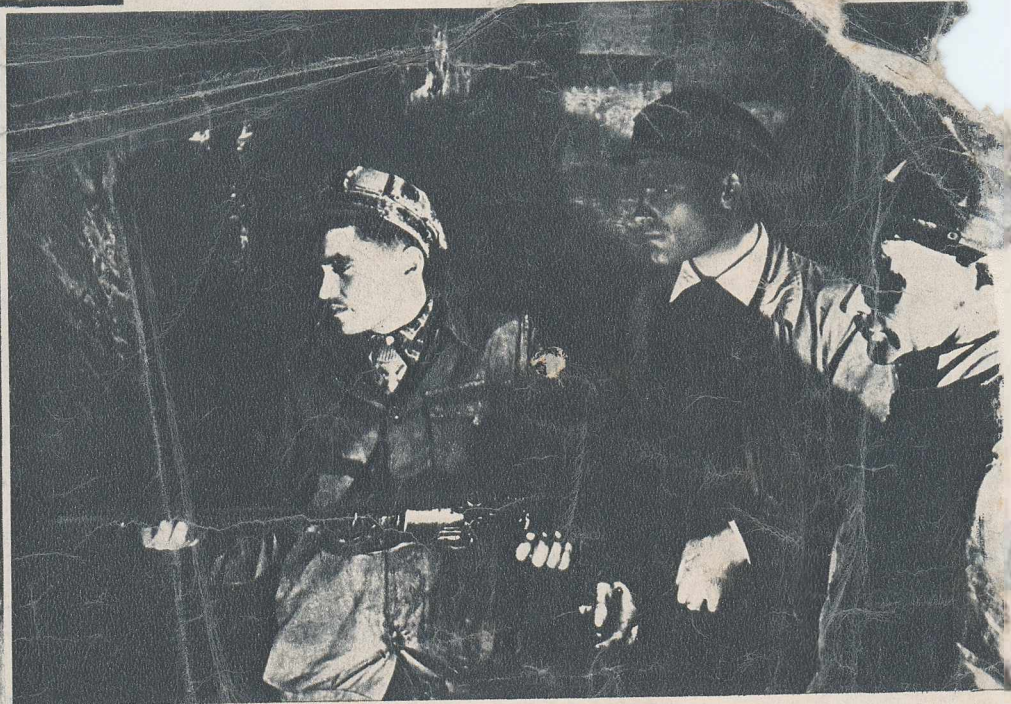
Țevășul Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri, pregătindu-se să acționeze explozorul care va face să sară în aer perețele despărțitor.

SUB CONDUCEREA PARTIDULUI

La 10 decembrie 1955 tuneliștii din brigada lui Ștefan Roman, de la Tunel-Ieșire, trimiteau celor de la Tunel-Intrare, din brigada lui Gavrilă Pașca, un bilețel: câteva rînduri în legătură cu pregătirea

locului de muncă. Bilețelul era prins în vârful unui burghiu și trecut printr-un perete de piatră. Era pentru prima dată cînd cele două brigăzi se înțelegeau și alt fel decît cu ajutorul telefonului. După

o zi, aveau să se îmbrățișeze, în același loc în care, de astă dată, tunelurile nu mai comunicau printr-un canal de burghiu, ci se uneau, făcînd corp comun. Pe movila de piatră sfărîmată, făceau joncțiunea cele două brigăzi care înaintaseră una spre alta, perforînd muntele, trecînd prin inundații

Tunel-Ieșire, Roman Ștefan cu ortacii săi. Curtînd vârful de oțel va duce dintr-o parte într-alta primul bilețel.

PENICILINĂ ROMÎNEASCĂ

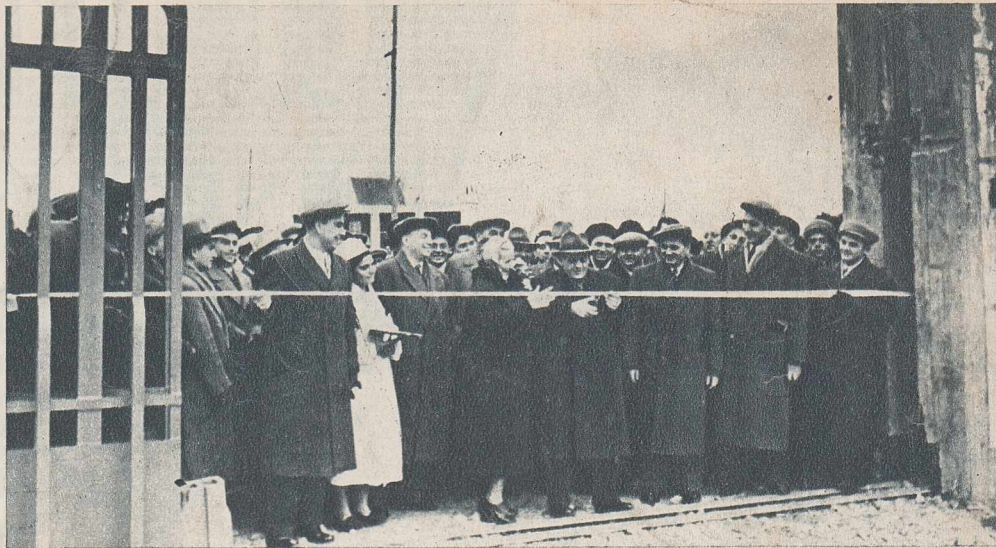
„În cinstea Congresului partidului, am dat prima șarjă de penicilină românească! Primele flacoane cu penicilină de calitate bună, cu care putem concura produsele similare străine!” Sînt cuvintele pe care le-a rostit, la 11 decembrie, tovarășul Ion Rotaru, directorul primei fabrici de antibiotice românești, construite la Iași.

Constructorii, chimiștii, biologii și tehnicienii fabricii de antibiotice și-au respectat angajamentul. Au terminat și pus în funcțiune una din cele mai mari fabrici de antibiotice din Europa. Au desăvîrșit o importantă realizare a regimului, în lupta pentru sănătatea celor mulți.

Trei ani a durat construirea fabricii de antibiotice românești. Trei ani au lucrat alături constructorii romîni și sovietici. Și aici s-a văzut din plin ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice, acordat prin: proiectarea fabricii, livrarea utilajului celui mai important, participarea specialiștilor sovietici la construirea și punerea în funcțiune a fabricii.

Oamenii muncii din Iași, oaspeții veniți din Capitală și din alte părți ale țării, alături de muncitorii constructori, au transformat solemnitatea inaugurării acestei fabrici într-un miting impunător.

„Punerea în funcțiune a fabricii de antibiotice — a spus tovarășul Iosif Chișinevski, membru în Biroul Politic al C.C. al P.M.R., secretar al C.C. al P.M.R.,

Mitingul de inaugurare a fabricii de antibiotice s-a terminat; în entuziasmul general, tovarășul Iosif Chișinevski ține panglica inaugurală.

în cuvîntarea ținută la inaugurare — are o mare importanță pentru economia noastră națională. Construirea acestei fabrici face parte din marea acțiune care se desfășoară în toată țara, în domeniul ocrotirii sănătății populației de la orașe și sate“.

Cu privire la sarcinile de viitor ale fabricii de antibiotice, tovarășul Iosif Chișinevski a arătat:

„În fața colectivului fabricii stă marea sarcină de a dezvolta mai departe fabricația de

antibiotice. Intrarea în funcțiune a secției de penicilină constituie primul pas. Într-un interval scurt de timp, va fi necesar să se pună în funcțiune secția care va fabrica alte antibiotice, ca: streptomicina, aureomicina etc.“

Chimiștii, biologii, tehnicienii și muncitorii primei fabrici de antibiotice românești s-au angajat să răspundă acestei sarcini cu același elan cu care au răspuns constructorii fabricii.

F. U.

18
 Ușileagurile roșii, înălțate la 11 decembrie, dimineața, la cele două capete ale tunelului de aducțiune la hidrocentralei „V. I. Lenin” din Bicaș, arătau nu numai că tunelul fusese străpuns, dar și că toate încercările din trecut de a realiza acest lucru fuseseră ieșite victorioase, îndeplinindu-și angajamentul luat în cinstea celui de al doilea Congres al partidului.

Constructorii hidrocentralei, la miting. În fund se poate vedea clubul central — un adevărat complex cultural modern

Copiii constructorilor hidrocentralei au venit și ei la miting.

ZECE PROIECTE PENTRU 1956.
IMPĂRTĂȘITE „FLACĂRII”

CE-MI DORESC IN NOUL AN

Turnătorul Constantin Dumitrescu

...își propune să dea mereu produse peste plan și să reducă de cel puțin două ori rebuturile la tălpile fiarelor de călcat.

Metatul obosește, capătă pori, devine friabil, dar, turnat cu grijă, durează, ani de-a rîndul, dens, elastic, neted.

De aceea, Constantin Dumitrescu, turnător la întreprinderea „Electroaparataj”, a trecut acum la o nouă metodă de turnare a tălpilor de călcat, în miezuri.

Anul '56 va arăta dacă noua metodă de turnare e cea mai bună, dacă o dată cu reducerea rebuturilor, va izbuti să dea mai multe produse peste plan...

Inginera chimistă Bella Gelber

...speră ca noul procedeu de recuperare a zahărului din melasă să fie aplicat pe scară semiindustrială în anul 1956.

După o sumară vizitare a ICE-CHIM-ului, ne-am oprit în cel mai... dulce laborator. Acel în care se cercetează posibilitatea mării procentului de extracție a zahărului. Extinderea procedurii, care constă, exprimându-ne științific, în aplicarea schimbătorilor de ioni în industria zahărului, va duce la creșterea producției de zahăr cu aproximativ 4-10%.

În fotografie: inginera Bella Gelber (dreapta) și laboranta Maria Cristea (stînga).

Deputatul Petre Boncea

...crede că electrificarea străzilor din circumscripția sa va fi repede terminată.

Sînt niște străduțe mici — unele par niște intrări. Str. Coșarului, Bir-tului, Ab-ului, Gindacului și altele — pe la capul liniei 16, la Dristor. Datorită deputatului care i-a mobilizat pe cetățeni, ele au fost electrificate aproape complet, unele pavate, și s-au instalat și cișmele.

— Noi am vrea — ne-a spus Petre Boncea — ca, în 1956, I.R.E.B.-ul să nu mai tărăgăneze recepționarea lucrărilor noastre. Și vom mai realiza și altele.

Funcționara Octavia Brastoreanu

...speră să poată lucra într-un domeniu ce o atrage mai mult.

— Lucrez de cîțiva ani în cadrul Ministerului Comerțului Exterior. De mult doresc, însă, să muncesc la operațiunile directe cu străinătatea. Dar mi-am dat seama că e necesar să mă mai pregătesc pentru aceasta. Studiez cu străduință limba engleză. Pentru '56 — ce mă mai întrebați! — doresc să fiu suficient pregătită, pentru a trece în munca ce mă interesează mai mult.

Scriitorul Costache Anton

„dorește ca prima sa carte să fie bine primită de cititori...”

Pe tânărul scriitor Costache Anton, l-am întâlnit în timp ce-și alegea coperta primului său volum, „Neliști în detașament”, ce va apare în Editura Tineretului, în primele luni ale anului '56.

— Neliștit la rîndul dumneavoastră? Emoționat?

— E prima mea carte. Încerc aceleași emoții prin care am trecut cînd am publicat întîia dată o povestire, în „Iașul Nou”. Va fi oare pe plac micilor cititori, cărora li se adresează?

— Noi v-o dorim, din toată inima!

Eleva Natalia Petrescu

„...se visează în rolul Odetei din „Lacul Lebedelor”.”

Pătrundem, pășind pe vîrfuri, în sala luminoasă a Școlii medii de coregrafie. Nu pentru a fi în ton... ci numai pentru că elevele clasei VII sînt într-o oră de curs.

În apele oglinzii, alunecă acum ușor pașii grațioși ai tinerei dansatoare Natalia Petrescu. A început de pe acum să pregătească rolul Odetei, pe care-l va interpreta la examenul de fine de an. — Exersează și mă visez mereu... așa cum voi arăta atunci.

Fierarul Grigore Peterman

„...speră să se mute, pe data de 1 mai 1956, în noua sa locuință.”

Omul ăsta „numai inimă” — cum spunea un tovarăș de-al său, de la atelierele „Grivița Roșie” — și-a ridicat casă din banii cu care statul l-a împrumutat pe termen de 25 de ani.

Zidurile au fost înălțate și în curînd se va începe finisarea.

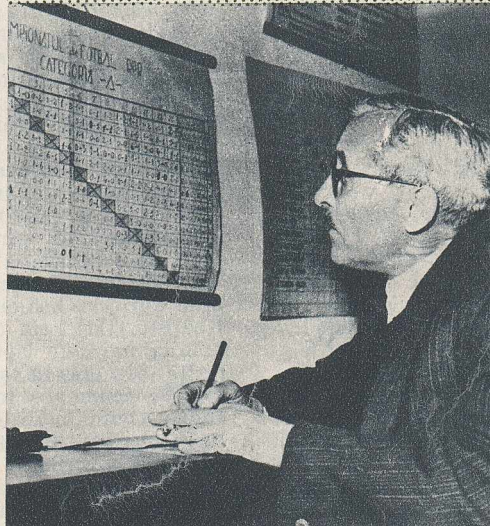
— La 1 Mai, va fi gata. Iar aci va avea loc și o mașină — ne-a spus el, arătîndu-ne curtea noii sale case.

— Ce mașină?

— Un auto! Poate că nu în 1956, dar cîndva, tot o să am! De ce nu?

Într-adevăr, Grigore Peterman, de ce nu?

Csaky Andrei

„...ar dori să câștige la Pronosport!”

— Închipeți-vă, n-am fost niciodată sportiv și acum m-a prins și pe mine... pasiunea fotbalului... Dacă-i vorba să vă spun ce aștept în '56, ei bine, îmi doresc să nimeresc pronosticurile și să câștig la Pronosport! După cum vedeți, am și început să mă ocup... Urmăresc cu regularitate rezultatele meciurilor.

Deși, nu ne numărăm printre pasionații „pronosportști”, îi dorim tot, Csaky să câștige și totodată să devină și un veritabil suporter al fotbalului.

Țărancă întovărășită Leana C. Niculai

„...vrea ca, în anul care vine, să scoată multă pîine de pe pămîntul întovărășit.”

Am stat de vorbă cu Leana lui Codin, în poarta casei sale din satul Mecheaua, ultimul sat din comuna Corbeanca, reg. București, în care s-a constituit în 1955 întovărășirea „Aurel Șefu”.

— Noi am fost pentru întovărășire de la început — ne-a spus tînăra țărancă. Avem trei hectare de pămînt și le-am băgat pe toate în întovărășire. Și, vedeți dumneavoastră, în anul care vine, lucrînd cu mașinile, în întovărășire, o să scoatem multă pîine din pămîntul ăsta și o să avem bani și pentru un grajd ca lumea.

„Aricul” Institutului Poitebnic

„...ar dori să-și folosească mai puțin țepii, în anul viitor.”

— ...Dar — a adăugat dînsul imediat — să nu creadă nimeni că în 1956, tocul meu va fi mai tocit. Vă rog să anunțați această tuturor „aricilor” din Republică.

Deci, anunțăm.

LA PRIMUL SECRETAR DE PARTID

de George SIDOROVICI

Ilustrație de Rodu VIOREI

Mă aflam într-un rând, în birou la prim-secretarul Comitetului raional de partid. Ședeam la un colț de masă și-mi fumam în tihnă țigara. Miresme de ierburi tinere, un iz amarui de frunze de nuc pătrundeau prin geamurile deschise. Era primăvară. Așezate pe un maldăr de dosare, niște garoafe ca purpura țîșneau dintr-un ulcior smălțuit.

Primul secretar era un bărbat în putere, cioplit parcă dintr-un lemn virtos de gorun. Avea fața asprită de vânturi, ca arama cea veche, iar ochii săi mici, verzui, mijind sub sprâncene arcuite, mă priveau cu un calm desăvârșit.

Trebuia să-mi vorbească despre scrisorile pe care le primește Comitetul raional de partid, de la felurii oameni ai muncii, dar eram într-una stingheriți. Ba zbîrnăia telefonul, ba se deschidea ușa și năvălea peste noi vreun tovarăș cu un caz urgent. Primul secretar când ridica din furcă receptorul, când se apuca să rezolve cazul acela. Trecuse mai bine de o jumătate de oră și simțeam cum crește în mine un simbur de nerăbdare.

„Dacă continuă așa — îmi dădeam cu părerea — tot cu zbîrnăieli și năvala de lume, nici la anu' nu-mi scriu articolul“.

Primul secretar păru a-mi fi ghicit gândurile. Îmi zîmbi cu bunăvoință, scuzîndu-se pareă: — Ce să-i faci?... Se iscă probleme... Totuși, ai avut noroc. Să fi venit mine, nu mă găseai... Pînă la urmă, prinzînd o clipă de răgaz, adusesem vorba și asupra scrisorilor. Primul secretar trase de sub ulciorul cu garoafe o mapă cenușie, și-mi zise, deznodîndu-i anevoie șireturile:

— Sînt aici scrisorile rezolvate în ultimele luni. Vreo sută... Cu care să încep? Toate-s importante.

Răsfoia hîrțile încet, răbdător, cu degetele sale lungi și noduroase. Încă nu se hotărîse asupra uneia, cînd începu iar să zuruie telefonul, c-o insistență drăcească. Zvîcnind din umeri, primul secretar duse receptorul la ureche.

— Da, partidul... Noroc, tovarășe Sandu!... Care-i buba?... Cum?... A luat vitele și nu le-a plătit?... Voi ce-ați păzit acolo?... Aud?... Trimiteți chiar acum un tovarăș la O.R.A.C.A.!... Altă dată, deschideți ochii mai bine...

Clasul i se rostogolea în pîlnia telefonului, puțintel mînios. Se răsuci spre mine.

— Iar un caz!... Mă-ntorc într-o minută!... Pînă atunci, cercetează mata scrisorile astea — și-mi întinse cîteva. N-ai să te plictisești.

Minuta a durat un sfert de ceas. Nici nu băgasem însă de samă cum s-a scurs vremea. Citisem vreo trei scrisori, alese la înfîmplare.

Cea dintîi, alcătuită din slove îndesate, cit pumnul, putea fi pusă, fără doar și poate, sub sticlă, la gazeta de stradă.

....Tovarășe prim-secretar, vă trimit în pachetul ista niște rădăcini poznite. Să vedeți cum vine tărășenia. Da'mai întîi trebuie să știți că am un șoric de locșor, cătră luncă, unde pînă acum a crescut burulănă sălbatică. Și dac-am auzit că prin alte părți se destelenesc pămînturi, i-am pus gînd rău locșorului istuia. Adică, m-am chibzuit să-l sparg cu plugul... Mă pornesc alaltăieri cu Ionuț al meu la arat. Ionuț purta boii: eu, la coarnele plugului. Și aici am dat de dracu! Mă las eu pe coarne cît pot, răcnește Ionuț la boii să-și rupă gura, și numa'nu merge. „Ce sfîntu' să fie?“ mă mir. Scormonesc în pămînt, și iacătă, rădăcinile iestea!... Prubez alături, iar rădăcini. Și tot așa, întreg locșorul meu, numa' o rădăcină pe dedesubt. Mi-am bătut boii de pomană, tovarășe prim-secretar!... Sara, îl mîn pe Ionuț la tovarăș Murgu, profesorul nostru, să vadă ce-i.

Le-o puricat dumnealui cu ocheana și-o spus că-i sodină. Cică din sodina asta se fabrică perii de podele, și-o trimite Republica noastră în Cehia și capătă de acolo mașini și alte scule. Acuma, tovarășe prim-secretar, eu zic să minăți dumneavoastră încoace un specialist cu analiza. Cine știe... Eu, unul, locșorul îl țîn la dispoziție. Toader Chirășelu, țăran muncitor, din sat din Hulubari...

După cîteva file, am nimerit peste scrisoarea unui pădurar. Literale, croite cu trudă, se țineau parcă de mînă, ca pruncii. Era vorba acolo de o căprioară și de niște haite de lupi.

....Și cum v-am spus — istorisea pădurarul — mî-o sfîrtecat boalele ciuta și o rămas pui de izbeliște. Da' i-am dus acasă la mine și i-am hrănit, mai c-un lapte, mai c-o sfeclă, mai cu tărîță. Și o crescut așa, bată-i norocu! Is mărișori de acum și-s tare blînduți. Zburdă prin culme, zburdă-n livadă, ca mieii. Numa' de-un lucru îmi pare rău, tovarășii dragi! Eu, ca pădurar, stau tocma-n marginea codrului și prea puțină lume se bucură de vederea lor. Și-apoi aici, îi plină pădurea de căprioari și vîtu. Deschizi doar fereastra și-i vezi cum vin la adăptori. Așa că ce m-am răfuit asară cu femeia?...

„Tu, Ană — îi zic — ce-ar fi să-i trimitem pe iștea doi la Comitetul Central? Pe acolo umblă potop de norod, nu șagă. Și s-or găsi mulți doritori să mîngîie acea podoabă... Ana mea, cum aude una ca asta, cum îi toarnă un bocet. „Tocma' la Comitetul Central, Haralampie! Atunci nu-i mai văd cît îi hăul și pîrăul. Nu cred să am vreodată treabă la Comitetul Central“. Și mă înceamnă, printre sughițuri: „Du-i, Haralampie, la raion! Umblă destulă lume și la raion. Oi merge și eu cînd îi zi de țîrg și le-oi cumpăra niște zahar“. Ne-am fixat pentru raion. Așa stînd lucrurile, tovarășii dragi, eu zic să vă repeziți cu mașina după iezișori...“

Mult m-a mirat însă cea de-a treia scrisoare. O ticluise un moșneag, din buchii scrîmbe și tremurate, care, nici mai mult, nici mai puțin, cerea să-i facă rost partidul de un popă ca lumea.

....Baba mea zace de patru luni — se jeluia moșneagul. Și de o săptămînă îmi tot bate capul să-i aduc un popă să-i facă maslu'. Da' eu pe popa ista din sat nu-l pot suferi. Și nici pe cel din Strugurei. Dîșii, tovarășilor, se poartă tot după moda cea veche. Se uită strîmb la omu' de jos. Apoi is și prea afară din cale de apucători. Deci, dară, v-aș ruga, tovarășilor, să trimiteti și la noi un popă de treaba, cu dragoste pentru popor, cum aud că se află o samă prin alte sate...“

Simțeam o bucurie lăuntrică, mă cuprîndea parcă o plăcută înflorare, gîndindu-mă cît de firec, cu cîtă simplitate își deschid inima în fața partidului oamenii acestia...

N-am avut timp să-mi continui lectura. Primul secretar intrase-n birou. Se așeză cu aceeași cumpătare plină de liniște și, iscodindu-și ceasornicul, mă încredîntă:

— Am luat măsuri să nu mai fim tulburați.

Fiindcă știam cum fusese rezolvată scrisoarea pădurarului, de vreme ce zărisem puii de căprioară săltînd prin ograda sediului, am pornit vorba despre Toader Chirășelu, din Hulubari.

— A ieșit ceva din rădăcinile lui?

Primul secretar rămase pe gînduri.

— N-avea dreptate omul cînd scria că și-a bătut boii de pomană — spuse dumnealui. Specialiștii au descoperit sodină în tot cuprînsul satului. Luna viitoare, începem s-o valorificăm.

— Dar cu popa? Cum ați rezolvat cazul?

— Cu popa-i o problemă mai complicată — zîmbi primul secretar.

Bănuiam că voi auzi una din acele istorii care, deși stîrnesc hazul, au totuși în esența lor un strop de gingășie.

N-am avut noroc. Măsurile luate de primul secretar pentru a nu fi tulburați se dovediră zădarnice. Dincolo de ușa, pe culoar, izbucnise o cumplită încăierare de glasuri. Se deslușea mai ales gura unei femei, gălăgioasă ca o trupcă într-un taraf adormit, încît le copleşea pe toate celelalte, răzbind prin pereti pînă la noi. Melita cu harnicie:

— Dă-mi drumul, tovarășe, că-i foc!... Ai de mini și de mini, da' nățing mai ești!... Nu, nu, cu dumneata n-am treabă!... Eu cu cel mai mare, cu primu'!... Se poate, se poate, că-s din Bîrzăvani, do la colectivă!... Da' feri o dată înlături, omule!...

Biruind se vede împotrivirea celui de afară, în birou se năpusti o femeieșcă puțintică la trup, ca la treizeci de ani, cu obrazul aprins de nădușeală. Din pricina cîlțiieli de adineauri, broboada îi lunecase pe umeri. Portarul comitetului raional înțepenise cu mîna pe clanță. Era și el roșu ca gotca și-și cerea parcă iertare că n-a izbutit să-și ducă sarcina la capăt.

Femeia își trase răsufletul și stătu o clipă locului, rotind în jur niște ochi negri, speriați. Părea ea însăși uluită de felul cum pătrunsesse aici. Dar tulburarea i se risipi la moment, ochii-i sticleau acum ca măgelele și, dintr-o dată, glasul acela de trupcă neadormită se revărsă peste noi, năboind încăperea.

— Haida iute la Bîrzăvani, tovarășe prim, că-i prăpăd! Să vezi numa' ce batjocură-i acolo și-ți smulgi părul din cap! O-nehunit, zău c-o-nehunit! Și cînd m-am pus contra, m-o fugărit de pe ogor și o zis că-s eu zăludă!...

De ciudă, crețuri mărunte îi cercuiau buzele subțiri, din ochi îi picurau lacrimi cît bobul de mazare și-și tot zvîrlea mînele largi în lături, ca o pasăre gata de zbor. Ne uitam la ea cu uimire. Primul secretar îi întinse un scaun.

— Sezi, femeie, și spune!

— Nu, nu! Nu stau! Nu-i vremea de stat! La noi îi poznă mare. Batjocoresc pămîntul și eu una să șed pe scaun? Se poate?

— Din Bîrzăvani zici că ești? — o întrerupse secretarul.

— Din Bîrzăvani, de la colectiv! — întări femeia. Și-mi zice Filareta Brustur.

— Și cu ce ai venit la noi? se interesă primul secretar, deși, pare-mi-se, știa „cu ce treburi“.

— Apoi, eu, cu picioarele, tovarășe prim! — se ațîță din nou femeia. Cincisprăzece kilometri!... Am vrut eu să pun mîna pe un atelaj, măcar pe un cal, că veneam la urma-urmi călare, numai s-ajung mai iute, să vă dau știre. Da' n-a fost chip. Răcnea brigadierul că-i producție și m-am pornit cu picioarele, fugăta!...

— Da' care-i pricina, tovarășă Brustur? — insistă din nou secretarul, rîzînd încetșor și cu înțeles. Hai, spune, dar mai limpede, te rog.

— Vai doamne, d-apoi mai limpede nici că se poate! — împroșca femeia vorbele, cu nemiluita, ca dintr-o praștie. Ii limpede ca ziua cum batjocoresc dumnealor păpușoi! Batăr despre brigadierul nostru, nici nu știu ce să zic. Ori c-o'nehunit, ori s-o făcut dușman. Una din două. Altminteri nu mă fugărea de pe cîmp, cînd m-am forțat să-mpiedic batjocura. Acuma, doar dumneata să faci o regulă. Că eu una destul mi-am spart gura și am plîns de pomană acolo pe cîmp. N-o ținut samă. Ba, să mai fi scăpat o vorbuliță, mă hăcuiau cu sapa, de aprinși ce erau... Da' numa' olecuță să-ți arăți obrazul pe la noi!... Pe dumneata te-or asculta... C-ai mai fost în Bîrzăvani și te cunoaște lumea. Știi, atunci cînd cu stîna... Ai, bun frecuș le-ai tras atunci, strașnic i-ai chieptănat! Și-o mîrs treaba după aceea, strună!... Așa că-i musai să

vil, tovarășe prim! Hai, dă poruncă celuiia să pornească motorul, altfel îi prăpăd!...

Spusele femeii n-aveau încă pentru mine înțeles, dar patima cu care glăsuia și, mai cu samă, ochii, mari și neliniștiți, ce ne ținuiau stăruitor, cu încredere, arătau îndeajuns de răsvedit că acolo-n Bîrzăvani se făptuia, fără doar și poate, un lucru de pomină!...

Primul secretar se zuse o vreme în cumpene. Apoi, treptat, i se așternu pe față lumina unei hotărîri. Iși luă șapca din cuier și o porni spre ușă.

— Să mergem, dacă zici că-i prăpăd!

În prag, se opri, amintindu-și probabil de existența mea.

— Vino și dumneata cu noi! Să vezi... „prăpăd“!...

Ne-am îmbarcat tustrei într-o mașinuță sprintenă, care fugea pe șoseaua alburie de rupea pămîntul. Rămîneau în urmă sclipiri de piraie, ogoare cu arături proaspete, cu grîne ca peria, sălcisuri înmugurite. Era o zi blîndă de primăvară, cu cerul curat ca o mătase albastră. Vîntul ne țiuia pe la urechi, și, din cînd în cînd, ne pălea valuri de căldură. Mă uitam atent la femeia din Bîrzăvani. Întruna se foia și, deși mașinuța gonea ca o nălucă, i se năzărea că lunecă prea încet. De aceea îl și îmboledea mereu pe șofer:

— Hai, tovarășe, hai! Mai dă-i o'leacă de damf! Doar nu mergem cu carul!...

Zadarnic se străduia șoferul s-o ieie peste picior.

— De multe ori ai mers mătăluță cu viteza treia!...

— Da' ci, crezi că n-am mai văzut mașină?... — Văzut, cum nu! — o făcea pe-a hotului șoferul. Ne plimba tătăia în fișticare dimineață. Hiț încolo, hiț încoco! Doar avem origine nițeluș burgheză.

— Lasă mata originea și dă-i damf! De te-ar arde focu' meu, n-ai mai săgui.

Cu gîndul la cîte mi-au fost sortite să aud în ziua aceea, n-am luat aminte cînd am intrat în sat, cum am trecut ca fulgerul pe ulițe strîmte, printre livezi de vișini și meri, și am cotit-o apoi pe un drumușor de țară.

Ajunsesem pe ogoarele gospodăriei colective. Nu departe, pîlcuri de oameni trebaluiau de zor. Am sărit tustrei din mașină. Femeia se ținea scai de primul secretar, turuindu-i la ureche:

— Ia, amu, ai să vezi batjocura. Da' să te ții tare, tovarășe prim! Și să-i iei în focuri dintr-o dată, și să-i chiepteni, știi matala cum!

Incredințată fiind că o dată cu sosirea primului secretar s-a face lumină, călea în urma lui, îndesat, ca o catană.

Din pîlcul de oameni, se desprinsese un bărbat roșcovan, de bună samă brigadierul, căci ochii femeii scăpărau cu triumf. Venea spre noi, slab și lung cît o hulubă. Primul secretar slobozi cel dintîi „foc“:

— Ce se întîmplă aici, tovarășe Corolea?...

— Se-ntîmplă bine, tovarășe prim! Precum știți!... — răspuse brigadierul, pocnind din degete. Iaca, semănăm păpușoi.

— Da' să vezi cum îi samănă! — sări femeia, ca mușcată de șarpe. Într-aiurea-i samănă!

— Oăăă! — făcu brigadierul, holbînd niște ochi cît cepele. Și se uita la ea, ca la o gînganie ciudată pe care o vezi întîiaș oară în viață. De unde sfîntu' ai răsărit și tu?

Apoi, dibuind pesemne cum stau treburile, pielea i se întinse pe obraji, mai gata să crape. — Păi, să vedeți, tovarășe prim — istorisi omul, abia stăpînindu-se. Îi semănăm în pătrat. Patruzeci de hectare.

Și dis-de-dimineață, cînd să pornim trebușoara, numa' ce o văd pe dumneaei că-și bagă mîinile-n păr și-ncepe a răcni. Eu unul cat s-o lămuresc, o ieu cu binîșorul: „Taci tu, Filaretă, nu mai urla, că-i semănăm cum scrie la carte!“ Da' lămurește, dacă ai pe cine!... Și ce credeți, tovarășe prim, că-i trăsnește să facă?... Numa' ce-o văd că începe a semăna păpușoi tot după moda cea veche, în șir. Ba mai face și agitație contra. Da' agitație țapănă, știți cum, că are un glas ca un sfredel. Apoi asta n-am mai putut-o suferi. Mi-am sărit și eu olecuță din pepeni. Nu i-am dat voie să lucre după moda cea veche. Și atunci, dumneaei, tunde-o peste arătură, pălălînd și bocînd. Și dacă nu eram cu ochii în patru, îmi șterpelea un cal. Da' n-am crezut că s-a opri tocma' la raion. Ziceam că se răcoarește pe drum.

— Credeai că nu m-or ține picioarele, hai? — se împieptoșă femeia, încă sigură pe dreapta ei. Da'm-o ținut. Și iacă, l-am adus pe tovarășul prim, să vadă și dumnealui cum batjocoriți pămîntul!...

A urmat după asta un lucru nespuse de simplu, care m-a lăsat totuși cu gura căscată.

Primul secretar se dovedi a fi un bun psiholog. Nu i-a ținut femeii nici un fel de predică. I-a aruncat numai o căutătură furișă, după care a luat-o încetșor pe arătura jilavă, de-a lungul brazdelor. Se oprea cînd icl, cînd colo, măsura distanța dintre cuiburi și încuviința, clătîndu-și capul. Într-un rînd, i-a zis brigadierului:

— Îi bun! O să crească aici păpușoi zdraveni. Băgați de samă să iasă rîndurile drepte.

Cum se ținea pe urmele lui, femeia se schimbă dintr-o dată la față, albă ca varul, întîi, și apoi roșă, de un roșu cumplit, cu tot sîngele din ea adunat în obraji. Trebuie că trecea printr-o zbuciumare amară, de vreme ce rămase cîteva clipe împletită și se repezi după aceea la dînsul. Dar, minune, nu-i mai recunoșteam glasul. Era șovăielnic și moale.

— Cum? Vasăzică n-au batjocorit pămîntul? — Îmi pare că nu! — grăi primul secretar, cu convingere. Faç o treabă sănătoasă. Îmi ieu și eu răspunderea.

Ochii femeii, negri și mari, se umplură de lacrimi. Iși înălță mîinile la tîmple.

— Vai, doamne! Și eu, care te-am purtat de goaba pe drumuri!...

— Lasă, tovarășă Brustur! — se veseli primul secretar. Is învățat cu drumurile. Și apoi tot îmi era în gînd să viu pe aici. Eu fți mulțamesc pentru încredere!...

★

În timp ce ne întorceam spre reședința raionului, primul secretar mă iscodi:

— Ce spui, tovarășe? Să fi făcut drumul acesta degeaba?

— Nu cred! — m-am grăbit să-mi dau cu părerea. Și, ceva mai tîrziu, simțînd că-i momentul prielnic, am aruncat o sîmîntă de vorbă:

— Mi-ați rămas dator c-un răspuns, tovarășe prim-secretar. Știți, cu popa... Cum s-a rezolvat cazul cu popa?...

Spre dezamăgirea mea, răspunsul primului secretar a fost mult prea laconic:

— A da, cu popa... S-a rezolvat și cazul acela. Am trimis la fața locului un doctor. Azi, baba-i sănătoasă tun. Nu mai are nevoie de maslu.

Și-n tot restul drumului, se ađinci în cine știe ce gînduri.

ȘTIINȚA ROMÎNEASCĂ în plină înflorire

Am fost în România la sfîrșitul lunii august și începutul lunii septembrie 1955. În răstimpul cît am am stat în frumoasa dv. țară, am vizitat deopotrivă șantiere și uzine, galerii de pictură și institute științifice. Am fost impresionat de avîntul creator pe care l-am simțit pulsînd pretutîndeni, de realizările pe care dumneavoastră le puneți în slujba păcii și construirii socialismului.

Aș vrea să vorbesc cîteva cuvinte despre acele realizări și eforturi creatoare pe care le-am remarcat cu bucurie în știința romînească, ce se dezvoltă azi într-un ritm și într-o proporție necunoscute nicîcînd în această țară. Spun aceasta, pe baza unor realități ce-mi sînt cunoscute. Și înaintea, sub trecutele regimuri, savanții romîni făceau cercetări interesante. Dar ele se refereau la acele domenii ale științei—cum este, bunăoară, matematica—în care cercetările se pot face fără mijloace materiale deosebite. În majoritatea ramurilor științei, însă, cercetarea era împiedicată de lipsa de laboratoare, de fonduri.

După 1948, datorită fondurilor considerabile pe care statul romîn le-a pus la dispoziția Academiei, au putut fi construite numeroase institute, au putut fi amenajate, lărgite și înzestrate cu aparatură modernă, institutele existente. Realizarea acestor condiții materiale a permis întreprinderea unor noi și importante cercetări științifice în toate domeniile, obținerea de frumoase rezultate.

Am vizitat Institutul de Fizică, condus de eminentul savant Horia Hulubei. Aici, și în micul laborator de munte ce depinde de institut, se fac cercetări foarte interesante asupra razelor cosmice. În această direcție, am aflat că s-au făcut măsurători la 2.500 m altitudine.

Rezultate foarte interesante au obținut cercetătorii Institutului de Fizică și în studiul acțiunii ultrasunetelor asupra semințelor diferitelor plante. Pe baza acestor rezultate, s-a ajuns la elaborarea unei metode de accelerare a germinăției semințelor. Țin să mai remarc, de asemenea, studiile ce se fac în cadrul institutului asupra semiconductorilor, prin utilizarea corpurilor pure, precum și studiile asupra straturilor subțiri metalice și acelea cu privire la absorbția ultrasunetelor în lichide.

M-a impresionat, în special la Institutul de Fizică, dotarea laboratoarelor. Pentru această dotare, oricine își poate da seama că statul romîn a alocat mari fonduri. Dar emoționant am găsit faptul că cercetătorii științifici ai institutului nu se rezumă la a aștepta totul de-a gata. Ei caută pe toate căile să contribuie la înzestrarea din ce în ce mai completă și modernă a laboratoarelor în care lucrează. I-am văzut realizînd singuri, prin resurse locale, diferite aparate. Am remarcat îndeosebi,

Articol scris pentru „Flacăra”

de André LANGEVIN

Profesor la Școala Superioară de Fizică și Chimie din Paris,
Vicepreședinte al Asociației de prietenie Franța-România

în această privință, pe un tînar cercetător format la Institutul Politehnic din București, și care, după

o muncă perseverentă de formare și de concepție, a reușit să capete rezultate remarcabile, în tehnica atît de specială a mașinilor electronice de calculat. Cu experiența acumulată, cu o răbdare și un entuziasm demne de admirat, el a realizat, etapă cu etapă, o foarte modernă mașină electronică de calculat. Ea este, de altfel, prima mașină de acest fel realizată în țările de democrație populară și, se înțelege, va aduce deosebite foloase Institutului de Fizică și celorlalte institute de cercetări științifice din R.P.R.

Țin să insist din nou asupra înzestrării institutului, asupra abundenței mijloacelor de lucru ce sînt puse la dispoziția cercetătorilor și a personalului auxiliar. Dacă în Franța, majoritatea laboratoarelor învățămîntului superior nu dispun decît de unul, cel mult doi mecanici, apoi fiecare laborator al Institutului de Fizică din București este deservit de trei mecanici proprii și de cîte trei radioelectricieni, care realizează cablajele necesare. Pe lîngă aceasta, Institutul de Fizică dispune—împreună cu celelalte institute ale Academiei—de un atelier foarte modern, o adevărată uzină, care are un birou de studii

cu circa zece desenatori, o bibliotecă tehnică bine înzestrată cu lucrări romînești și străine, un laborator de chimie, o sală de polizare electro-litică, un laborator de materiale condus de un inginer specialist—ca să nu mai vorbesc de diferitele ateliere de mecanică grea și fină, înzestrate cu mașini moderne, în care lucrează în permanență aproape o sută de mecanici specialiști. În acest atelier, într-adevăr extraordinar, se poate studia și realiza orice aparat de fizică, clasic sau nou, ori cît ar fi el de complicat. Se înțelege lesne ce servicii imense poate aduce cercetătorilor un asemenea atelier. Atunci cînd înzestrarea lui va fi complet terminată, laboratoarele institutelor vor dispune de puternice mijloace de lucru, în permanență refinoate și adaptate nevoilor zilei.

Dar de-a lungul vizitei mele în România, am constatat frumoase realizări nu numai în ce privește fizica. Am cunoscut rezultate remarcabile obținute în diferite alte domenii ale științei. Bunăoară, în agronomie. Colectivele științifice ale Institutului de Cercetări Agronomice au reușit să creeze noi specii de cereale cu productivitate mai mare, de calitate superioară. Am fost informat că această luptă pentru îmbunătățirea speciilor, a raselor, se dă și în domeniul zootehnic. Că au fost create noi rase de oi, de vite, de cai.

Am remarcat cu bucurie că, în România, s-a dat o deosebită

amplare cercetărilor științifice din domeniul medicinei, în care scop au fost create numeroase institute ale Academiei și Ministerului Sănătății. Fondurile importante puse la dispoziția acestor institute au permis dezvoltarea unor interesante și fructuoase cercetări în diferite domenii ale medicinei. Bunăoară, în Endocrinologie. În frumosul institut pe care îl conduce, printre numeroase cercetări pe care le face, eminentul savant C. I. Parhon, secundat de academicianul Șt. I. Milcu și de ceilalți colaboratori ai săi, studiază experimental rolul diminuării activității glandelor endocrine în îmbătrînirea organismului omenes, arătînd cum se poate combate o îmbătrînire prematură, prin injectarea anumitor hormoni.

Tot academicianul C. I. Parhon studiază în prezent, împreună cu colaboratorii săi, o problemă de cel mai înalt interes, privitoare la rolul anumitor insuficiențe hormonale asupra dezvoltării cancerului; aceste cercetări vor putea ajuta, în viitor, tratamentul acestei boli grele.

Vreau, de asemenea, să remarc bogata și rodnică activitate a Institutului de Inframicrobiologie, condus de academicianul Ștefan Nicolau. Cercetătorii acestui institut fac studii foarte importante asupra virusurilor și luptă în prezent să realizeze un vaccin împotriva hepatitei epidemice.

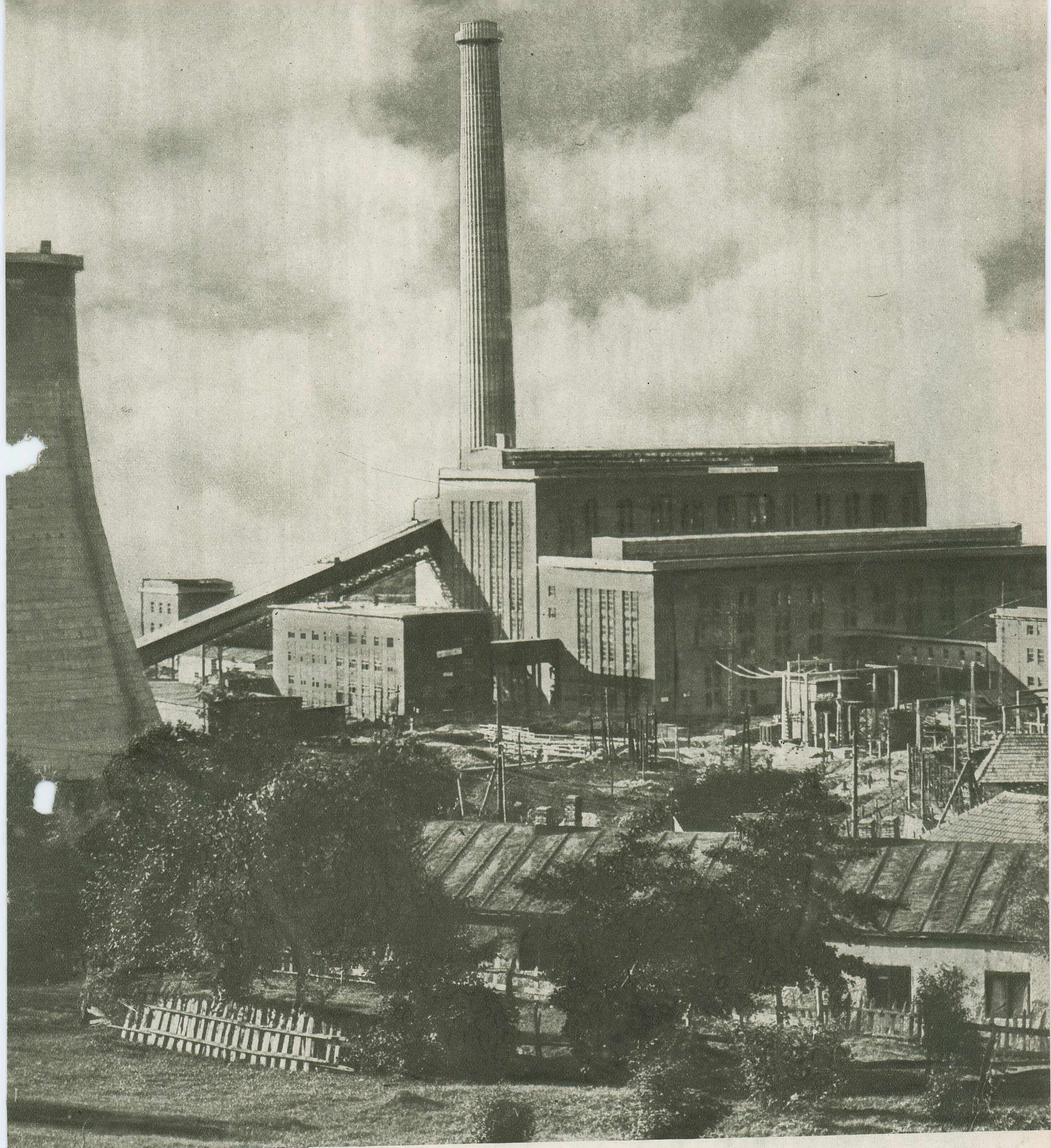
Consider că, prin cele de mai sus, n-am spus decît cîteva cuvinte asupra felului în care se dezvoltă azi știința romînească, asupra cercetărilor ce se fac în slujba omului și a vieții sale, asupra atmosferei de entuziasm creație din laboratoarele de studiu.

Cu savanții pe care îi are, cu tinerii săi cercetători bine pregătiți și entuziaști, cu mijloacele materiale ce îi sînt puse la dispoziție, știința romînească se va dezvolta, va înflori necontenit.

Schimbul

Desen de Rik AUERBACH

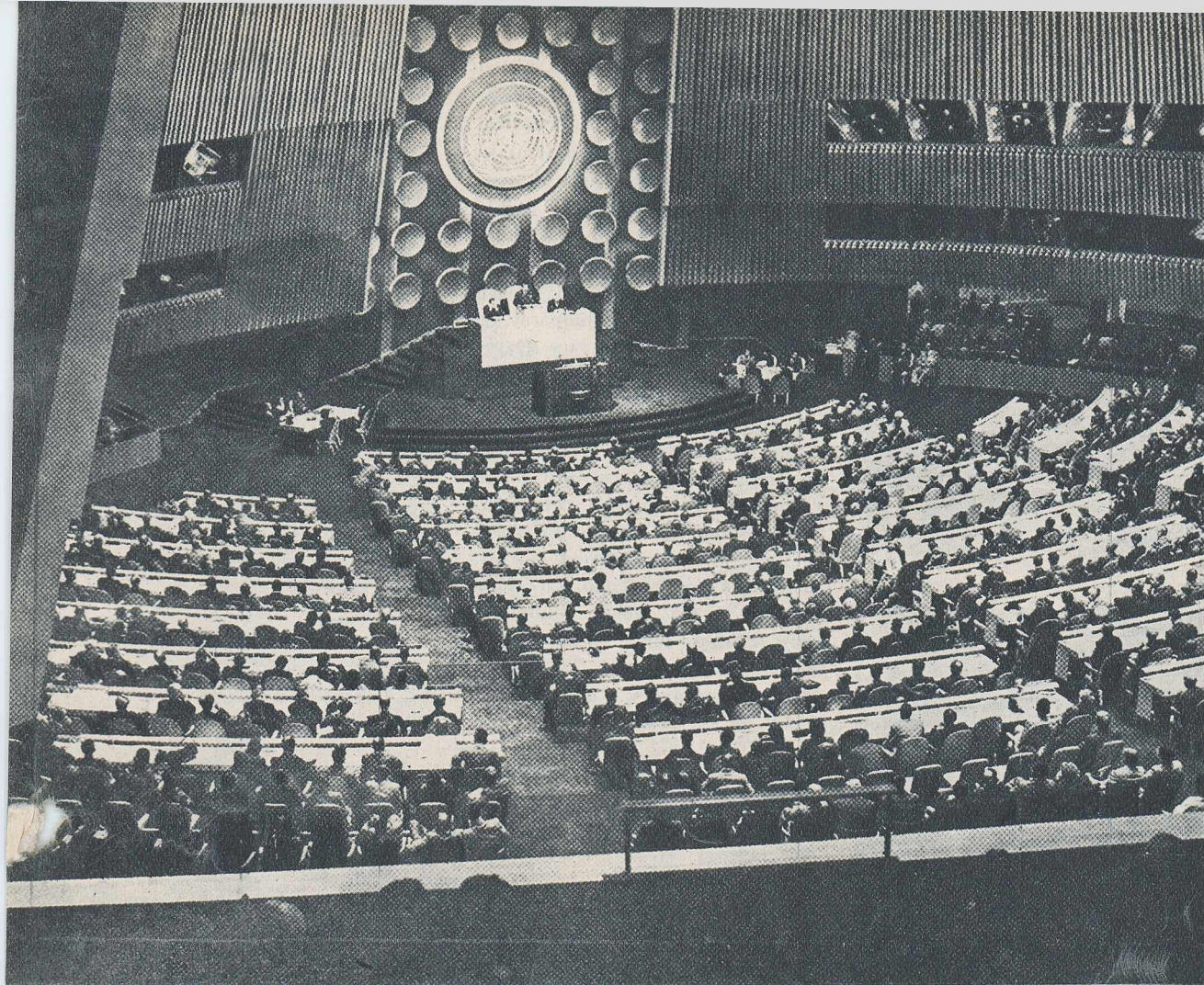
Termocentrala de la Paroșeni, cea mai mare termocentrală a țării, a intrat în funcțiune în cinstea celui de al II-lea Congres al partidului.

Fotografie de G. VINȚILĂ.

O clipă de răgaz, în timpul antrenamentului...

Fotografie de A. MIHAILOPOL.

←
In sala de ședințe a Adunării Generale a O.N.U.

borare pașnică între state pe baza principiilor coexistenței, ale respectului reciproc și neamestecului în treburile interne ale altor țări. Această politică este pe deplin confirmată de poziția adoptată de țara noastră în principalele probleme internaționale. Republica Populară Română se pronunță pentru reglementarea pașnică a litigiilor internaționale, pentru renunțarea la război ca mijloc de rezolvare a acestor litigii, pentru continua destindere în relațiile pe plan mondial. Țara noastră luptă pentru interzicerea armelor de exterminare în masă, pentru reducerea armamentelor și a forțelor armate, iar guvernul Republicii Populare Române a și trecut la măsuri concrete în acest sens, hotărând nu demult reducerea forțelor armate ale R.P.R. cu 40.000 de oameni. Țara noastră se pronunță pentru crearea unui sistem de securitate colectivă în Europa, pentru rezolvarea democratică a problemei germane, pentru restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze în Organizația Națiunilor Unite, pentru soluționarea pașnică a tuturor celorlalte mari probleme care frământă omenirea. Țara noastră luptă neconștient pentru lărgirea legăturilor economice și culturale cu toate țările, indiferent de orînduirea lor social-politică.

Iată de ce poporul nostru consideră, pe drept cuvînt, că primirea țării noastre în rîndul membrilor Organizației Națiunilor Unite reprezintă o recunoaștere a eforturilor depuse de ea, pentru triumful păcii în lume.

De la tribuna Organizației Națiunilor Unite, delegația Republicii Populare Române va continua, sprijinită de întregul nostru popor, lupta acestuia pentru coexistența pașnică a popoarelor. Alături de toate celelalte state membre, Republica Populară Română își ocupă în O.N.U. locul la care are dreptul, cu ferma convingere că, prin eforturile tuturor, Organizația Națiunilor Unite își va putea împlini cu succes înalta misiune ce i-a fost încredințată de popoarele lumii, aceea de a fi un neobosit străjer al păcii și securității mondiale.

Patria noastră - membră a O.N.U.

de C. PARASCHIVESCU-BĂLĂCEANU
vicepreședinte al Asociației Juriștilor din R.P.R.

Ședința din 15 decembrie a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite s-a deschis într-o atmosferă neobișnuită. 16 delegații, reprezentante a 16 state, noi membre ale Organizației Națiunilor Unite, își ocupau în această zi locurile în incinta Adunării, participînd pentru prima oară la ședințele acestui important for internațional. Urarea de bun sosie adresată noilor membri de către președintele Adunării Generale, ca și aplauzele celorlalți delegați și ale publicului, arătau satisfacția deplină cu care a fost salutată rezolvarea echitabilă a problemei primirii de noi membri, atîta vreme amînată.

Dar primirea celor 16 state ca noi membre ale O.N.U. a avut un răsunet mult mai larg. Opinia publică mondială a apreciat acest eveniment ca un însemnat succes al forțelor păcii, ca o confirmare reală a valabilității principiilor coexistenței pașnice. Într-adevăr, dacă rezolvarea problemei primirii de noi membri a fost atîta timp tergiversată, aceasta s-a datorat tocmai opunerii acelor delegații occidentale — și în primul rînd a celei americane — care negau ideea coexistenței pașnice, care considerau ca unic criteriu pentru primirea în O.N.U., regimul politic intern al țării solicitante, submiînd astfel însuși principiul

universalității, înscris în Charta O.N.U.

În rezolvarea cu succes a primirii de noi membri, meritul principal a revenit în primul rînd delegației U.R.S.S., care, luptînd neobosit pentru respectarea principiilor ce stau la baza O.N.U., a propus calea ieșirii din impas. Delegația sovietică a făcut cunoscută propunere de rezoluție aprobată de Consiliul de Securitate, a cărui recomandare a întrunit apoi în Adunarea Generală o impresionantă majoritate. Străduințele depuse neconștient de delegația U.R.S.S. în rezolvarea favorabilă a acestei probleme, exprimă poziția ei consecventă de apărare a păcii și colaborării internaționale.

Este, de asemenea, meritul acelor delegații care adoptînd o atitudine realistă în problema admiterii de noi membri au determinat crearea unui curent majoritar în favoarea rezolvării pozitive a acestei probleme, contribuind astfel la considerabila întărire a înșuși prestigiului Organizației Națiunilor Unite.

Republica Populară Ro-

mîna se află printre cei 16 membri ai O.N.U. Pentru poporul nostru acesta este, fără îndoială, un eveniment de mare însemnătate. Poporul nostru este profund devotat cauzei păcii și prieteniei cu toate popoarele lumii, iar guvernul Republicii Populare Române, exprimînd voința poporului, duce o politică consecventă de cola-

Luînd parte în toamna aceasta la cea de a 6-a conferință, de asistență tehnică a O.N.U. — la care au participat membrii O.N.U., precum și țări nemembre — R.P.R. s-a angajat să contribuie cu suma de 100.000 lei la programul O.N.U. de ajutorare tehnică a țărilor slab dezvoltate. În fotografie: A. Moisescu, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al R.P.R. la Washington, semnînd la sediul O.N.U. din New-York, documentul conferinței. În stînga, Mehdi Vakil, secretarul conferinței, iar în dreapta, Dawid Owen, președintele executiv, și Georgette Ciselet (Belgia), președinta conferinței.

Zilele acestea, am fost obiectul unei situații neașteptate. Îmi fixasem un interviu cu un salariat, de la care voiam să aflu felul în care și-a organizat bugetul anului ce a trecut. Sînt doar numai cîteva zile pînă la încheierea anului și un om chibzuit poate socoti cum și-a folosit banii cîștigați în acest rîstimp, ce și-a cumpărat, ce a agonisit, cum a știut să se gospodărească.

Pentru treaba asta, am colindat mai multe întreprinderi. Am studiat fișele de salarizare, cerînd să mi se indice un om calificat, care cîștigă peste salariul de bază. „Cîți dorești?” — m-au întrebat cei cărora m-am adresat și mi-au indicat o mulțime. La „Mao Tze-dun”, am găsit muncitori care cîștigă lunar peste 2.000 de lei. Și nu unul. La „23 August” și la „Republica”, numeroși cu 3.000 de lei lunar și chiar mai mult...

M-am simțit încurcat: „Nu, tovarăși! Un om cu un venit bun, însă nu excepțional. Măsura și simțul

adrese. În urechi mi-au sunat, multă vreme, cuvintele binevoitoare a nenumărați tovarăși: „Munca din anul acesta mi-a adus lucruri multe și frumoase în casă. Veniți să le vedeți!”.

Pe cine să aleg, unde să mă opresc? Căutînd răspunsul la această întrebare, m-am oprit la fabrica „Icar”. Ajunsesem aci spre ora 3. Un timp nepotrivit, căci oamenii păraseau tocmai fabrica. Deodată, lumea s-a dat la o parte, pentru a face loc cîtorva motociclete. Ultima era ocupată de o pereche tînără. Salutau veseli pe cei din jur. Păreau mîndri și fericiți. Portarul mi-a spus: „Sînt soții Roșca. Și-au cumpărat motocicleta în anul acesta. Oameni harnici și pricepuți” (foto 1).

★

A doua zi, l-am revăzut pe Dumitru Roșca în secția de ajustaj a întreprin-

Buget de

derii. Scopul vizitei mele l-a amuzat. Dar...

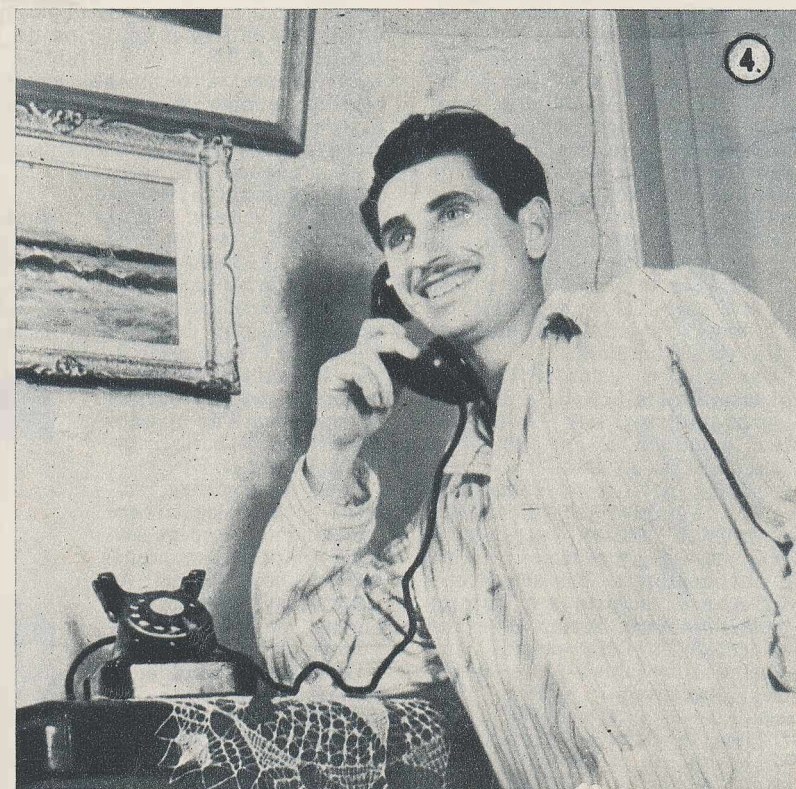
— Dar lucrurile care te interesează, le vei afla mai degrabă de la nevastă-mea. Să-ți spun un mic secret: la noi în casă, ea administrează bugetul (foto 2).

★

În aceeași seară, sunam la ușa apartamentului lor, situat într-unul din blocurile muncitorești din Ferentari. Mi-a apărut acest căpșor mirat și vesel. Georgeta, fiica

gospodăresc vor fi mai ușor de văzut, într-un asemenea caz”.

Trebuie să spun că n-am avut greutate în a găsi omul potrivit nici de data aceasta. Mi-am umplut un caiet întreg cu nume și

soților Roșca. De fapt, tînăra s-a arătat a fi vorbăreață și vioaie, dispusă să țină isonul iscoadelor mele reportericești. Alte amănunte: e prima-n clasă, face poezii și se arată a deveni o excelentă gospodină.

— A, da! Ce dorește? Nu știu cum să-ți explic. Ei bine, aș vrea să-mi văd pe tatăl mamei, dacă se poate. Și pe mama, de asemenea... (foto 3).

— O clipă! Vorbesc tocmai cu nevastă-mea. E într-un magazin de textile... „Ce cred? Știu eu? Cumpără-

familie

le. La urma urmei, tu ești cea care administrezi veniturile familiei“ (foto 4).

— E vorba de niște prosoape plușate, „admirabile“.

De fapt, tovarășa Roșca pornise să caute ștofă pentru rochița fetiței, dar a zărit și i-au plăcut aceste prosoape. Voia neapărat să le cumpere... Dar nu înainte de a cere avizul consiliului familial (foto 5).

După două ore, înapoiată de la cumpărături, încheie socotelile unei zile. Chibzuirea cheltuielilor a dat puțință familiei Roșca să-și

completeze anul acesta mobilarea interiorului, să-și cumpere o motocicletă și atâtea alte lucruri trebuincioase unei gospodării (foto 6).

E atât de plăcut să așezi în dulap lucrurile noi! Bucuria e cu atât mai mare, cînd obiectele dorite multă vreme sînt obținute numai prin muncă proprie (foto 7).

— Da, poți să-mi dai serviciul cel nou. Avem doar musafiri...

Tovarășa Roșca e amabilă și primitoare chiar și atunci cînd sosesc oaspeți ce intenționează să-i scotocască prin secretele gospodăriei... (foto 8).

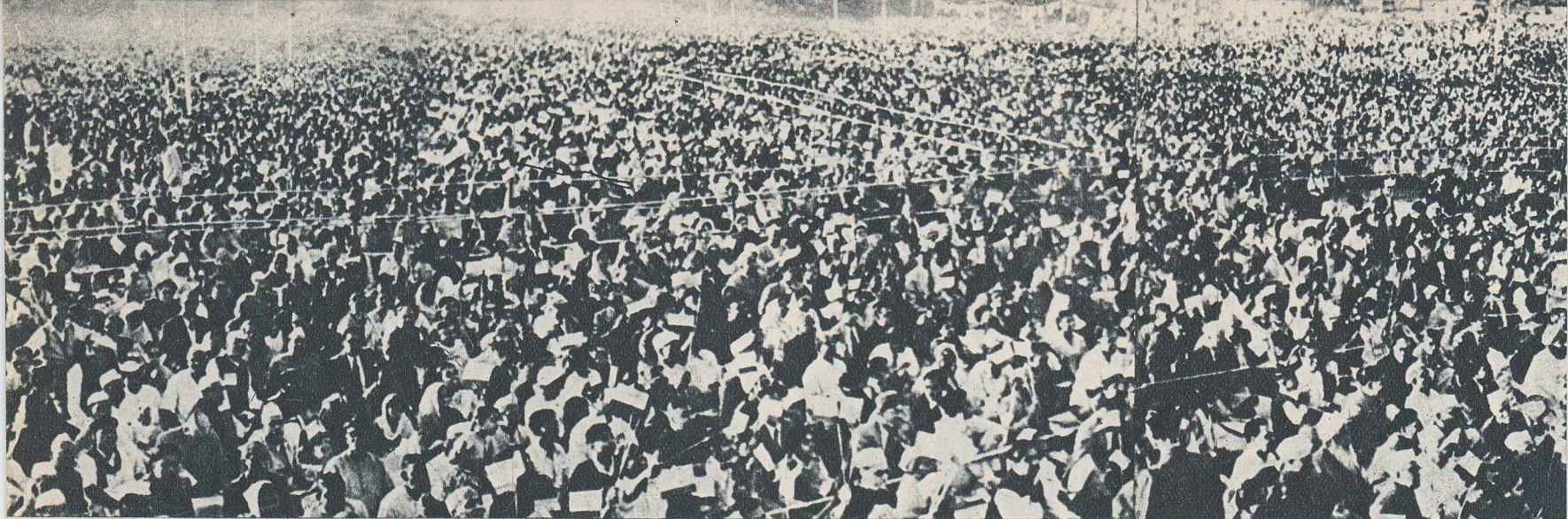
Anul acesta ajustorul Dumitru Roșca a cîștigat în medie, 1.500 lei lunar. Împreună cu salariul soției sale, venitul familiei lor este de 2.000 lei lunar. De multe ori, chiar și mai mare.

Accasta depinde de măsura în care ajustorul Dumitru Roșca își depășește norma.

Desigur, nu vom înșira aici tot ce și-au cumpărat cei doi soți. E suficient să spunem că tot ce înfățișează pozele noastre sînt roadele muncii lor, roadele hărniciei și ale bunei înțelegeri.

Ilarie MURGU și S. STEINER

O călătorie a păcii și prieteniei

O prietenească convorbire, la recepția de la Palatul prezidențial.

clamat-o un milion de oameni la Delhi, încă un milion la Bombay, alte trei milioane la Calcutta, alte zeci și sute de mii la Agra, Nangal, Puna, Madras, Priambor, Bangalore, pretutindeni unde poporul indian a întâmpinat cu dragoste fierbinte pe conducătorii poporului sovietic. A izbucnit strigătul acesta spontan și sincer din inima a milioane de copii, femei bărbați, „*Hindi Rusi bhai-bhai!*” — era scris cu litere de aur pe imense panouri și steaguri purpurii, pe triumfale arcuri de flori, pe mii și mii de pancarte, peste tot unde au apărut, înconjurați de însuflețirea mulțimilor, oaspeții sovietici ai Indiei independente.

De la Moscova la Delhi, sint multe mii de kilometri... La frontiera dintre cele două mari state — U.R.S.S. și Republica India — se

ridică munți, ale căror piscuri sfițează înălțimile... Copiii din Bombay n-au cunoscut niciodată nopțile albe ale Nordului, iar cei din Leningrad n-au aflat decât din cărți despre arșița soarelui Sudului și tăria musonului...

Popoare deosebite ca înfățișare, ca limbă, tradiții, concepții, cultură... Și, iată: „Indienii și rușii sint frați!”...

Să existe oare o asemenea forță, care — peste distanțele enorme, peste munții cei mai înalți, peste milenii care au imprimat deosebiri esențiale în dezvoltarea istorică a celor două mari popoare — să le unească cu asemenea legături, ca acelea dintre frați? Da, există o asemenea forță. În ce constă această forță atotbiruitoare, a arătat, în cuvinte simple și limpezi, tovarășul Bulganin, la mitingul

Adânci înțelesuri, neprotuite învățături desprind popoarele din fiecare nou pas înainte pe calea păcii. Un asemenea pas reprezintă, fără îndoială, și călătoria triumfală, întreprinsă pe pământul Indiei, Birmaniei și Afganistanului, de tovarășii N. A. Bulganin și N. S. Hrușciiov, cu tot ceea ce a prilejuit ea; declarațiile sincere ale conducătorilor Uniunii Sovietice, Indiei, Birmaniei și Afganistanului și angajamentele lor de a continua neobosiți eforturile comune pentru pace, pentru coexistență, entuziastele manifestări ale popoarelor indian, birman și afgan de adeziune totală la principiile enunțate în declarația istorică Nehru — Ciu En-lai, cunoscute sub numele de *pancea șila* — cele cinci principii ale coexistenței. Aceste principii sint astăzi oficial adoptate de U.R.S.S., R.P. Chineză, India, Birmania și alte țări care reprezintă, laolaltă, mai mult de jumătate din populația globului.

Călătoria tovarășilor N. A. Bulganin și N. S. Hrușciiov în India, Birmania și Afganistan a fost o adevărată călătorie a păcii și prieteniei între popoare. Au confirmat-o pe deplin uriașele manifestări populare de entuziasm și dragoste, cu care pretutindeni au fost întâmpinați conducătorii marilor state sovietice.

„*Hindi Rusi bhai-bhai!*” — indienii și rușii sint frați. Au pro-

Primirea delegației sovietice pe aeroportul din Delhi. De la stînga la dreapta: Jawaharlal Nehru, N. S. Hrușciiov, Indira Gandhi, N. A. Bulganin.

popular de la Delhi: „Popoarele sovietic și indian au comună dragostea lor de pace și de muncă; ambelor popoare le sînt străine rasismul și colonialismul. Ele iau atitudine activă pentru menținerea și consolidarea păcii, pentru prietenie și colaborare între toate țările, pentru suveranitate și securitate internațională“.

Dragostea de pace și de muncă! Idealurile libertății și conviețuirii pașnice! Iată forța care unește popoarele, în lupta lor comună pentru apărarea cauzei păcii. Despre a-

importanța marelui proces istoric de trezire a popoarelor care au îndurat decenii în șir jugul asupririi coloniale.

Năzuința popoarelor Asiei și Africii, de a se elibera pentru totdeauna din chingile sclaviei coloniale, lupta lor pentru pace, libertate și independență națională, a devenit un semn al vremurilor noastre. Iar entuziasmul și căldura cu care au întâmpinat popoarele Indiei, Birmaniei și Afganistanului pe N. A. Bulganin și N. S. Hrușciiov, au constituit

După vizitarea orașului Agra, tovarășii N. A. Bulganin și N. S. Hrușciiov exprimă mulțumiri gazdelor pentru cordiala primire.

ceastă forță, au vorbit, în masa jilor de prietenie, locuitorii din Delhi: „In unele privințe, cele două țări ale noastre se deosebesc în ceea ce privește sistemul lor politic și social. Și totuși noi și țelurile pe care ni-am propus au multe trăsături comune și există un vast câmp de colaborare. Sîntem fericiți că această colaborare se intensifică în domeniul științei, tehnicii și comerțului“.

Acestei forțe, care unește popoarele lumii într-o indistructibilă unitate de voință, i-a închinat tovarășul Hrușciiov cuvinte minunate. Din toată inima a vorbit N. S. Hrușciiov poporului indian despre înaltele idealuri morale ale poporului sovietic — pacea și prietenia cu toate popoarele lumii. În cuvinte pe înțelesul tuturor, tovarășul Hrușciiov a arătat că Statul Sovietic și guvernul său se călăuzesc consecvent după principiile întrecerii pașnice între țări, ale respectului reciproc și ale neamestecului în treburile altor state. Fiecare dintre cuvîntările rostite de tovarășii N. A. Bulganin și N. S. Hrușciiov, în timpul vizitei lor în cele trei state, au mers la inima popoarelor Asiei, ca și a tuturor popoarelor care luptă pentru independența națională.

Profundele schimbări petrecute în situația politică din țările Asiei și ale întregului Orient au fost caracterizate de către conducătorii sovietici pe baza unei profunde analize științifice, subliniindu-se

expresia sinceră a recunoștinței pe care toate popoarele asiatice le poartă Marii Uniuni Sovietice pentru rolul pe care l-a avut și îl are în lupta neînduplecată împotriva colonialismului, pentru libertatea și independența popoarelor asuprite, pentru pace.

Faptul că o asemenea desfășurare a vizitei oamenilor de stat sovietici în India, Birmania și Afganistan poartă semnificația unui uriaș aport la cauza păcii, îl confirmă nu numai bucuria cu care evenimentul a fost salutat de toate popoarele lumii, ci și neliniștea și îngrijorarea acelor cercuri care, așa cum a arătat Jawaharlal Nehru: „...nu pot să nu gîndească prin prisma lagărelor ostile și alianțelor militare“. Tocmai acei ce pierd acum în Asia poziții după poziții, jefuitorii colonialiști, urîți de popoarele Asiei și Africii, sînt cei cuprinși de neliniște față de creșterea impetuoaasă a forțelor păcii.

Vizita tovarășilor N. A. Bulganin și N. S. Hrușciiov în India, Birmania și Afganistan constituie încă una din acele luminoase manifestări ale politicii de pace a Uniunii Sovietice, care găsesc puternic ecou în inimile popoarelor, însuflețindu-le la luptă și mai activă pentru consolidarea păcii și colaborării internaționale.

Tovarășii Bulganin și Hrușciiov vizitînd una dintre grandioasele pagode din Rangoon, capitala Birmaniei.

Conducătorii sovietici au vizitat, în orașul Agra, monumentul Tadj-Mahal, vestită operă arhitectonică, construită în secolul al XVII-lea.

Romantism nocturn

— schiță —

de C. BACIU

De câte ori n-am colindat noi străzile, străzile cele mai mici, mai liniștite. Unele garduri s-au strîmbat și nimeni n-are de gând să le îndrepte, curțile sînt amorțite sub zăpadă, dar e atîta farmec în fiecare fereastră luminată: aici aș intra să beau un ceai, aș sta pe canapeaua din colț și, poate, pe ușa aia ar apare fata gazdei — și-avea arhivarul o fată...". În camera asta, se simte mirosul varului, mobila e nouă, iar soții sînt atît de veseli, că devii invidios: aștia se bucură din te miri ce. Printr-o fereastră, se văd lustre de cristal, tablouri mari, un colț de pian, pe jos e așternut un covor greu, care înăbușe pașii, iar în colț, sub o lampă cu abajur, așezat pe o pernă uriașă poți citi, ținînd pe genunchi o carte mare și colorată...

E liniște, pe toată strada se aud numai pantofii tăi, ca o ciocănitare tîrzie, și, deodată, înfiorat, te oprești sub o fereastră — câteva acorduri din Beethoven, neîndemînic încercate la pian. Pînă atunci erai singur, acum devii stingher. Oare din toate ferestrele astea luminate, nici una nu te cheamă? Romantismul unei întîlniri neprevăzute, romantismul gospodăresc izvorît dintr-o pînză flamandă, farmecul cărții mari, ținute pe genunchi? Casele oamenilor sînt atît de pașnice și pline de visuri! Sub cerul negru, înstelat, cu luminile lor alburii, par o flotilă gata să ridice ancora și să navigheze, iar tu ai să rămîi pierdut pe trotuar, ca pe un tîrnîm îndepărtat, și întinericul o să-ți acopere fluturarea batistei.

... Era prea multă liniște pentru un singur

drumet citadin și romantic. Am pornit să mai caut unul.

Am urcat, mai întîi, scara unui bloc mare. Cîteva cucoane parfumate, conduse de un soi de cocotă masculină, ieșeau să ia masa în oraș sporovînd toate o dată. Nu știu cine a numit această specie pasăre de noapte, cînd e izbitor ce bine amintește molia închisă, din greșală, într-o sticlă de Chanel. După asemenea întîlnire, camera amicului meu mi s-a părut mai pură, mai gospodărescă. Intr-un elan cîmpnesc, i-am mărturisit că simt miros de fin cosit. S-a mirat: „Cum dracu, mă? Am mobilă nouă! Poate de la soacră-mea, c-a adus ceva de-ale gurii, de la țară...”

O nimerisem prost cu lirismul. Amîndoi — și el, și soția sa — abia mîncaseră, erau sătui și somnoroși. Iși priveau camera cu o dragoste plină de teamă, de parcă aș fi vrut să le cer cu împrumut garderobul. N-am mai făcut nici o aluzie la ceai — cu toate că scoarțele înflorate și perdelele scrobite mă îmbiau să rămîn — și am plecat. Coborînd, mormăiam de ciudă: „Ah, voi, seri albastre, nopți cu lună beată, mîndru fost-am, tînr și frumos odată...” dar m-am întrerupt la timp. Nu era frumos să sar de la sfîntul simbol al căsniciei, în crîșma lui Esenin.

Am urcat o altă scară. Înainte de a suna la ușa apartamentului, am auzit pianul. Notele răzbateau înăbușit, îndepărtate — mai mult le ghiceai. Era Beethoven și anume din acele acorduri, care păstrînd încă dantela argintie a lui Mozart, sînt străbătute de chinuitoare întrebări: grațiosul vestind gigantescul. Am intrat în vîrfurile picioarelor — fata cînta și, dintr-un colț, mama cu degetul la buze, mi-a făcut semn să mă așez. Cînd ultimele acorduri s-au stins, mama și fiica m-au privit cu ochii strălucitori de plăcere: „Ai auzit?” — și mi s-a părut că scaunul pe care stau e o strapontină.

— Sîntem foarte necăjiți — a spus mama. Lidia s-a certat cu prietenul dumitale. Și, cu ocazia asta, cred că i-au venit mințile la loc.

— Oh, mamă, lasă! — a spus fata. Mai bine zii, măi, ai mîncat? — Te-ai certat? — am întrebat surprins, dar bucuros.

Nu-mi plăcuse nici odată această mică dragoste dintre ea și Mustățea.

— Dar de ce? — Pleacă.

— Pleacă!? Unde? Eu n-am mai fost de trei săptămîni la dînsul, îl știam pe teren...

— S-a întors, dar pleacă din nou — a spus fata. Definitiv. E un om prea cumsecade pentru mine și nu pot, nu pot, nu pot! Nu vreau să mă jert-

fesc inutil, nu vreau! Și el e un apucat, și tu la fel...

— Lidia, dar... — a încercat mama s-o întreprupă. Ce scene sînt...?

— Mamă, taci! — s-a răstit fata.

Se vedea că vorbește tare nu fiindcă era supărată pe cineva, dar pentru că îi era rușine.

— Nu vreau să mai ascult nimic!

— Lidia, drăguțo, dar eu mă bucur că ramii — a spus mama. Drăguțo, îmi pare bine.

— Mie nu! — a țipat fata. Mie nu-mi pare bine! Sînt sătulă și de serviciul asta tîmpit, și de casa asta plicticoasă. Dar nu vreau să mă afund nicăieri!

A strîns buzele, și-a strîns nările, cu figura celor care vor să arate că se stăpînesc cu greu, și a urmat nefiresc de liniștit:

— Uite, tu ești musafir, dar ne cunoști de patru ani. Treci peste scena asta mică — oricum, dînsul este prietenul tău, nu eu — și stai jos să mîncești niște conopidă...

...M-am gîndit că, totuși, era mai bine să plec. Pătat de aburii mîncării, romantismul meu nocturn se destrămase. Dar, mai ales, nu înțelegeam ce se petrecuse cu Mustățea. Fata asta îi plăcuse mult — era grațioasă, suflătește grațioasă, și se topise la început după ea. El, greoi în aparență, dar de o mare ascuțime și candoare, ametește aproape în urma cu patru luni. Asta nu-mi plăcuse, pentru că eu o cunoșteam dinainte și știam că Lidia rămînea de o grație rece, arătînd o mare camaraderie, dar nefiind în stare să se uite pe ea nici odată. Și el, ticălosul, ce ușor se lăsase păcălit...

Mi-am reamintit viața de cămin, sărăcină studentească a anilor '45-'46, camerele reci, fără mobilă, și entuziasmul nostru bătăios. Infoliți în pături, după zile de lupte grele cu dușmanul, visam întîlniri cu fete frumoase, croaziere în republicile socialiste din Pacific... Erau și vreo doi de la farmacie, care puneau la cale o afacere grasă cu prafuri, și unul de la seminari, care fura ceasuri, ascunzîndu-le într-un raft înțesat de crestomații. Mustățea își păstra demnitatea deasupra acestor viciați de visuri sau de șmecherii. Mare, solid, cu ochelari și mustați, amintea de doctorul „Au-mă-doare” din „Doi căpitani” a lui Kaverin. Cînd, din această figură de urs, izbucnea o notă de lirism, ea avea acea tulburătoare delicatete a florii reginiei aflate pe un pisc. Cînd făcea „caragață”, deosebeai că nasul său mare și serios se roșește cu ușurință, iar la aroma unui vin moldovenesc, ochelarii i se aburesc ușor. După terminarea facultății, ceruse să plece ca medic pe un șantier și, după trei ani, revenise la oraș, ca director adjunct al unui spital.

Mergînd, ajunsese în cartierul lui, cu case vechi, bătrînești. Aici locuiau măruntii funcționari, muncitori, și ziua încă puteai auzi larma unor mici ateliere mestesugărești.

Prin fereastră cu perdele ridicate i-am deosebit figura mustăcioasă, aplecată deasupra unui geamantan.

— Ai vrut s-o ștergi, nemernicule, fără să spui nimic — i-am strigat — și spunea că-ți lei concediul în primăvară!

— Bine că ai venit! Stai jos. Te-am căutat în fiecare zi, dar umbli teleleu pe teren. Stai și taci!

Și-a închis geamantanul, și-a aprins o țigară.

— Mă — a început și a plecăit, după un obicei vechi și caraghios al lui — să te întreb ceva. Munca ta te mulțumește?

— Mie mi-a ajuns pînă la gît. Și, zii, nu ți se pare că mai ai forțe, așa, nefolosite?

Era mișcător omul acesta mare și serios, ferindu-se să-și descopere gîndurile cele mai intime. Se temea că limpezimea și omenescul lor să nu le prefacă în niște medalii, cu care să ia ochii celor dimprejur și „nemulțumirea” fusese pomenită pentru a pregăti o atmosferă mai puțin festivă.

— Mai am forță — am răspuns. Dar...

— Știi că am vorbit cu dînsa...?

— Da?...

— Și i-am spus că plec la țară. N-a vrut...

...

— N-a vrut, mă! A fost un fel de joc și eu m-am cam păcălit, ai? Taci acum? Dar te înveșeleai că ții la dînsa, da? Ei, află că și acum îmi place...

— Nu mă înveșeleșc de loc.

— Nu minți! Pentru voi a fost ca un joc de societate: Mustățea e îndrăgostit... Și mai sînt. Și află că poate să sucească și capete

Novena Stefanova

Mesaj

Geologi dintr-un ev care vine,
cercetînd mai tîrziu strat cu strat,
veți putea căuta mult mai bine:
ce-a fost ieri, noi de mult am schimbat!

Cîțiva ani au trecut... Anii care
mai bogați ca un secol au fost.
Curățim azi ruinele-amare
și creăm un alt om și-un alt rost.

Rîul Tundja, venit de departe,
în Zagora-și țira al său val.
Peste el, bocitoare-aplecate —
se-nșirau sălcii strîmbe pe mal.

Din adîncuri, din valea vuidă,
nici o urmă în jur n-a rămas.

Ca a veacului nostru oglindă,
strălucește la soare un iaz.

Chiar și munții ca-n vis se sfărîmă.
Noi păduri ne răsar din pămînt.
Ști-va soarele unde s-apună,
dacă stîncile-n jur nu mai sînt?

Trenu-aleargă pe linia nouă,
alții noi are apa de rîu.
Din nisip crește iarba, și rouă
se așază pe lanul de grîu.

Făurim o istorie-n care
strat cu strat retopim pentru voi.
Geologi din epoci viitoare,
voi ades veți vorbi despre noi!

În romînește de **Veronica PORUMBACU**

Kamen Zidarov

Baladă

Cine-alină, seara, în grădină,
firul ierbii verde și plîpînd?
Cine, ca prin vis, sub luna plină,
spune neuitatul tău cuvînt?

Tu te-ntorci din liniștile sumbre,
ca un cavaler dintr-o baladă,
seara, cînd s-așterne-un vâl de umbre
peste tînuita mea ogradă.

Înfrîngînd al morții legămînt,
peste ape-adînci și peste crînguri
vii, de lîngă Drava, din mormînt,
să-mi șoptești cînd stăm în noapte singuri:

„Iartă-mă că mi te-a smuls din minte-n
focul luptei, chinurile lungi,
că atîtea sfînte jurăminte
le-a uitat soldatul tău atunci.

Te-am uitat, — dar roșie ca para
arma-n mîna-mi aspră s-a făcut,
apărîndu-ți chipul drag și țara
de un feudal mai nou, mai crud”

Eu ascult povestea ta-n grădină,
cum mi-o spune frunza tremurînd,
și te-ntreb: „În țarina străină
nu te-apasă lutul în mormînt?”

În priviri, ți se aprinde-o rază
și se-ncruntă fruntea ta puțin:
„Lutu-n țara-soră nu apasă,
În pămîntu-acesta, nu-s străin!”...

...Și te duci, învăluit de șoapte,
spre apus, cu cea din urmă stea,
ca să te întorci la miez de noapte
și să bați ca vîntu-n poarta mea.

În romînește de **H. GRĂMESCU**

mai bine înșurubate ca al meu... Dar nu de
asta plec... Sau, tocmai, de asta s-a întîmplat...
Tu înțelegi? M-am înăbușit aici, la spital. Nu
de cîte unii care se învîrtesc, nici de Anton,
care îmi bagă bețe în roate. Dar munca semi-
administrativă mă omoară. Simt nevoia să fac
ceva, ca la ieșirea din facultate... Ceva greu,
complicat, unde trebuie să răstorni, să tragi din
toate puterile... Aici, la spital, avem cîteva
băieți buni, din seriile noastre, o să facă treabă.
Simt că rămîne cineva, care o să se descurce
încă mai bine ca mine. Cît despre mine... N-am
să te prelucrez acum pe tine, dar vreau să mă
bazez pe ceva, cînd am să am pretenții la alții,
să-i privesc în ochi... Și pînă acum, ce pot să
spun? Despre lucrarea cu bruceloză? În schimb,
comunele astea, unde încă lipsesc dispensare,
unde trimitem numai proaspeți absolvenți...!?
De comunele astea, cine dracu răspunde? Eu nu?
Și, totuși, de ce n-am plecat? Pentru că e mai
greu, măi, e mai greu. Și între timp, scîrba asta
se aduna în mine, mai mult scîrba de mine că
nu mai pot să plec, ca acum trei ani, că vreau
să trăiesc liniștit, „gospodărește”... De ce te
uîți așa? Nu cumva crezi și tu că sînt un roman-
tic sau că plec în apostolat? Dar tu înțelegi că
nu vreau să mă acopere senzația asta mică de
bunăstare și nu vreau să ajung ca Anton, ca
Felicia, să fiu „dom’doctor”, cu 25 de lei vizita?
Nu se poate ca asta să fie tot, ar fi îngrozitor.
Și să iau cuvîntul în ședințe, „just”, cînd știu
ce trebuie făcut și nu fac, pentru că e mai greu.
Mă, mai apăsător. Trebuie să iei multe de la
început... Dar altfel o să semăn cu dînșii, măi,
cu „dom’ doctorii”,... Și dă-i în mă-sa... mai dă-i
în mă-sa... Na, uită-te bine la mine, mi-a ajuns
pînă la gît... Vouă nu v-am spus nimic, voiam
să mă gîndesc, eu, singur... Și uite, așa vreau...
Se opri drept în fața mea. Nu arăta vesel de
loc, ci numai obosit.

— Dar de Lidia îmi pare rău, mă—adăugă, cu
voce stînsă. Are multe lucruri bune în ea...
și n-arată prost, nu?

Încercarea de a părea indiferent, pentru a-și as-
cunde duioșia, suna stîngaci, stupid. Își dădu
singur seama și se înroși mai tare.

— Măă, tare dor o să-mi mai fie... Dracu
s-o ia... Acolo, știi nu e chiar sat, e tîrg, capi-
tala de raion, dar seara o să mă simt cam sin-
gur... Bine că o să fie bătaie de cap cu organi-
zarea dispensarului. O să fie scandal, certuri, o
să se găsească prin partea locului vreunul care
o să vrea să facă afaceri, o să mi le propună
chiar mie... Și, pe de altă parte, ochi, stomac,
picioare, plămîni, toată ziua... Ce caști gura,
ca un prost? Mai crezi că merg în apostolat?
Dar să-i vezi pe „dom’ doctorii” mei cum um-
blă opăriți — unul nu mai lipsește de la ședințe.
Vor să fie utili, mititeii, la oraș. Cer ore de gardă
în plus, fac mai mult teren, nu mai vrea nimeni
numai jumătate de normă.

— Oprește! Cît ai să stai acolo?

— Un an sau doi.

— Și cînd pleci?

— Mîine, mă, am să-mi iau postul în primire.
Și mă simt... Mi se pare... Auzi, prima mea
sarcină în U.T.C. a fost să notez adresele hitle-
riștilor de pe strada mea... Mi-era frică, dar mă
și ametea o senzație de libertate... așa, ceva
deosebit, care, pe unul mai puțin mut ca mine,
l-ar fi făcut să cînte... Făceam ce voiam, împo-
triva lor... Ei, acu’ e altă mîncare, dar în
clipa cînd am cerut postul — știi, în clipa cînd
nu mă mai frămîntam „plec, nu plec”... m-a
apucat, ca atunci, așa, o veselie... prostească...
După aia, mi-am amintit eu de noroaie, de
singurătate... Capacul mi l-a pus Lidia... S-a
îngrozit... Și mie mi s-a părut că am tras o
dușcă de cenușă... M-a apucat o lehamite, mă...
După discuția cu dînsa, am stat culcat toată
după-amiaza... N-are rost să-ți povestesc ce am
vorbit; important e că s-a îngrozit... S-a îngrozit,
ca și cum l-ai fi luat apa și aerul... Ei, nu-mi
plîngi de milă? Atîta n-am vorbit toată viața
mea... Hai, povestește-mi și tu ceva...

În cameră, s-a lăsat deodată liniștea. Vorbirea
pe nerăsuflăte contenise. Directorul adjunct al
spitalului își făcea totuși geamantanul, se pre-
gătea de plecare. În spatele lui, se vedea dulapul
alb, cu cărți și albume — foarte multe reprodu-
ceri de pictură; erau aici acele mari cărți
colorate, pe care mi le închipuisem deschise pe
genunchi, sub o lampă cu abajur. Sub ele erau
discurile cu a șasea și a noua, Imperialul și Sonata
Kreutzer, Concertul în re major, Concertul pentru
vioară al lui Mozart, simfonia Leningradului și

zglobiul „Petrică și lupul”. Iar de jur-împrejur
cu pereți, cu plafon, cu mobilă, se afla camera
acelor tineri căsătoriți, pe care căutam s-o ghicesc
prin ferestre și în care voiam să iau un ceai.
Iată însă că directorul adjunct al spitalului își
făcea geamantanul... Înainte de a-i răspunde, am
așteptat să-mi treacă emoția care mă cuprinsese
și care mă împingea să-l iau în brațe și să-i
strig:

— Mustăță, lua-te-ar dracu’ să te ia... —
fără să adaugă că, din cauza lui, mi-e rușine
de mine.

Am spus, puțin gîuit:

— Bine, mă!

Și am murmurat:

— Lua-te-ar dracu’ să te ia...

— După aceea — a spus el, tare — am
să plec la București, să lucrez într-un labora-
tor. Simt chemarea microscopului...

— Mustăță, ești totuși puțin nebun!

URECHILĂ I

o măgarul care stie abecetarul

Această poezie a lui H. Heine îl vizează pe Napoleon al III-lea, fiind însă, în același timp, o satiră la adresa monarhiei în general. După lovitură de stat din 2 decembrie 1851, care a înlăturat parlamentul în prima sa formă, Napoleon al III-lea a organizat un plebiscit, care a consfințit dictatura militară. A urmat un simulacru de constituție și noul senat decise restaurarea imperiului și proclamarea lui Napoleon al III-lea ca împărat.

Heine îl disprețuia profund pe Napoleon al III-lea și batjocorea încercările lui anterioare și neizbutite de a da o lovitură de stat.

La cea de-a opta aniversare a alungării de către poporul nostru a Hohenzollernilor publicăm această poezie, socotind că, pentru năruvirile și moravurile fostei monarhii din România, satira lui Heine este tot atât de valabilă ca și pentru tiranii din veacul trecut.

*Dar tot vîntă a răușos
Că-ți de cu copita-n
nos*

de Heinrich HEINE

Ilustrație de E. TARU

La o alegere de rege,
Măgarii-aveau majoritatea, se-nțelege,
Astfel că rege-a a fost măgarul.
Dar ascultați ce spune cronicarul.

Măgaru-ncoronat, în sinea sa,
Asemenea cu-n leu se-nchipuia.
O piele de leu își pusese-n spinare
Și răgea ca leul, cîț putea de tare.
Avea relații numai cu-armăsarul —
Și asta supăra nespun măgarul.
Din bulldogi și lupi își făcuse-armată
Și iritase măgăritimea toată.
Iar cînd pe bou îl numi cancelar,
Turbară de-a binelea cei măgari
Și-amenințară chiar cu o răscoală.
Atunci regele-și puse coroana regală
Și se-nfășură, fără pic de zăbavă,
Într-o blană de leu — cea mai grozavă.
Apoi, în fața tronului fură chemați
Nemulțumiții de urechiați.
Și astfel cuvîntă măritul stăpîn:

— Prea puternici măgari, tineri și bătrîni!
Voi ați crezut, probabil, cum că eu
Sînt un măgar; ei bine, sînt un leu.
La curte toți spun asta și-o repetă,
De la contesă, pînă la subretă.
Poetul meu de curte mi-a-nchinat
O strofă-n care spune răspicat:
„Cum înăscută-i e cămilei o cocoșe,
La fel și inimii-ți uriașe
Îi e-născută vitejia unui leu.
Nu-i urechiat de loc sufletul tău!”
E cea mai reușită strofă-a sa
Și toți o prefulesc la curtea mea.
Da, sînt iubiți. Păuni plini de trufie
Se-ntrec să-mi scarpine regala scăfirie.
Veți recunoaște: apăr arta-naltă.
Sînt August și Mecena laolaltă.

Am teatru. Rolurile de eroi
Le joacă deocamdată un coțoi.
O inimă, -i Mimi, păpușica dragă,
Cu douăzeci de mopși — o trupă-ntreagă.
Am și-o Academie de pictură, regală,
Fondată de-o maimuță, de fapt, genială.
Ca director, am luat măsuri să-l instalez
Pe-un Rafael al ghețo-ului hamburghez,
Lehman din Scirnăveni¹⁾, care, cu-ncetul,
O să-mi facă, desigur, și mie portretul.
Și-o Operă mai am. Și am și un Balet
În care, aproape goale și foarte cochet,
Cîntă păsărelele, vreo două sute,
Și puricii fac sărituri pe-ntrecute.
Meyer-Bähr²⁾ e dirijor general
(Multimilionarul muzical)
Care compune-acum, în cinstea nunții mele,
O uvertură festivă dintre cele mai grele.
Muzică învîț și eu, se înțelege,
Ca Frederic cel Mare, al Prusiei rege.
El cînta la flaut, eu cînt din lăută
Și cîte o privire cu dor mă sărută
Cînd, plin de simțire, cu-n suflet ce arde,
Îi ciupecsc lăutei subțirile coarde.
Într-o zi, Regina chiar o să descopere
Că-n muzică pot să creez capodopere.
Ea însăși doară e o lapă de seamă³⁾,
Cu sînge curat, după tată și mamă,
Ba-i rudă chiar de-aproape cu interesanta
lapă-a lui Don Quijote, Roznanta,
Și cu calul fiilor lui Haimon⁴⁾, totodată,
Cum arborele ei genealogic arată.
Mai mult, printre străbunele ei neamuri,
E cîte-un armăsar care, sub flamuri,
În oastea lui Godofroy de Bouillon a rinchezit,
Cînd Sfîntul Oraș a fost cucerit.
Dar dinse strălucite mai mult, de bună seamă,
Prin marea-i frumusețe! Cînd scutură din coamă
Sau sforăie pe nările-i roze, deodată,
Inima-mi tresare, pe veci fermecată.

E-a iepelor coroană și floare printre flori
Și o să-mi dărulască și un moștenitor.
Vedeți voi, pe-această legătură vie
Fondată-i întreaga mea dinastie.
Nu, n-ar putea să-apună numele meu.
Va sta în analele lui Clio mereu.
Va recunoaște înalte zeii, pe drept,
Că am avut o inimă de leu în piept,
Că am domnit cu-nțelepciune nemalvăzută
Și că, pe deasupra, cîntam și din lăută.

Aici, Regele rîgîi, dar de-ndată
Reluă cuvîntarea lui înfocată:

— Prea puternici măgari, tineri și bătrîni,
Vă voi păstra înalta-mi favoare de stăpîn,
Doar dacă fi-veți vrednici de ea. Deci, negreșit,
Plătiți-vă Impozitul la timpul potrivit
Și pe-a virtuții cale să pășiți!
Ca odinioară, moși voștri cei cinstiți,
Măgarul cei bătrîni! Pe ger sau pe zăduf,
Ei sacii către moară-i duceau fără năduf,
Căci propria religie-așa le porunceau,
Cît despre Revoluție, habar n-aveau de ea
Și nu făceau nici „cîrc” din buza pleostită
Ci-n a obișnuinței iesle prea smerită
Mînceau cuminte pășnicul lor fîn.
S-a dus frumoasa vreme din bătrîni!
Căci voi, măgari mai noi, deși măgari,
De vechi înțelepciuni n-aveți habar.
Din coadă jalnic dați, parc-ați pierdut speranța.
Dar dedesubt mijeste aroganța.
Cu neghioabele mutre cu care priviți,
Faceți lumea să vă creadă măgari cinstiți,
Dar necinstiți sînteți și plini de viclenie
Cu toată cucernica voastră măgărie.
Cînd vi se pune sub coadă piper,
Ridicați niște zbierete pînă la cer.
Lumea-ntreagă-ați vrea pe loc s-o sfîșiați.
Dar nu știți decît atît: să zbierați.
Ciudă fără minte, care uită de toate,
Ridicule și sterpe minii leșinate!
Zbieratul vostru îmi dovedește clar
Cîte perfidii sălășlulesc în măgar,
Ce răutăți prostești și ce arjag imens,
Ce mîrșăvil murdare și fără nici un sens,
Ce fiere, ce otravă și ce ipocrizii
În pielle voastre măgărești poți găsi!

Aici, Regele rîgîi, dar de-ndată
Reluă cuvîntarea lui înfocată:

— Prea puternici măgari, tineri și bătrîni,
Vedeți că vă cunosc și că vă am în minti.
Sînt supărat la culme. Da, sînt și n-o neg,
Căci mi-ați tăcut de-ocară un regiment întreg.
Fără nici o rușine. Vă-afirm, deci, cu putere
Că de pe măgăreștile voastre puncte de vedere
Nu veți pricepe în vecl, — e prea greu —
Idea politică mele de leu.
Băgați bine de seamă. Aveți grije, măgari!
În împărăția mea cresc fagi și stejari
Din care ies spînzurători — o adevărată minune.
Țineți-vă botul — atît vă pot spune.
Deștepții și obraznicii ce vorba nu-și măsoară
Am să pun să-i biciuiesc pe rînd, la abator,
Să scarmene la lînă într-o celulă goală.
Iar dacă vreunul va pomeni de răscoală
Sau din străzi baricade să facă va vrea,
Îl spînzur fără milă, pe legea mea.

Aceasta, măgari, mi-e porunca ritoasă.
Și-acum, puteți să vă cărăbăniți acasă.

Cînd regele-și sfîrși cuvîntul de stăpîn,
S-au bucurat măgarul, și tineri, și bătrîni,
Și într-un glas strigară, volos: „I-a! I-a!”
Trăiască Majestatea Sa Regele! Uraaa!”

În romînește de Nina CASSIAN

¹⁾ Lehman von Dreckwahl, pictor contemporan cu Heine care, printre altele, a pictat pentru Napoleon al III-lea; Dreckwahl — stradă din Hamburg.

²⁾ Joc de cuvinte intraductibil. Mayerbeer — un compozitor al epocii; Mayer-Bähr — Mayer-ursul.

³⁾ Se referă la soția lui Napoleon al III-lea, contesa Eugenia de Montijo și Theba, care ținea să-i fie recunoscută originea nobilă spaniolă.

⁴⁾ Personaj dintr-o baladă medievală.

...Se poate ca Moș Gerilă să ti venit tocmai cînd fetița adormise și ea a visat că amîndoi sînt într-un glob de sticlă, din pomul de iarnă. Dar nimeni nu poate să jure că totul a fost numai un vis...

Fotomontaj de I. PETCU

DARURILE LUI MOȘ GERILĂ

MOTTO: Nu am nici un dar acumă
Pentru cel supărăcios,
Cine nu pricepe gluma
Poasă umbre sănătos...

Ei, dragii mei copii, iată că am poposit din nou în mijlocul vostru. ... Am auzit că ați fost cuminti în anul care a trecut și, mai ales, că ați promis c-o să fiți cuminti în anul care începe. Așa că am venit cu o tolbă plină cu daruri — fiecărui ce i se cuvine... Ei, ei, încet! Incet! Fiecare la rind!... Tu, Ozon, ce te rezezi așa? Crezi că dacă ești centru înaintas,

trebuie s-o iei totdeauna înainte? Ai răbdare! Întîi Constantin Vasilache, că el a luat-o și înaintea timpului. Așa, Vasilache! Poartă-ți sănătos ceasornicul. Și ai grijă, că e un ceas pe măsura ta: marchează anii, ca și strungul tău. Dă-i înainte și dacă și asta o să-ți rămînă în urmă, la anu' îți voi da unul și mai grozav!... Și acum, dacă scorul a fost deschis, poți veni la rînd și tu Ozoane. Ai căpătat un jgheab cu o mîngie fermecată. Să le porți totdeauna cu tine; și dacă ai să-ți le potrivesti bine la bocane, n-ai să mă tragi niciodată peste bară... Care urmează? Aha! Nicolae Topor! Tie îți dau un purcel. Nu, nu pentru lgnat, frate, ci pentru buletine meteorologice... Nu vezi că are un pai în gură?...

Hai, fetița moșului, nu plînge! Are moșul dar și pentru tine. Uite o stea. Hai, să vedem, copii: cine ghicește de ce i-a dat moșul, o stea, poetei Veronica Porumbacu?... Cum? Cum ați spus? „La steaua care-a răsărit...”? Nu! Asta-i de Eminescu!... Aude?... „Stea dulce și iubită a surletului meu“...? Nu! Nici asta! Asta-i de Alecsandri! Nu! Veronica Porumbacu crede în altă stea: în „Steaua” din Cluj, revista pe care o apără și cînd trebuie, și cînd nu trebuie. Steaua știu că-i e un dar pe plac... Ei, și acum ceva pentru voi, artiștele de teatru, care vă plîngeți, pe drept cuvînt, că dramaturgii noștri scriu piese în care nu vă rezervă roluri: cu recuzita asta, cred că am rezolvat problema... Și pentru că tot am ajuns în lumea teatrului, să scot și darul rezervat artiștilor cărora le place susținea: susținătorul. Cu el poți fi foarte ușor „azi aici, mîine-n Focșani”: dimineața, o înregistrare la radio, la prînz, turnare pe un platu de la Buftea, după-amiaza turneu în raionul Vîrtopel, seara, la Teatrul de Estradă... Rapid, ieftin, confortabil și... ren-

De vorbă cu Moș Gerilă.

Fotografie de M. IVANCIU

Nu băgase de seamă că ninge. În seara aceea de iarnă, când Sargeant coborî din trenul de marfă și intră în micul orașel, nu observă fulgii de zăpadă care cădeau alene.

Simțea, doar, că ceva umed și rece i se strecoară pe lângă guler și îi pătrunde prin ghetetele găurite, dar dacă l-ar fi întrebat atunci cineva cum e vremea, n-ar fi știut să spună că ninge. Nu vedea zăpada. Nu o văzu nici în lumina strălucitoare a felinarelor de pe strada principală, nu văzu cum, prin văzduhul întunecat al nopții, dăntuiesc și cad mari fulgi de bum-bac. Sargeant era flămînd și obosit.

În schimb sfinția sa pastorul Dorset văzu numaidecît că ninge, în clipa cînd, aprinzînd becul de la intrare, deschise ușa și se pomeni în fața negrului voinic și plin de zăpadă — întruchipare vie a nopții de iarnă.

„Șomer”, se gîndi sfinția sa și, înainte ca Sargeant să deschidă gura, pastorul se grăbi să spună: — Nu te supăra. Nu e de lucru! Mergi drept înainte, a patra stradă pe stînga, pe urmă, la al șaptelea colț, vei găsi un azil de noapte pentru șomeri. Nu te supăra, nu avem de lucru — și pastorul trînti ușa în urma lui.

Sargeant ar fi vrut să-i spună sfinției sale pastorului Dorset că, în anii aceștia de criză, intrase în sute de astfel de aziluri, că întotdeauna găsisse paturile ocupate, mîncarea isprăvită, azilul supra-aglomerat și că, în general, negrii nu erau lăsați să intre acolo. Pastorul însă se grăbise să spună „Nu!”, trîntindu-i ușa în nas. Se vede că nu voia să asculte asemenea lucruri. Și, de ce ar fi făcut-o? Dînsul avea casă și casa avea o ușă pe care putea s-o trîntească după cum poțea.

Negrul își țiri mai departe pașii pe trotuar. Și, cu toate că zăpada îl înconjură de pretutindeni, nu o observă nici de data asta, deși simțea poate cum ceva rece și umed i se lipește de obraji și de bărbie, i se topește pe mîini, îi pătrunde în ghetete. Se opri. Rămase pe trotuar, încovoiat, flămînd, rebeșit, somnoros. Ridică agale privirile, le coborî iar și numai atunci își dădu seama că în fața lui se află o biserică. Da, desigur, o biserică! Casa preotului este adesea așezată lângă biserică.

Trepte mari, albe, acoperite de zăpadă — cu desăvîrșire albe în întuneric. Două uși înalte, boltite, iar de o parte și de alta, coloane subțiri de piatră. Sus, o fereastră rotundă, încadrată de nenumărate flori sculptate; în fața ferestrei, un crucifix de piatră și, pe el, un Crist de piatră. Toate acestea abia se zăreau în lumina palidă a felinarelor. Totul era alb, rece, de piatră.

Inchizîndu-și puțin ochii, Sargeant se uită în sus, înspre fațada înaltă a bisericii și cîțiva fulgi de zăpadă îi căzură drept în ochi. Și atunci, pentru prima oară în seara aceea, observă că ninge.

Își scutură zăpada din păr și de pe umeri și simți deodată că e flămînd și singur — sau nu, nu simțea atît singurătatea, cît frigul. Urcă treptele bisericii și bătu la ușă. Tăcere. Apăsă clanța. Ușa era închisă. Se propti cu umărul în ușă cu atîta forță, încît trupul lui negru și puternic se îndoi ca o

Pe drumuri

schită de Langston HUGHES

scriitor progresist din S.U.A.

ilustrația de Radu VIOREL

vergea de oțel. Incepu să împingă în ușă. Scoțînd strigăte care aminteau de refrenul unui cîntec de ocnaș, negrul împingea în ușă, repetînd ritmic, cu fiecare lovitură:

— Am obosit... Hei-rup! Sînt flămînd... Hei-rup!... Mi-e somn... Hei-rup! Trebuie să dorm undeva! E biserică domnului, da? Foarte bine! Hei-rup!

Împingea fără încetare cu umărul în ușa bisericii!...

În sfîrșit, cu un zgomot care se auzi pînă departe, ușa începu să cedeze sub presiunea sălbatică a trupului său uriaș și negru.

Lîngă biserică se și adunaseră cîțiva albi și Sargeant auzi strigătele nedeslușite ale oamenilor.

— Hei! — strigară ei. Negrule!

— Daaa!... — le răspunse Sargeant. Știu și fără voi că e o biserică pentru albi. Ei, ce să-i faci! Trebuie să dorm undeva.

Și se mai opintî o dată cu umărul în ușă: „Hei-rup!”...

Și ușa cedă. Dar în fața bisericii se și oprise o mașină polițienească;

polițistii, cu bastoane de cauciuc în mîini, alergară pe trepte și puseră mîna pe Sargeant.

Dar Sargeant se încapățîină să rămînă în biserică.

El nu se apucă de ușa spartă — pe care nu se putea bizui — ci de una din coloanele înalte, de piatră, care susțineau bolta.

Se agăță de coloană, cu îndrîjirea disperării. Polițistii trăgeau de el, iar el nu lăsa coloana din mîini. Cîțiva din mulțimea de gură-cască ce se adunase pe stradă se prinseseră de polițisti și trăgeau și ei.

— Un negru șomer vrea să intre în biserică noastră. Ha, animalule! Ce neobrăzare! — strigau ei.

Polițistii începură să-l lovească pe Sargeant cu bastoanele de cauciuc în cap și nici unul din cei de față nu-i luă partea. Totuși, negrul nu-și desprinsese mîinile de pe coloană.

... Decdată, ca prin farmec, biserică se năru.

Mai întîi se prăbuși fațada de piatră — pereții, căpriorii, cruci-

fixul cu Crist. Pe urmă se năru întreaga clădire, îngropînd sub dărîmături pe polițisti și pe toți cei care îi ajutaseră. Întreaga biserică se prăbuși pe pămîntul acoperit de zăpadă.

Sargeant se ridică de sub dărîmături și porni pe stradă, purtînd pe umeri coloana de piatră. Încerca simțămîntul că îngropase sub dărîmăturile bisericii și pe sfinția sa pastorul Dorset, care-i spusese: „Nu!” Sargeant rîse cu hohote și aruncă coloana, din mers, departe, peste vreo șase străzi.

Sargeant credea că e singur, dar ascultîndu-și cu atenție scriștii ghetelor pe zăpadă, mai deosebî niște pași — de parcă venea cineva după el. Întorcîndu-se, văzu că în urma lui merge Crist, același Crist de piatră, răstignit deasupra, la intrarea bisericii. Crist, făcut din piatră aspră, cloplită grosolan. Acum el mergea alături de Sargeant. „S-a desprins probabil de pe cruce, cînd s-a dărîmat biserică”, își spuse Sargeant.

— Asta-i bună! — i se adresă Sargeant. E pentru întîia oară, cînd nu te văd pe cruce.

— Da! — răspunse Crist și zăpada îi scriștii sub picioare. Ca să mă coborî de pe cruce, a trebuit să-mi dărîmi biserică.

— Ești mulțumit?

— Da, sînt mulțumit.

Riseră amîndoi.

— Ei, ce părere ai de mine?

— îl întrebă Sargeant. Am dărîmat o biserică!

— Ai făcut un lucru bun — spuse Crist. Aproape două mii de ani m-au ținut răstignit pe cruce.

— Tiii! — făcu Sargeant. De aceea te și bucuri, că ai putut, în sfîrșit, să te dai jos de pe cruce!

Merseau pe zăpadă. Sargeant se uită la cel ce pășea alături de el.

— Și ai stat răstignit două mii de ani?

— Da — răspunse Crist.

— Ah, dacă aș avea bani, ți-aș arăta eu cum se poate petrece!

— Știu. Mîs-a mai întimplat mie.

— Cam de mulțisor, nu-i așa?

— E adevărat — răspunse Crist.

Totuși, nu am uitat.

Rătăciră astfel prin zăpadă, pînă cînd apărură în întuneric, în fața lor, siluetele unor clădiri feroviare. Sargeant era obosit.

— Încotro? — întrebă el și se opri în fața terasamentului de cale ferată, uitîndu-se la Crist. Eu sînt hoinar, mie mi-e totuna. Dar tu? Tu unde te duci?

— Dumnezeu știe — răspunse Crist. Plec din orașul acesta.

În întuneric, prin zăpada care se cernea, licăreau luminile verzi și roșii ale gării. La poalele terasamentului, văzură un foc de tabără.

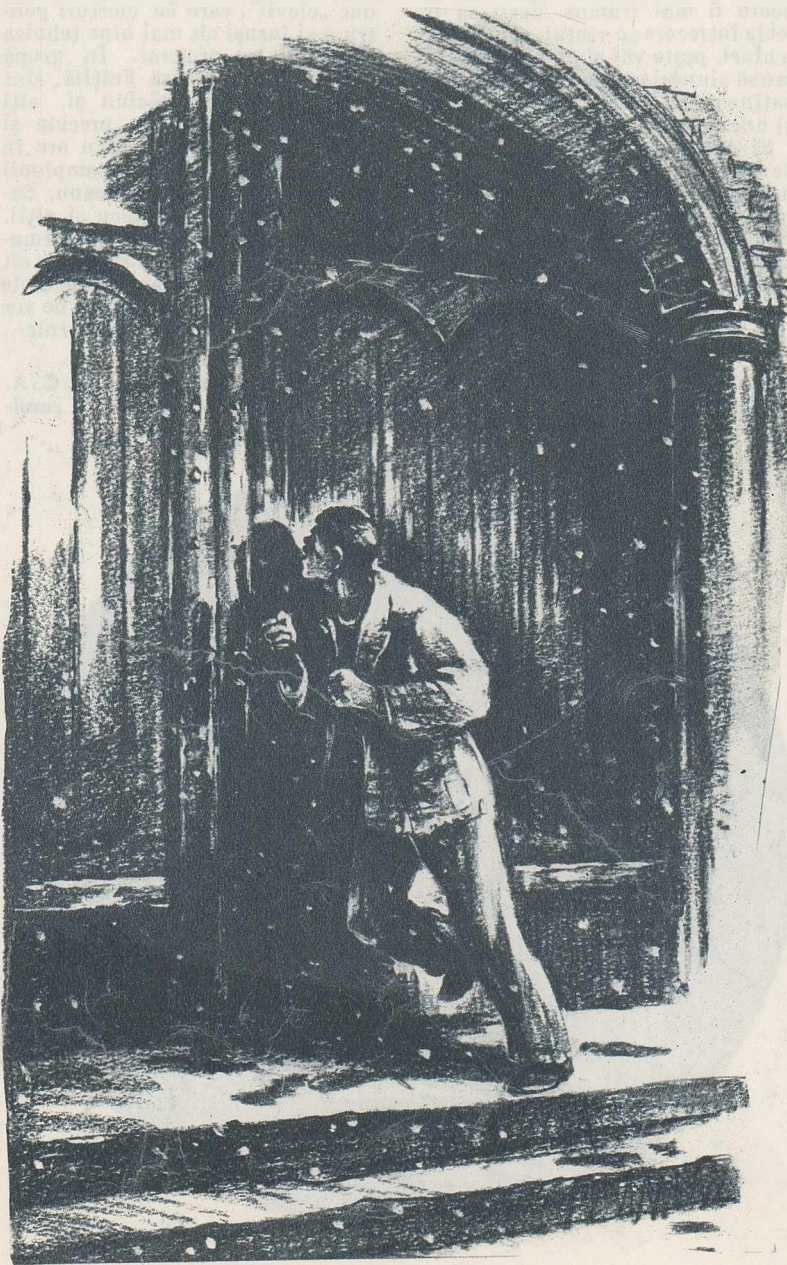
— Aș putea să dorm acolo peste noapte — murmură Sargeant, arătînd înspre foc. E foarte simplu. Acolo nu sînt uși!

De-a lungul terasamentului se întindeau tufisuri și pomi încărungiți de zăpadă, iar printre pomi se aciuase o tabără — o sumedenie de cocioabe jalnice, făcute din lăzi, scînduri vechi, bucăți de tablă și doc. De-abia se deslușeau prin întuneric, dar negrul, care, în anii aceștia de criză, rătăcea pe drumuri în căutare de lucru și trăia laolaltă cu cei flămînzi și fără cămin, știa să găsească drumul spre asemenea adăposturi.

— Eu o să rămîn aici — spuse Sargeant. Am obosit.

— Eu o să merg mai departe — răspunse Crist. Spre Kansas City.

— Cum vrei — Cu bine!

Din volumul de povestiri „O întimplare neplăcută cu îngerii” — Colecția „Meridiane” — în pregătire la E.S.P.L.A.

Și coborî de pe terasament, spre tabără.

Pe Crist nu l-a mai văzut. Pe la orele șase dimineața, se auzi uruiul unui tren de marfă, care trecea pe acolo. Împreună cu alți hoinari, Sargeant se cățăra pe terasament și alergă de-a lungul șinelor, încercînd să sară într-un vagon.

Se revărsau zorile, reci și cenușii. „Unde o fi Crist acum? — se întrebă Sargeant. Se vede că s-a tot dus înainte, de vreme ce n-a dormit aici, cu noi!”

În cele din urmă, Sargeant izbuti să se agăte de marginea unui vagon de cărbuni. Se ridică în mîini, căutînd să sară înăuntru, dar, lucru curios, vagonul era plin de polițiști. Unul dintre ei ridică mîna și-l lovi pe Sargeant cu toată puterea peste degete, cu bastonul de cauciuc. Poc! Polițistul lovea degetele negre, care se agățaseră de peretele vagonului. Poc! Dar Sargeant se ținea de perete și, încercînd să ajungă în vagon, urla cît îl ținea gura:

— La naiba! Dați-mi drumul! Dați-mi drumul în vagon!

— Gura, cîine negru! — se răsti la el polițistul.

Apoi îl mai lovi o dată, cu bastonul de cauciuc, peste degete și peste burta.

— Asta nu-i tabără de vagonbonzi. Și apoi, nu te afli în tren, ci la închisoare.

Poc! Drept peste degetele negre, agățate de zăbrele. Poc! Prin zăbrele peste burta.

Și Sargeant înțelese deodată că, într-adevăr, se găsește într-o închisoare.

După bătaia de ieri, i se închegase singele pe față, capul îi plesnea de durere, iar polițistul de dincolo de zăbrele continua să-l lovească peste degete, cu bastonul de cauciuc. Și asta, pentru că Sargeant, apucîndu-se de ușa zăbreliță a celulei, o zgîlția și striga: „Dați-mi drumul!”

„M-au închis, probabil, pentru că am spart ușa bisericii”, se gîndea Sargeant.

Se depărtă de zăbrele și se așeză pe banca de lemn, de lîngă zidul rece. Doamne, ce flămînd era! Hainele ude i se lipeau de trup, ghetetele îi erau fleșcăite de apă.

„Mai e puțin și se crapă de ziuă”, se gîndi el. „Unde mi-a fost dat să ajung!” Ședea acum în celula închisorii, în dosul zăbrelelor, strîngîndu-și degetele schilodite.

Da, distruse îi erau degetele, nu ușa închisorii, nici bastonul de cauciuc al polițistului. Nu, numai degetele lui erau strivite.

— Așteptați! — murmură Sargeant. Chipul lui negru se profila clar, pe zidul alb al celulei. O să sparg eu și ușa asta!

— Hei, gura! Ia vezi, să nu mai încasezi cîteva! — se răsti la el, din nou, polițistul.

— O să sparg eu și ușa asta! — strigă Sargeant, ridicîndu-se cît era de lung.

Se vede treaba că, pe urmă, începuse să vorbească singur, pentru că spuse deodată:

— Dar unde o fi acum Crist? O fi ajuns oare în Kansas City?

În romînește de LEVIȚCHI

SPORTIVII IERNII

Sportivii sezonului alb așteaptă cu nerăbdare ca patinoarele să înghețe și mantia albă a iernii să pună stăpînire pe toate povîrnișurile munților și pe văi. Căci ce poate fi mai frumos, decît să te iei la întrecere cu vîntul, zburînd pe schiuri, peste văi și pe povîrnișuri, sau să aluneci pe gheața lucie a unui patinoar, în ritmul unui vals sau al unei polci!

Și acei care practică sporturile de iarnă se pregătesc intens pentru întrecerile pe care le vor avea de susținut în sezonul actual.

Schiurii sînt cei mai activi. Cei mai buni dintre ei, componenții lotului R.P.R., se pregătesc, la Poiana Stalin, în minunatul cadru al Postăvarului. Pe pîrțiile de fond

care ocolesc Poiana, traversînd valea Sticlăriei, pentru a trece apoi pe la Capra Neagră, cei doi antrenori, maestrul sportului Dumitru Frățilă și Ștefan Stăiculescu, își duc „elevii”, care fac eforturi pentru a-și însuși cît mai bine tehnica sportului lor preferat. În grupa pe care o antrenează Frățilă, sînt Cimpoia, Moise Crăciun și alți sportivi de la C.C.A., precum și tînărul Arvay. Stăiculescu are în antrenamentul său pe campionii dinamoviști Enache, Olteanu, Sumedrea, Ducaru, Aldescu și alții. Cele două grupe sînt într-o permanentă întrecere pentru rezultate cît mai bune. Dar abia clasamentele concursurilor care se apropie ne vor putea arăta cine a fost mai harnic...

După un antrenament îndelungat pe Cristianul Mare, schiurii se întorc la cabană, pentru cîteva ceasuri de odihnă binemeritată.

La o răspîntie de drumuri s-au întîlnit schiurii din două asociații: C. C. A. și Dinamo. Ei discută tovărășește, animați de același țel: să obțină rezultate cît mai bune, recorduri noi.

Oboseala sușului n-o mai resimț schiurii. Cîteva minute cu telefericul și vor fi pe culmile Postăvarului.

SINT GATA!

În grupele „coboritorilor”, antrenate de maștrii sportului Dumitru Sulică și Ion Coliban, s-a lucrat intens. Sulică i-a antrenat pe Birsan, Cristoloveanu, Secui, Letcă, iar Ion Coliban pe Mihai Bîră, Madi Marotineanu, Nic. Pandrea, majoritatea schiorilor ce ne vor reprezenta la Cortina d'Ampezzo, unde vor avea loc Jocurile Olimpice de iarnă. O parte dintre ei împreună cu Coliban au și plecat în Italia, pentru antrenamente în vederea Olimpiadei de iarnă.

Schiorii altor asociații sportive se pregătesc și ei, cu intensitate, pentru concursuri. Fondiștii de la C.C.A. sînt antrenați de Stuparu și Hebedeanu, în cantonamentul de la Orașul Stalin, iar coborătorii, de către Ion Cașa și Aurel Albert. Dinamoviștii, cantonați la Poiana Stalin, au ca antrenori pe Gh. Roșculeț și Neguș, la probe alpine și, respectiv, fond, în timp ce Vasile Bobiț se ocupă de „puștii” de la Tînăruț Dinamovist. Maestrul sportului Ion Cojocaru poate fi văzut și el, cu echipa de la Voința, pe care o antrenează la Poiana Stalin. Printresportivii de frunte de la Voința, se numără Theil Klaus, Hans Bergel, Gh. Mîndou și alții. La Rădăuți, unde sporturile de iarnă cîștigă tot mai mulți adepți, asociațiile din Moldova au început antrenamentele pe zăpadă.

Nici boberii nu stau cu brațele încrucișate. În tabăra lotului R.P.R. de la Orașul Stalin, maștrii acestui sport așteaptă cu nerăbdare — ca și schiorii, de altfel — marele concurs al Jocurilor Olimpice de iarnă.

„Sîntem convinși că vom avea o comportare care va face cinste culorilor Republicii noastre — ne-a declarat maestrul sportului Mărgărit Blăgescu. Oricum, pregătirile noastre sînt îndreptate spre ridicarea nivelului tehnic și însușirea unei tactici cît mai eficace”.

Hocheiștii caută, ca în fiecare an, lacurile care îngheață mai devreme. Cei de la C.C.A. și-au început antrenamentele în splendidul cadru al căldării Bilea, la 2000 m altitudine, sub conducerea antrenorului M. Flamaropol. An-

trenorul Paul Atanasiu — unul dintre cei mai vechi jucători ai noștri — se ocupă, la Miercurea Ciuc, de pregătirile hocheiștilor de la Metalul. Cu deosebită intensitate se pregătesc și hocheiștii de la Știința-Cluj (campioni pe 1954) — care vor să recucerească titlul — precum și cei din Tg. Mureș, și cei de la Avîntul-Miercurea Ciuc.

Ca la fiecare început de sezon, sportivii iernii sînt gata pentru concursuri. Puțină zăpadă, puțin ger și noi, spectatorii, vom „îngheța” din nou în tribune, privind goana neîntreruptă a pucului sau pe marginea pîrtilor de schi, unde maștrii acestui sport șerpuiesc printre porțile unui slalom.

H. ALEXANDRESCU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Dintre brazi a jîșnit o „nălucă”: Gh. Voiculescu (C.C.A.) e în plină coborîtoare.

Sub privirea atentă a antrenorului, schiorii fruntași de la Dinamo și C. C. A. au început, din zori, antrenamentele.

*Carnet
de
drum*

Prin **ORIENTUL** **APROPIAT**

CU PRILEJUL TURNEULUI ANSAMBLULUI
DE CÎNTECE ȘI DANSURI POPULARE
AL CASEI DE CULTURĂ DIN BUCUREȘTI

de N. MINEI

Pentru a ajunge în Egipt pe calea apelor, călătoria te poartă pe trei mări și prin două strîmtori. Mările sînt atît de deosebite una de cealaltă, de parcă le-ar despărți continente. În miez de toamnă, Marea Neagră își merită numele: apele ei plumburii se tîlăzuiesc tot mai întunecate spre linia orizontului, cu care se îmbrățișează

fie îmi poate reproșa că am omis cea de-a patra mare, situată între cele două strîmtori. Dar cum să acorzi cu seriozitate titlul de mare, unui lac liniștit, ale cărui țărături se văd tot timpul și care, din pricina carierelor de marmură aflate pe aceste țărături, a căpătat numele de marea de Marmara? Poți să o consideri fie ca o prelungire a

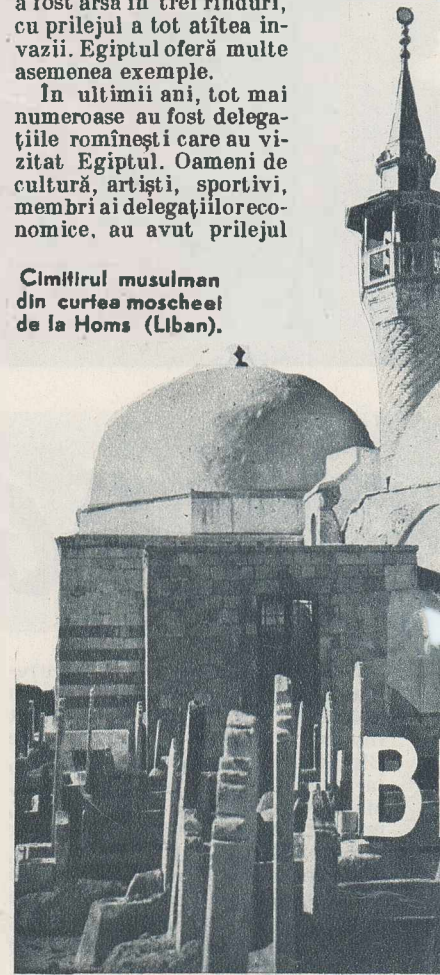
Bosforului, fie ca un început al Dardanelelor, numai mare, nu!

Și, după ce, timp de patru zile și patru nopți, ai străbătut fără oprire cele trei mări (să zicem patru, dacă ții mult!), în zare se profilează clădirile de un alb imaculat ale Alexandriei. Intemeiat cu trei secole înaintea erei noastre, de Alexandru cel Mare,

acest port a fost punctul de întîlnire al marilor civilizații antice: greacă, egipteană, romană și arabă. Celebrul far construit de Sostratos, una dintre cele șapte minuni ale lumii antice, mai există și astăzi; în schimb, nu mai puțin vestita bibliotecă din Alexandria, a fost arsă în trei rînduri, cu prilejul a tot atîtea invazii. Egiptul oferă multe asemenea exemple.

În ultimii ani, tot mai numeroase au fost delegațiile românești care au vizitat Egiptul. Oameni de cultură, artiști, sportivi, membri ai delegațiilor economice, au avut prilejul

Cimitirul musulman
din curtea moscheii
de la Homs (Liban).

Un grup voios de dansatori ai ansamblului, la Cairo.

Membri ai ansamblului, la poalele bătrînului Sfînx.

într-o dungă vînată. Marea Egee își năpustește valurile verzui peste coastele unor puzderii de insule stîncoase și sterpe: Dodecanezul grecesc. Inima ți se strînge dureros, atunci cînd privirea ți se oprește pe aceste pămînturi neprietoare și cînd gîndul ți șoptește că pe ele îndură chinul deportării, sute de patrioți greci. În sfîrșit, Mediterana își oferă necuprînsul ei albastru și calm, pe care vaporul lasă o dîră de spumă albă.

Cunoscătorul într-ale geogra-

să cunoască străvechea țară a Nilului. Mulți dintre ei și-au împărtășit în scris impresiile. Iată de ce nu mă voi opri decît foarte puțin asupra acestei prime etape a turneului Ansamblului de cîntece și dansuri populare al Casei de Cultură din București.

Nu pot să nu vorbesc însă, despre deosebita căldură cu care au fost primite spectacolele noastre. În pauze și la sfîrșitul reprezentațiilor, aveau loc, în culisele Operei, adevărate invazii ale admiratorilor, ale amatorilor de autografe, ale celor care cereau artiștilor noștri să mai schițeze un pas de dans sau să mai execute la țambal, ori din nai, o frază muzicală care le plăcuse mai mult.

Sala Operei era destul de aproape de hotelurile în care locuiam, așa încît făceam acest drum pe jos. În fiecare seară, eram însoțiți de numeroși egipteni, care nu mai pridideau cu întrebările privitoare la ansamblu, la felul în care se culg dansurile și melodiile populare în țara noastră, la arta din R.P.R. Se făcea noaptea tîrziu, atunci cînd ne despărțeam de acești prieteni, de curînd cîștigați dar înflăcărați de sentimentele cele mai bune pentru noi.

Îmi amintesc o discuție avută cu Taha Hussein, considerat unul dintre cei mai mari scriitori egipteni de azi. După ce i-am vorbit de marele număr de formații artistice profesioniste sau amatoare din patria noastră, după ce i-am

CAIRO

povestit câte ceva despre felul cum s-a construit Teatrul de Operă și Balet din București și despre spectacolele care au loc acolo, bătrînul scriitor mi-a spus:

— Mă bucur, mă bucur mult pentru voi. Ați făcut, repede de tot, pași mari înainte. Dar cu atât mai adînc simt acum amărăciunile noastre. Știi că nici pînă în ziua de azi, nu avem o trupă permanentă de operă și balet? Știi ce crîncenă luptă trebuie să ducă fruntașii vieții noastre muzicale, pentru înființarea unei astfel de formații?

Mi-am explicat această rămînire în urmă pe tărîm cultural, ca și pe alte tărîmuri, gîndindu-mă la cei peste 70 de ani de dominație colonialistă engleză pe care i-a suportat Egiptul și la spolierea poporului de către fostul rege

pitula sa — se scurg zilnic zeci de mii de tone de mărfuri, cu cele mai variate destinații.

Beyruth-ul are o așezare cum nu se poate mai pitorească: la apus îl scaldă apele Mediteranei, iar la răsărit — la o depărtare de mai puțin de jumătate de oră de centrul orașului — se înalță munții, ale căror piscuri ating 2.000 de metri. Pe străzile orașului, vechi și întortochiate, domnește din zori și pînă noaptea tîrziu, o mare însuflețire. Strigătele negustorilor ambulanzii se împletesc cu claxoanele automobilelor și cu răgetele asinilor, într-o simfonie specific levantină și nu lipsită de un anumit farmec.

Despre trecuta glorie culturală a Libanului, ne vorbește Muzeul Național, cu exponate vechi, datînd de 5000 de ani, cu a sa „Galerie a alfabetului” — unde se găsesc primele cuvinte scrise pe care

„Pace și prietenie!”, ne-am dat seama că ne-am întîlnit aici cu prieteni, cu tineri care participaseră la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la București. După spectacol, ei ne-au înconjurat cu multă dragoste și, ceasuri în șir, și-au depănat amintirile despre țara noastră.

„Au trecut mai bine de doi ani de atunci — ne-a spus unul dintre ei — dar parcă n-ar fi trecut nici două zile, atît de vii mi-au rămas în minte luminosul vostru București, căldura și ospitalitatea poporului român, frumusețile minunatei voastre patrii. Vă mulțumim că ați venit și că ați adus cu voi ceva din pitorescul României”.

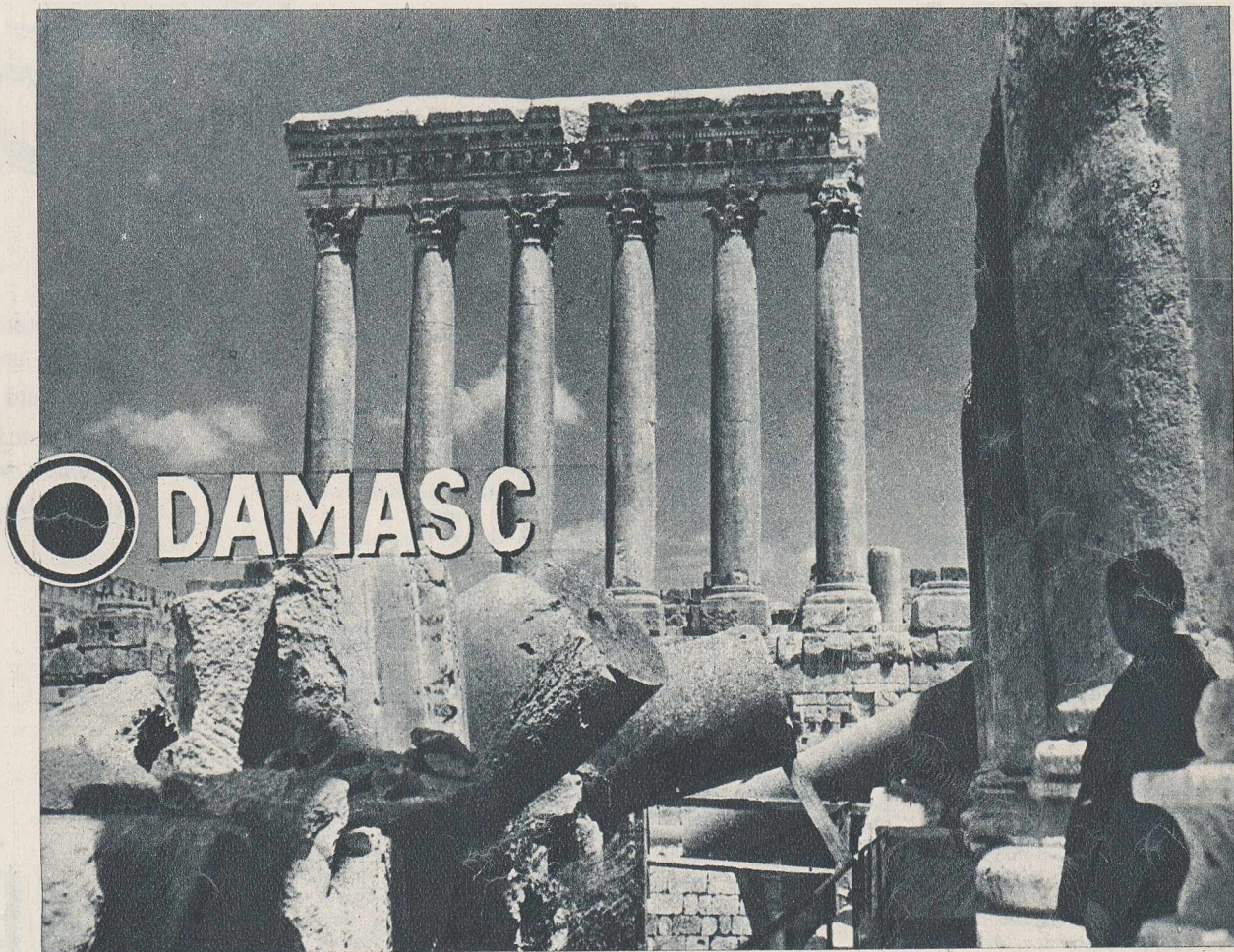
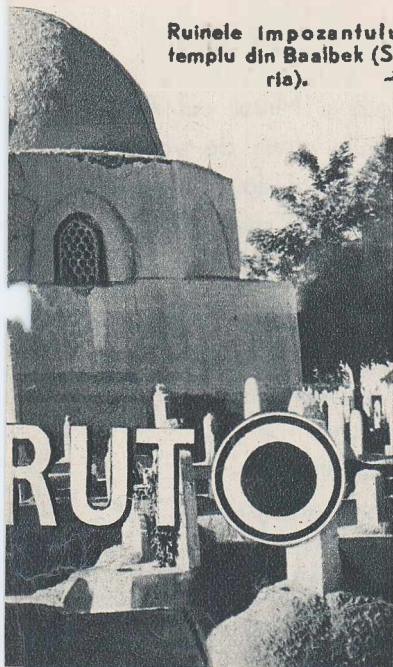
Damasc, capitala Siriei, unde ansamblul nostru a dat, de asemenea, un ciclu de spectacole, este încins, la apus, de munții Anti-Libanului și mărginit, la răsărit, de marele deșert al Siriei. În tim-

Trebuie să mai menționez că muzica și dansurile noastre au fermecat și pe oamenii de specialitate. Davud Ibn Gossarah, unul dintre cei mai mari muzicologi arabi, care locuiește la Damasc, ne-a spus în această privință:

„Turneul vostru reprezintă pentru noi imboldul hotărîtor de a trece neîntîrziat la alcătuirea unui ansamblu de cîntece și dansuri populare arabe. Așteptăm cu nerăbdare clipa cînd o să vă putem întoarce vizita”.

Oraș de meșteșugari renumiți, Damascul s-a făcut cunoscut prețutîndeni, pentru mătășurile, țesăturile de bumbac, pielăria și covoarele sale. Am privit uimiți la repeziunea cu care un umil cizmar, adăpostit într-un fel de gheretă de placaj, a croit și cusut într-un timp neverosimil de scurt, în fața ochilor noștri, o pereche de cizme. Mîinile nespuse de îndem-

Ruinele imponentului templu din Baalbek (Siria). →

Faruk și camarila lui. Am vizitat palatul din Alexandria al desfrînatului Faruk, izgonit din țară în 1952. Pentru împodobirea acestui palat, el a cheltuit milioane de lire, secătuiind vistieria. Pentru că îi plăcea să ia uneori ceaiul pe o înalțită din dreptul palatului său, Faruk a poruncit ca insulița să fie unită de tărîm, printr-un istm artificial: lucrarea a costat o sumă cu care ar fi putut fi construite locuințe pentru cincizeci de mii de persoane. De unde să fi rămas — după toate astea — și fonduri pentru dezvoltarea artei și culturii?

★

Libanul — următoarea țară în care ne-am continuat turneul — se întinde ca o fișie îngustă, de-a lungul litoralului răsăritean al Mediteranei. Pe teritoriul acesta au trăit, cu mii de ani în urmă, fenicienii, născocitorii alfabetului, neguțatori iscusiți și îndrăzneți cuceritori ai mărilor.

Astăzi, Libanul numără aproximativ 1.200.000 de locuitori. Există însă 1.400.000 de libanezi, care trăiesc în afara hotarelor țării și pe care sărăcia i-a împins să emigreze în mai toate colțurile lumii, din Patagonia pînă în Noua Zeelandă, din Africa de Sud, pînă în Groenlanda.

În zilele noastre, Libanul trăiește înecăsebi din comerț. Poziția îl avantajează. El se găsește la poarta a trei continente: Europa, Africa și Asia. Prin portul, găurile și aerodromul Beyruth-ului — ca-

le-a cunoscut lumea. Nu departe de muzeu, se află Biblioteca Națională, care adăpostește unele dintre cele mai prețioase manuscrise arabe din lume.

La o oră de drum cu mașina de Beyruth, se găsește Baalbek, unul din cele mai vechi orașe din lume. Fenicienii au ridicat aici un templu închinat zeului Baal; romanii, un templu lui Jupiter, Venus și Bacchus; Constantin cel Mare, o biserică creștină, iar califul Ibn el Hattab, o moschee musulmană. Ruinele acestor construcții se mai văd și astăzi și constituie un centru de atracție atît pentru oamenii de știință, cît și pentru simpli turiști.

★

În Liban, la unul din spectacolele noastre, am avut surpriza să auzim în sală numeroase aclamații în limba romînă: „Trăiască R.P.R.,” „Trăiască artiștii romîni”.

Cînd am auzit strigîndu-se și

purile de demult, Damascului i se spunea „portul pastelui”, căci aici era punctul de plecare al caravanelor, spre Persia și Irak.

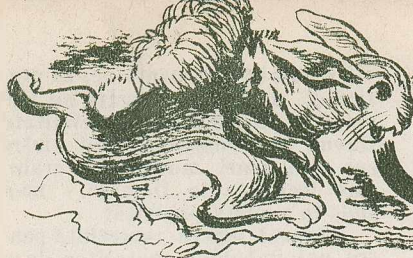
Ca și țara a cărei capitală este, Damascul a cunoscut multe și felurite stăpîniri. El a fost, rînd pe rînd, în mîinile asirienilor, grecilor, romanilor, arabilor, mongolilor, egiptenilor, turcilor, francezilor. Acum, în sfîrșit, Damascul este al sirienilor și, locuitorii lui, ca și întregul popor sirian, sînt neînduplecați în hotărîrea de a-și apăra independența.

Din prima zi a sosirii noastre la Damasc, am avut bucuria să auzim răsunînd în megafonele instalate pe străzi, sprîntăra melodie a „Horei staccato” a lui Dinicu-Vladigherov. Era o urare de bun-venit, adresată nouă de către radiodifuziunea siriană, care s-a arătat mai apoi atît de entuziasmată de muzica noastră populară, încît a înregistrat pe bandă de magnetofon întregul spectacol.

natice ale meseriașilor sirieni vor fi cu atît mai doritoare — să creeze noi bunuri, cu cît le va fi mai mare siguranța că, din rodul muncii lor, nu se vor mai înfrupta asuprații străîni.

Căci aceasta este trăsătura principală ce caracterizează acum cele trei popoare arabe pe care le-am cunoscut: egiptenii, libanezii și sirienii. Ei rezistă cu dirzenie ne-număratelor presiuni care se fac pentru readucerea lor în robia colonialistă. Sătule de „tutele” și „protectorate”, aceste popoare resping șantajele, nu se lasă intimidare de amenințări și nici ademnite de promisiuni mincinoase. Un lung trecut de sclavie și suferință le-a învățat că nici un progres nu este cu putință fără libertate, fără independența națională.

Și în ciuda oricărui disperate tentative ale cercurilor agresive din occident, lumea arabă nu a uitat și nu va uita niciodată această învățătură.

O poveste...

Versuri de Teofil DUMBRĂVEANU

de Octav PANCU — Iași

TARE-I HARNIC

Vestea cea mare făcu într-o clipă ocolul pământului! Nu trecură nici cinci minute de la aflarea ei, că auzirăm ciocănituri în ușă.

— Cine e ?

— Eu, Iepurașul-urechi-lungi-dar-la-fugă-nu-l-ajungi! Aici, stă băiețelul Alexandru ?

— Aici. Poftim, intră !

Iepurașul-urechi-lungi-dar-la-fugă-nu-l-ajungi aduse un buchet mare de flori și zise:

— Am auzit și eu vestea cea mare și am venit să-l felicit pe Alexandru.

Strinse cu lăbuța mâna lui Alexandru și o scufură de câteva ori:

— Să trăiești, băiete! Așa îți plac!

Dar nu plecă bine Iepurașul-urechi-lungi-dar-la-fugă-nu-l-ajungi, că auzirăm soneria.

Alergarăm la ușă. Cine credeți că venise, ducind în spate un brăduț ? Nimeni altul, decât Ariciul-țepi-o-mie-dă-mi-unul-și-mie !

— Aici, stă băiețelul Alexandru ?

— Aici. Poftim, intră !

Ariciul-țepi-o-mie-dă-mi-unul-și-mie intră și zise:

— Am auzit și eu vestea cea mare și m-am grăbit să vin.

Îl îmbrățișă pe Alexandru și-l sărută pe amândoi obrații:

— Bravo, băiete! Să crești mare! Ți-am adus și un brăduț, să-l împodobesti de Anul Nou...

Dar abia ieșit Ariciul-țepi-o-mie-dă-mi-unul-și-mie, că auzirăm telefonul: țirrrr! țirrrr !

La telefon, o voce groasă și răgușită:

— Alol, Casa în care locuiește băiețelul Alexandru ?

Aici Ursul-labă-labă-cine-a-simțit-o-nu-mai-vrea-o-dată Alexandru e acasă ?

— Da !

— Dați-mi-l la telefon !

Alexandru puse receptorul la ureche și auzi:

— Noroc, băiete! Am aflat și eu vestea cea mare. Am niște trebură și n-am putut veni, așa că m-am gândit să-ți telefonez. Bravo! Dă-i înainte așa! Am s-o pun pe Ursoaica-gospodină-mare- face-coțunași-și-vărzare, să-ți facă o plăcintă pe cinste...

Dar nu termină bine Alexandru de vorbit la telefon, că veni Poștașul-iute-aduce-răvașul, cu o tolbă plină cu scrisori, cărți poștale, ilustrate și telegrame.

O scrisoare venea tocmai din Africa și suna așa:

„Sint foarte bucuros de ce am auzit. Te salut cu prietenie și-ți trimit cu primul vapor ze-

ce portocale și una pe deasupra”.

Și iscălea: „Un-pui-de-crocodil-care-face-bale-în-Nil”.

O carte poștală ilustrată înfățișa un ghejar.

Pe spatele ei scria:

„Salutări de la Polul Nord. Am aflat vestea cea mare și-ți string mâna. Vei primi de la mine un butoi cu înghețată fără băț”.

Și semna: „Ursul-alb-ca-smințina-se-dă-pe-gheață-toată-săptămâna”.

O telegramă era trimisă din Asia cea îndepărtată:

„Să fii sănătos. Stop! Sint mindru de tine. Stop! Aș vrea ca și puii mei să facă așa. Stop! Îți trimit orez, să-l mănânci cu lapte. Stop

Semnat: Elefantul-cît-o-casă-dar-mie-nu-mi-pasă”.

Dar nu apucă să plece poștașul-iute-aduce-răvașul, că intră pe fereastra deschisă Porumbelul-călător-cu-un-plic-legat-de-picior.

Desfăcurăm plicul și înăuntru, ce era?

O felicitare, tot din Africa.

„Să fii vesel și să trăiești o sută de ani, îți urează Zebra-cu-picioare-lungi-și-cu-pijama-în-dungi”.

P.S. Îți trimit ciocolată, s-o mănânci singur toată”.

Dar, cum zbură Porumbelul-călător-cu-un-plic-legat-de-picior, auzirăm la radio:

— Atențiune, băiețelul Alexandru din București! Atențiune! Vorbește Australial Vorbește Australia ! Cangurii-cu-mic-cu-mare-n-au-un-ban-în-buzunare te felicită cu căldură și-ți dăruiesc două gheme de lână, să-ți împletească bunica o flanelă și mănuși ca să-ți țină cald la săniuș. Atențiune! A vorbit Australial A vorbit Australia !

Toată lumea știa, toată lumea aflase vestea cea mare!

Nu mai leneșul Motan-blană-moale-nu-face-două-parale dormise după sobă, la căldurică, și nu aflase nimic.

Auzind larma și chiotele de bucurie din casă, se întinse, căscă, se scărpină după o ureche și scoțind botul de după sobă, întrebă:

— Dar ce se întâmplă? Ce se întâmplă?

— Cum? Nu știi? — se miră un Șoricel-lasă-l-să-trăiască-și-el. Alexandru s-a încălțat azi pentru prima oară singur. Fără ajutorul nimănui. Și fără să greșască. Cu gheata stîngă, în piciorul stîng. Și cu gheata dreaptă, în piciorul drept. Asta-i tot !

Ilustrați de A. ALEXE

Mama spală în ogradă
Cămășuici ca de zăpadă,
Și le-ntinde-apoi pe sfoare
Mai încolo, mai la soare.

Iată și Mitrut cel mic,
Pîn'la scaun de voinic,
Pune-n cadă și clătește
Tot ce-n casă nimereste;

Cușma tatei cea de miel,
Mătura, un scăunel
Și pernuța cea curată,
Și ștergarul, și o gheață,
Ghemul ce l-a tors bunica,
Iar la urmă... și pisica !

CIOCĂNITOAREA

De pe-o creangă speriată
Cade cel omăt ca floarea...
Spune liniștea mirată ?
— A venit ciocănitoarea !

Pe la fiecare copac,
Cearcă scoarța : pac-pac-pac !
— Am sosit să caut iară
Gizele de astă-vară.

— Mulțumesc, pădurea-i zice,
Vino cît mai des pe-aice.

UN REVELION DE POMINA

— schiță —
de Maria ARSENE

Ilustrație de E. TARU

Milițianul mai făcu câțiva pași și bătu de pământ tălpile cizmelor, ca să se-ncălzească, apoi privi roată.

Piața cimitirului Bellu era aproape pustie. Trecătorii dispăuseră. În dreapta, lângă zidul cimitirului, ghereta vînzătoare de flori părea că se turtise sub avalanșa de zăpadă; un lacăt mare atîrna ca o ureche, de coasta drugului de fier petrecut de-a curmezișul ușii. Încrămpeți în noapte, doi îngeri de gips străluciau intrarea în cimitir. Suflitele grilajului de la „poarta dritului” se acoperiseră cu mustați mari de promoroacă. Înapoia grațiilor, alea principală se-ntindea sumbră, tăcută, într-o trufașă aliniere de cavouri, blocuri de marmură scumpă și cruci uriașe...

Dar cerul ora limpede și de un albastru potolit, spuzit cu mii de bumbi de jar. De undeva, adia lin un iz ațîțător de friptură. Apoi, un orologiu hătu rar, de nouă ori.

Milițianul își trase mînușa de lînă și privi ceasul-brătară: „E nouă — își zise. Peste trei ore, îmi vine schimbul...”

Își aminti de spusese plutonicului, cînd plecase din secție, să-și ia postul în primire. „La anul, or să te schimbe din post, tovarășe...” „Da. La anul. În cincizeci și șase...” Zimbi și își făcu repede socoteala cît îi trebuie pînă acasă, dacă apucă tramvaiul 17...

„O să-l mai prind și pe Stroe la radio...”

Fredonă: „Alo, aici e...”

Tăcu. Prin poarta cimitirului, se strecura în piață o umbră.

Privi atent. Umbra era un cm care rămase o clipă nehotărît pe trotuar.

— Tii! — făcu milițianul. Asta-i un ciocoi... Ce-o fi căuînd în ajun de an nou la cimitir?

Era, într-adevăr, o apariție anapornică. Un ins în talie, cu părul negru, în frac, pantofi de lac, cu o cravată, prinsă într-un ac cu perla. Mîna goală lăsa să se vadă un inel cu o piatră cît aluna... Cealaltă mîna era vîrită în mînușă.

— Hei, taxi!

Milițianul tresări. „Ce glas hodorogit!” Și abia atunci observa că, în marginea cealaltă a pieței, staționa un taxi cu „șah”.

Domnul în frac trecu pe lângă el, lăsînd un iz vag de mose și liliac ofilit...

★

— La Snagov, șofer, la Snagov. Și dă-i bătaie, că iese bacșișul!

Șoferul îl privi prin oglindă. „Ciudat client — gîndi. În frac și fără palton, pe frigul ăsta...”

— Nu poftiți în față? E maicald, de la motor.

Apoi, îi păru rău că-l chemase. Pasagerul avea pielea galbenă, uscată, prin care nasul ascuțit împungea ca un cui în afară. Fracul mirosea a mușegai, vesta albă, de pichet lucios, avea o pată suspectă lângă cel de-al treilea nasture, iar...

Șoferul se trase mai la o parte. După ce coborî cu prudență dealul Filaretului, întrebă:

— Chiar în Snagov?

— Da, da... La moșie.

— Aha, la G.A.S...

— Ce tot-pălăvrăgești, mă? Gas? Ce-i asta? Ori ești băut? A cui e mașina?

— A statului, tovarășe! Dar vă rog să nu ridicați așa tonul. Eu vă vorbesc civilizată.

Domnul puse mîna pe volan. Frînele scîrțîiră. Mașina se opri în dreptul restaurantului „Ambasador”.

— Mă țilharule, îmi dai mie lecții de civilizație? Și cui îi spui tu tovarășe? Lui tactu? Bolșevicule!

Curiosul pasager sări din mașină, se scotoci în buzunarul interior al fracului și scoase o carte de vizită îngălbenită, pe care i-o aruncă, spunînd:

— Să vină stăpîn-tu la mine și am să-i plătesc! Da! te aranjez eu!...

— Ce-o mai fi și asta? — făcu omul de la volan și ridică cartea de vizită. Citi:

„Valeriu Anagoste-Trihănești. Senator. Fost vicepreședinte al Senatului. Director General al Comernului Fabricilor Crestine de Textile „Tricolorul”. Vicepreședinte al Băncii romînești „Romînul”. Președintele societății filantropice „Fecioarele rătăcite”. Decorat cu Steaua Romîniei în grad de Comandor, Coroana Romîniei, Bene-Merenti și Steaua Comerțului Interior etc. etc.”

★

Apariția lui Valeriu Anagoste-Trihănești la restaurantul „Ambasador” stîrni senzație. Deși orele nu trecuseră de zece, totuși nici o masă pentru revelion nu mai era liberă. Consumatorii ciocneau veseli paharele, schimbau glume între ei, laudau bucatele gustoase. Totul într-o veselie și bunăvoie din ce în ce mai aprinse. Orchestra sfîrșea ultimele acorduri ale lui „Marinică” cînd, din prag, domnul senator scrută încruntat pe cei prezenți... Un ospătar se repezi:

— Aveți masă reținută?

— ...

— Doriți să... Ei, drace! Unde ești, tovarășe responsabil? A intrat un client în zid sau... am halucinații...?

La restaurantul „București” trecu printre rîndurile dese ale meselor, acompaniat de „aha-urile”, „oho-urile” și „ehehei-urile” consumatorilor mirați, care-l întîmpinara cu pocnetele dopurilor sticlelor de șampanie.

La „Café de la Paix” făcu vîlvă, la „Gambrinus” produse stupoare. Iar la „Athénée-Palace”, fu recunoscut de un chelner bătrîn:

— Coane... Dumneavoastră, domnule senator?

— Eu.

— Sînteți...? Ați fost plecat...?

— Exact! Aș vrea să iau o gustare... Să mai schimb o vorbă...

— Ocupat peste tot... — chelnerul cercetă sala. Poate că găsim totuși un scaun liber...

— Cine-i la masa de lângă fereastră?

— Un director de fabrică, cu familia...

— De-ai noștri?

— ?!

— Liberal?

— Cum? Libe... Ab, coane Valeriu, glumiți... E comunist...

— Comunist? Aci, la Athénée? Ești sigur?

— Păi... Ce mai! Îl cunosc. Mi-e vecin. A fost strungar...

— Și ce mai aștepți? Dă imediat un telefon lui Cristescu, la siguranță... Patru... opt... Nu-mi reamintesc exact... Dă-i acasă. Cere-i patronului numărul, că-l știe...

— Coane... Mi se pare că nu vă simțiți bine...

— Du-te! Du-te!

— Coane Valeriu... Ce tot vorbiți dumneavoastră?... Care Cristescu? Ce siguranță...?

— N-ai înțeles încă, musiu Jean? Un singur fel de siguranță există.

Chelnerul îl privi cu compătimire.

— Felul ăsta s-a isprăvit de mult, coane...

— Nu înțeleg nimic... Cum e cu putînță?...

— Ei, ai noștri is mulți... și peste tot...

Unde alergi, coane?

Coane Valeriu! Nu pe acolo...

Nu prin fereastră, c-o spargi și te tai, păcatele mele!...

★

Domnul în frac fu semnalat la Muzeul R.P.R. din Palatul Republicii, unde ceru o urgentă audiență regelui; la o creșă de copii, vociferînd și pretinzînd să fie primit de o fostă excelență, permanentă pe vremuri la Interne, dar decedată la-nceputul războiului; apoi la biblioteca unui institut de cultură, întrebînd de șeful de cabinet al unui prim-ministru, uitat de mult de oameni și de istorie; la un cămin de studenți, cărora le-a cerut să evacueze imobilul, dar care l-au reținut și, după ce l-au pus pînă și cioc de hîrtie, l-au silit să bea pentru medicinisti, pentru sportivi și pentru Republică. Acolo, domnul în frac a pierit pe sub masă, fără ca studenții să mai dea de el, oricît au scotocit ungherele. Domnul în frac a mai fost văzut la Ministerul de Finanțe unde l-a amenințat pe portar, după care a încercat să-l mituiască cu doi bănuți de nichel cocliți, cerîndu-i adresa de acasă a ministrului; la Palatul Telefoanelor unde a introdus un gologan găurit, obținînd legătura cu locuința unui director general al Comerțului Exterior, căruia i-a propus un import de...

Dar după ce domnul

în frac a aflat că cel care i-a respins afacerea, recomandîndu-i în schimb o urgentă consultație a unui specialist neurolog, este fostul ajutor mecanic dintr-una din fabricile sale de textile, a dispărut undeva, în holul telefoanelor, între calorifer și perete...

★

În apartamentul opt, la etajul șase din blocul aflat în strada Paleontologiei nr. 1, cheful era în toi. Domnul Zamfir, gazda, se-ntrecea să umple paharele și să-nchege dintr-un aproape, un banc vechi și-nu sughit, o glumă...

Cei peste douăzeci de invitați, ghemuți în jurul meselor înșirate în dormitor, sufragerie și odaia bonei, pareau reclama vie a unui întreg combinat de articole de modă și confecții „ultra șic”...

Deodată, fără ca nimeni să știe când și cum, un oaspe nou fu observat la masă. Stătea tăcut, în-crunțat, zvrîlind pe sub sprâncenele ciupite de molii, priviri ucigașe.

— Nene Valeriu! — spuse răgușit un domn cu monoclu, între două vârste.

— Oncle Valère, senatorul! — murmură îngrozită o duduie, în-deajuns de coaptă.

Domnul în frac se ridică de pe scaun. Privirea lui zvrîlea foc, lavă, pucioasă...

— Da. Eu sînt. Deranjez cumva? Ce-ați rămas tembelați? Ei, generale, închide gura. Așa. Acum deschide-o și spune-mi cu ce te ocupi actualmente?

— Comerț...

— Tot în petrol?

— Nu... Ceva similar... Am o autocisternă pe piață.

— Și dumneata, coane Leonida?

— Eu...? Agri... Agricultură.

— La moșie?

— Pe acolo... La țară... Cumpăr ouă... brînză... Le revind negustorilor particulari...

— Et vous, monsieur Georges?

— Cu externele...

— Nu te-ai lăsat de diplomație?...

— Exclus! O am în sînge. Dar

deocamdată, primesc doar pachete.

Din Roma, Paris...

Conu Valère rînji.

— Și țara? Țara, am spus!

Patria! Cui ați lăsat-o? Ce holbați

ochii la mine?... Aud?

În cele două camere se așternu,

greoaie, tăcerea.

— Țara! — mugii musafirul, cu

voce cavernoasă. Cui ați lăsat-o?

Bolșevicilor? Opincarilor? Răspun-

deți!

— Ce era să facem? — îndrăzni

domnul Panaitescu, fost întreprin-

derile de pielărie „Bizonul“.

— Sînt mulți... Au venit fără

să ne ceară voie, c-alminteri...

li refuzam. Parole d'honneur, mon

vieux! În ce mă privește, net îi

refuzam. Sans pardon! — se oțări

monsieur Georges Codrileu-Coțo-

feni, „ancien chargé d'affaires“ la

Capșa și în alte capitale din

occident.

— Păi, dacă Hitler s-o omorît

și ne-o lăsat baltă șe puteam face,

coane Valeriu? — îndrăzni și

Demostene Fuior, pe vremuri: moșii, mori și niște prese de ulei în Tutova.

Domnul în frac părea că nu aude, că nu pricepe și nici nu vrea să recunoască argumentele

— Să fi scos armata în stradă... — amenință el vitejește, cu un deget în sus.

— Armata era cu ei... Nu numai trupa și ofițerii mai mici, dar chiar și mulți generali... — se apăra unul din comenși, aflat în capătul mesei.

Domnul în frac nu-l băgă în seamă. Continuă, din ce în ce mai furios:

— Să fi tras voi cu tunurile. Să fi dat foc de la o graniță la cealaltă. Să fi bombardat casele, fabricile, pădurile, sondele și lanurile... Prin foc și sabie să fi trecut întreaga populație răzvrătită... Să fi curs sînge... sînge...

— Coane Valeriu... Păi, crezi că noi n-am făcut nimic?...

— Nimic! Trebuia să faceți

scrum din toți și din toate...

Așa am fi salvat țara. Patria! —

deodată, înduioșat, oncle Valère

începu să peroreze patetic: Scumpa

noastră Romînie, cu minunatele ei

păduri de brazi și esențe tari,

în orășelele așezate înadîns pe lîngă

lacuri, rîuri și ape, cu lanurile aurii

de grîu, cu minele de cărbuni negri

pana corbului și poporul acesta

bînd și supus, care se îmbracă atît

de pitoresc și știe să cînte perfect

doine din fluiet...

Pe fețele convivilor se prelingeau

lacrimi fierbinți. Ce frumos vorbea

oncle Valère! Ce sublim!... Ca în

„bunele“ vremuri de altădată...

Recunoșteau acum pe „maarele“

patriot de la tribuna senatului,

de pe estradele întrunirilor liberale

și din miezul banchetelor... Nu-și

pierduse patosul, verva, elocința

și, mai puțin, profetia lui îndrăz-

neală.

— Dar voi—și glasul domnului în

frac căpătă rezonanțe înfundate —

voi vă ghiftuiți; ca struții vă ac-

cundeți capul sub Sahara... Ați

văzut ce-i afară? Știți ce se petrece

în momentul acesta lîngă voi,

alături de voi, pe întreg cuprinsul

bietelor noastre meleaguri? Apar-

tamentele mele au fost ocupate de

studenți, care mi-au batjocorit

saloanele și le-au făcut cantine și dormitoare. Blocul lui Fenculescu, bancherul, a fost confiscat de niște prunci și transformat într-un hotel al copiilor. În fabrica mea de textile, este stăpînă o țesătoare... Acțiunile mele... Moșia mea...

— Ooo! Plebea a răbufnit de la periferii, din smîrcuri și mahalale, în centru, năpădind bulevardele, aleile, vilele și blocurile. Masele de flămînzi au ocupat ministerele, instituțiile publice, fabricile, uzinele, moșiile, teatrele, galeriile de artă... I-am văzut în restaurante, bine îmbrăcați, dar cu palmele încă bălătorite... I-am zărit în mașini, în cabinetele ministeriale, în vitrinele librăriilor. Peste tot, pretutindeni...

— Ooo! De ce nu urlați cu mine durerea, marea și tragica noastră durere? În ce hal am ajuns! Ministrii, foști strungari... Directorii sînt fostele slugi, scriitorii sînt din ăia care n-au avut nici pentru un covrig la două zile... Țara, scumpa noastră țară, este condusă de muncitori!... Și voi!...

— Voi, porcilor! Ați arborat marele pavoz și benchetuiți!

Răspunsurile sosiră gîfuite, încurcate:

— Facem și noi ce putem. O șoptă de la unul... Întărește-o și zvrîle-o mai departe! Un cuvîntel ori zece ascultate la radiourile de dincolo... Umflă-le și împarte-le! Doar noi ținem moralul la ai noștri, asigurîndu-i, de unsprezece ani, în fiecare zi, că, irevocabil, comuniștii o vor lua la sănătoasa.

— Nu stăm cu brațele în sîn. Mult a fost!...

— Și apoi, prietenii... nu ne lasă... Așteptăm! Așteptăm activ. Asta înseamnă...

Conu Valeriu rîse atît de tare, încît cei de la masă nu putura să audă cum îi trosneau făcile uscate.

— Ha-haa-haa...! Și asta se cheamă că faceți ceva?... O să pieriți cu burțile în plina digestie și rinza întoarsă... V-ați îmbrăcat de gala, de revelion... Nave bă-

trîne și mucegăite! Regretatul Hitler s-a dus la fund, iar voi vă duceți după el... Ce-a mai rămas din voi nu-s decît gunoaiile speranțelor, după marea naufragiu...

Asta a fost prea mult pentru nervii comensilor. Săriră ca arși.

— Nu-i adevărat!

— Minți!

— Vrei să ne sperii, pentru că...

Domnul în frac se apropie de unul dintre gălăgioși. Îi prinse de cheutoarea smochingului.

— Vreau să...? Ce vrei să zici, domnule Bancotescu?

— Spune! Spune! — îl îndemnară ceilalți pe Bancotescu, fost „La tarapanaua de platină, mezeluri en gros“, actualmente: fructe coloniale și zarzavaturi în piață.

Și negustorul îndrăzni:

— Vrei să ne sperii, pentru că ți-e necaz...

— Necaz? — făcu mirat domnul în frac.

— Da — reluă Bancotescu. Ți-e necaz pentru că noi sîntem în viață, iar dumneata... Dumneata...

— Spune! Spune! — zbirară cei de la masă.

— Dumneata ești pe lumea ailaltă...

— Ha-haa-haaa! — mugii iarăși conu Valeriu. Într-adevăr! Sînt mort de paisprezece ani. Dar eu putrezesc jos, iar voi vă descompuneți sus... Ha-haa-haaa!...

Și domnul în frac dispăru, atît de neprevăzut și neverosimil precum venise.

★

Milițianul din piața Bellu urmări îndelung cu ochii umbra în frac și pantofi de lac, care trecuse agale pe lîngă el, dispărînd apoi prin grilajul „porții dricului“.

Omul în uniformă trase un iz neplăcut pe nări și vru să injure și să spuna că boierul mirosea a tămîie și liliac ofilit.

Dar cerul era de un albastru potolit, stropit cu bumbi de jar, iar în vale orașul se scâldea în lumina. De undeva adia puternic un miros de friptură și cozonac.

Milițianul rîse. Și porni fredonînd spre inima pieței:

„Să-ți fac caricatura
La radio magazin!“

POVESTE COREEANĂ

Împăratul și învățătorul

Ilustrație de Angi PETRESCU

Să tot fie cincisute de ani, de cînd a domnit în Coreea primul împărat Li. El îi spusese o dată înțeleptului Pak, învățătorul:

— Hai să glumim, prea cinstite Pak. Și știi cum? Insultîndu-ne unul pe altul cît ne țîn baierale.

— Fie, a spus învățătorul.

— Dar să ne supărăm nu-i slobod. E doar o glumă, adăuga împăratul.

— Fie, a spus învățătorul.

— Atunci să începem, zise împăratul.

— Incepe tu, înălțimea ta, îl îndemnă învățătorul...

Împăratul s-a gîndit oleaca și i-a zis așa:

— Pak, tu ești ca un porc. S-a așternut un pic de liniște...

— Am terminat, spuse împăratul rîzînd. Te-am insultat. Acum e rîndul tău.

Atunci Pak a grăit:

— Înălțimea ta, tu ești ca un sfînt.

Din nou liniște...

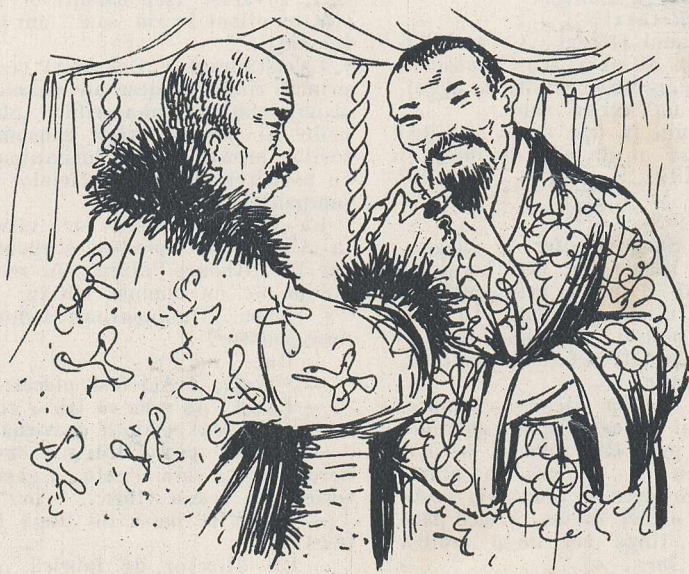
— Ei hai, prea cinstite Pak, îl îndemnă împăratul. Fii curajos, insultă-mă, că n-am să mă supăr.

— Tot ce-am avut de spus, ai aflat, înălțimea ta.

— Nu-nțeleg, îl privi mirat împăratul. Urechile mele n-au auzit nimic jignitor.

— Lucrurile stau așa, înălțimea ta, — i-a spus încetîșor învățătorul — În ochii sfinților toată lumea-i sfîntă, iar în ochii porcilor toți sînt porci...

(După „Irodalmi Ujsag“-Budapesta)

Cum am devenit MILIONAR

Se zice că la început a fost haosul. Ei bine, nu. În Statele Unite, țara tuturor posibilităților, haosul a venit ceva mai târziu. La început, a fost revolverul. În țara tuturor posibilităților, revolverul nu-i un simplu instrument, ci un argument. Iar în mele familii, dintre cele mai respectabile, el a devenit un document: un document al istoriei lor, un fel de rădăcină a arborelui lor genealogic.

Îmi amintesc cu duioșie de pătrînul Colt, care a făcut o bună afacere din războiul nostru de secesiune. *) Erau, pe vremea aceea, în Statele Unite, cam vreo 20-30 milioane de oameni — adică albi, se înțelege. Dacă am accepta ideea că numai zece milioane au avut revolvere furnizate de Colt — și cum un revolver costa 200 de dolari — cine ar putea concepe un business mai rentabil? Să mai admitem apoi că un revolver a lichidat, în medie, numai — ca să fim modești — cinci combatanți, ajungem la concluzia că un mort a costat decît 40 de dolari, ceea ce înseamnă o sumă ridicolă, o bagatelă. Și iată cum, un milionar american știe să-și facă marfa deopotrivă avantajoasă pentru clienți și profitabilă pentru sine: 1:0 pentru Colt.

Dacă genialul nostru Pip (cum îi mai spunem noi și astăzi lui John Pierpont Morgan, fie-i numele în veci slăvit) a consimțit, în anii războiului de secesiune — desigur, din pur patriotism — să încaseze numai 100.000 de dolari din trafic de arme deteriorate, eu — ca simplu remizer — m-aș fi mulțumit cu 10.000. Nu pentru că aș fi, doamne ferește, un patriot mai mic, ci pentru că Pip a fost, indiscutabil, un american mai mare. Altminteri, cum ar fi făcut atîția dolari?

Eu, un simplu remizer, n-am avut și n-o să am niciodată pretenția de a fi un american atît de mare. Eu aș fi mulțumit să fac măcar un milion de dolari — pînă-n ziua cînd nu voi mai putea vedea Statuia Libertății și clădirea Bursei. Oare de ce — m-am întrebât adeseori — n-am devenit milionar?

Pentru un american 100%, astăzi, este limpede ca o picătură de

DIN ÎNSEMNĂRILE UNUI REMIZER DE LA BURSA DIN NEW-YORK

Coca-Cola, că Statele Unite sînt împărțite în două categorii sociale distincte: cei care nu joacă la Bursă și cei care joacă. În prima categorie, intră muncitorii, adică leneșii și vagabonzii (fie că lucrează, fie că sînt șomeri, aceștia au fost din totdeauna „arogați și nelegiuți”, cum spune magnatul fierului, James Ford Rhodes; ei „suferă de ceea ce aș putea numi «complexul piticului» și gîndesc mărunt”, cum i-a caracterizat Benjamin Failless care, fiind președintele lui United States Steel, nu e de loc un oarecare). Dimpotrivă, marea finanță este trupul și creierul Americii. Oare nu a declarat Charles Wilson că „ceea ce e bun pentru „General Motors“ este bun și pentru țară?” „General Motors“ înseamnă Du Pont de Nemours. Iar Du Pont de Nemours a cîștigat numai în primul război mondial, din furnituri destinate sălbaticilor europeni nu mai puțin de 266 milioane dolari. Da, da, spiritul Wall-Streetului este și trebuie să fie spiritul națiunii. Milionarii noștri sînt America!

Nu știu cine a spus că inima bancherului se află acolo unde sînt și banii. Eu, ca vechi remizer, aș putea să completez: inima unui

bancher se află la Bursă; la Bursă se fac banii. Este drept, în vremea din urmă jucăm cam prost, dar Bursa noastră are totuși o strălucită tradiție. Din speculații de Bursa — întocmai ca și din focurile de revolver — au ieșit mulți milionari! Eu, care am inima pe treptele Bursei, nu am reușit însă să rămîn decît un simplu remizer. Oare de ce?

Făceam, mai zilele trecute, următorul raționament: între 1941-45, profiturile realizate de monopolurile noastre s-au ridicat la 107 miliarde dolari; între 1939-49 „General Electric”, al lui Morgan, și-a sporit profiturile de 5 ori, „United States Steel” de patru ori, iar „Standard Oil”, al lui Rockefeller, de 3,5 ori. Și mi-am dus raționamentul mai departe. „Standard Oil” deținea importante pachete de acțiuni ale companiei japoneze de petrol „Mitsubishi Sekin” și a aprovizionat cu combustibil mașina de război niponă pînă târziu, cînd japonezii au bombardat Pearl Harbour.

„International Telephon & Telegraph Comp” avea acorduri pri-

vitoare la patente cu concernul hitlerist „Siemens Halske”, care era legat de concernele „Vereinigte Stahlwerke” și „I.G. Farbenindustrie”. La încheierea războiului, conducerea lui „I.G. Farben” (naziștii au fost totdeauna foarte drăguți) a invitat pe partenerii americani — Rockefeller, Morgan și Du Pont — să-și încaseze dividendele care, li se cuvneau în calitate de acționari, pentru anii războiului, cînd — din motive binecuvîntate — nu le-au putut ridica.

Așadar, mi-am zis, toată problema constă în a ști și a putea să-ți plasezi capitalul în întreprinderi *all right*. Să ai, adică, noroc, cap de american gen Pip și ceva în plus, ceva ce nu am reușit pînă acum să știu cum se cheamă. Ce te faci însă cu un pîrlit de remizer ca mine, care a jucat pe „Islas” din Guadalquivir, pe „Corocoro-coopper Mines”, pe „Mexico el Oro” sau „Mount Elliot” — mine cu zăcămintele epuizate, concesii care nu au fost niciodată exploatare, fonduri publice care, ca urmare a unor împrejurări politice, și-au pierdut valoarea. Am mai mizat și pe celebra escrocherie a lui Ivar Kreuger, suedezul, dar acesta s-a sinucis cînd a dat faliment și eu am rămas fără o lețcaie. Afaceri de milioane, întemeiate pe iluzii...

Este drept, aceasta li se întîmplă mai ales „oilor”, adică micilor speculatori: meseriași, funcționari, mici comercianți, hotelieri, care — datorită democratismului nostru american — pot juca la Bursă alături de marii fabricanți și de bancheri. Din păcate, „oile” știu totdeauna înfinit mai puțin decît cei din Wall-Street — căroră, la Bursă, li se zice „rechini”, despre valoarea unor acțiuni și pierd, de cele mai multe ori, pînă la ultimul cent.

Cu totul alt fel stau lucrurile cu „rechinii”. Rechinii folosesc procedee mai sigure și, în consecință, obțin și rezultate mai bune. În 1901, J. P. Morgan și E. H. Harriman luptau cu înverșunare pentru majoritatea de acțiuni în diferite trusturi. Harriman controla, de pildă, rețelele ferate „Union Pacific” și „Southern Pacific”; Morgan controla rețelele „Chicago-Burlington” și „Southern Railway”. La „Northern Pacific Railway”, Morgan și grupul James Hill dețineau acțiuni în valoare de 40 milioane de dolari, iar Harriman aproape tot atît, aproximativ șase milioane dolari aflîndu-se pe piață. Urmărind să-și asigure majoritatea în consiliul de administrație, Harriman a început să cumpere acțiuni pe ascuns, la cursuri din

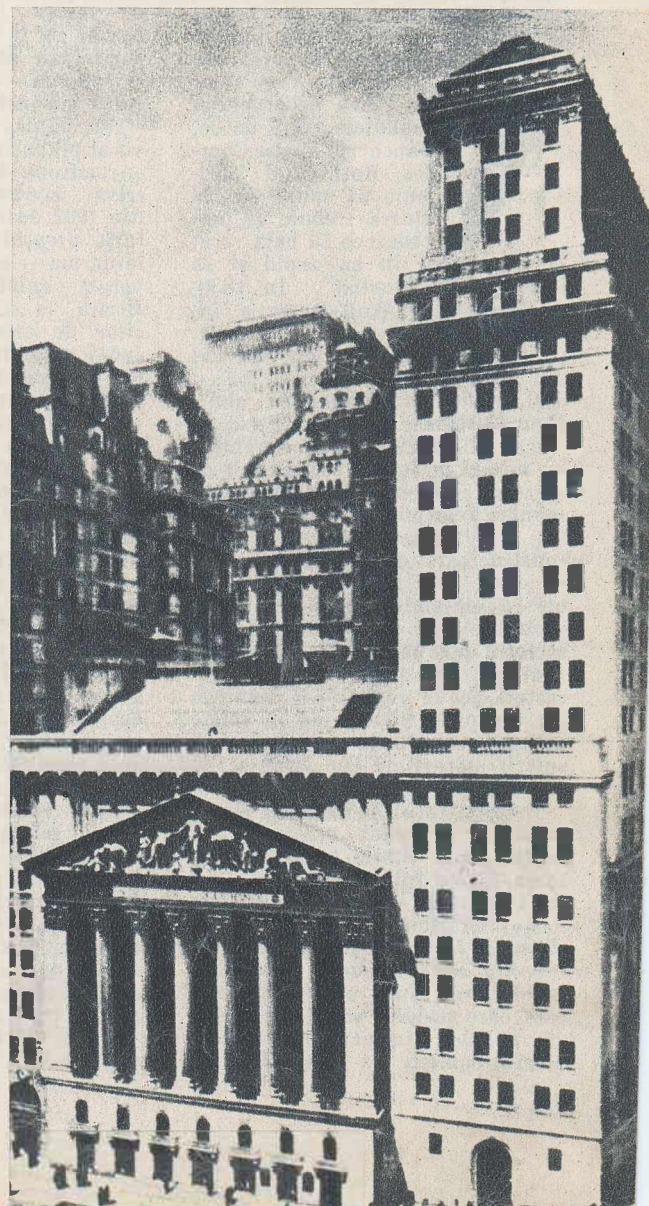
ce în ce mai ridicate. Din martie pînă în aprilie 1901, cursul acțiunilor lui N.P.R. a crescut de la 100 la 150 dolari valoarea nominală, pentru ca, la sfîrșitul lui aprilie, să ajungă pînă la 300. Cînd Morgan a aflat căruia fapt i se datorește această creștere bruscă, a dispus să se cumpere tot restul acțiunilor la cursul de 1000 dolari. O serie de bănci mici — care își manifestaseră scepticismul cu privire la creșterea cursului acțiunilor lui N.P.R. — au fost ruinate, dar Morgan a pus mîna pe „Northern Pacific Railway”. Într-adevăr, procedeele pot fi considerate bune sau rele, dar ceea ce interesează în primul rînd sînt rezultatele obținute.

Personal, ca remizer, stimez știința în măsura în care izbuteste să stimuleze cu adevărat activitatea Bursei. Numeroși oameni de știință sînt însă mai curînd niște poeți, niște idealisti și mînfîca

banii statului în mod inutil. În această măsură, ei sînt niște fapuri de prisos, ba chiar niște indivizi dăunatori. Cînd însă omul de știință poate furniza unui mare financiar un patent, el merita toată considerația și trebuie să fie imediat cumpărat. Cine nu știe că, în epoca războaielor napoleoniene, primele boomuri de la Bursa din Wall-Street au fost determinate de apariția mașinii cu aburi? În 1824, febra speculațiilor a atins apogeul: acțiunile companiilor americane de navigație, negociate la Bursă, s-au ridicat la 52 milioane

Clădirea în care funcționează Bursa din New-York.

*) 1861-1865.

O zi agitată la Bursă; se anunță noi scăderi, ca urmare a unor noi succese ale forțelor păcii.

dolari. În 1880, la Menlopark, Edison a prezentat în fața unor oameni de afaceri lampa lui incandescentă. Câteva zile după aceea, acțiunile lui „Edison Electric Light Company”, care nu prea aveau căutare pînă atunci, au făcut un salt uriaș: de la 106 la 3.000 dolari. Ce să mai vorbesc de acțiunile monopolurilor angajate în construcția bombei atomice? Mai rar, asemenea business. Imi scot pălăria. „Rechini” joacă tare.

Din nefericire, boomurile provocate de descoperirile științifice nu dăinuie însă prea multă vreme. Apariția unei noi descoperiri, mai importante sau intrarea unui brevet asemănător în safelul unui concurent sînt de natură să provoace

o depresiune sau chiar un crash de proporții mondiale. Iată de ce, bancherul Meyer Charles Rothschild obișnuia să spună că „la Bursă trebuie să precedezi ca în baia rece: să te arunci în ea rapid și să ieși din ea imediat”. În 1830, la Bursa din Wall-Street a început depresiunea pentru societățile de navigație, iar crashul din 1837 a marcat eclipsa lor — deși, tehnica motoarelor cu aburi făcuse progrese. Imi amintesc de crashul din 1929, cînd s-au prăbușit nu numai acțiunile societăților de aviație, ci și societățile înseși deși tehnica aviației era în plin avînt. Cîl despre acțiunile societăților constructoare de bombe atomice, se știe cit de greu au fost lovite ele în septembrie 1949, cînd guvernul sovietic a anunțat că posedă secretul bombei atomice încă din 1947. Cu acel prilej, cruzimea caracteristică a roșilor s-a manifestat din plin. Și nu cred să existe un american 100% care să nu fi suferit alături de Du Pont și de Morgan.

Este cu totul și cu totul regretabil că guvernul nostru nu a înțeles, mai lunile trecute, cugețarea foarte înțeleaptă a lui Bernard Baruch, deși aceasta suna destul de limpede: „Dacă vrei să ai succes, îndreaptă-ți privirile acolo dincolo sună bubuitul tunurilor” (sublinierea îmi aparține). Mai este oare necesar să demonstrăm că politica influențează Bursa? Marii oameni de stat au știut

aceasta și au și folosit informațiile pe care le dețineau, pentru a face bune afaceri de Bursă. Au jucat la Bursă un Talleyrand și un Disraeli, un Bismarck și baronul von Holstein. Insuși Vaticanul și-a plasat banii în rente, în acțiuni industriale și în împrumuturi. De aceea, ca vechi remizer ce sînt, nu am înțeles și nu am aprobat conferința celor patru mari de la Geneva.

Faptele sînt încăpăținate și demonstrează că climatul cel mai prielnic pentru Bursă a fost, este și va fi, în vecii vecilor, războiul sau măcar conjunctura de război. În 1922 conferința navală de la Washington — la care participau Statele Unite, Anglia și Japonia — a decis limitarea tonajului marinei de război a acestor state; panica de dezarmare a provocat prăbușirea acțiunilor uzinelor „Armstrong & Vickers”. Dimpotrivă, conferința de dezarmare din 1932 de la Geneva — care a hotărît dreptul Germaniei de a se reînarma — a determinat o adevărată animație la Bursa din Berlin, la compartimentele fabricilor de armament. În ianuarie 1951, președintele Truman a propus Congresului să aprobe suma de 71,6 miliarde dolari pentru cheltuieli de război: curba acțiunilor s-a urcat la Bursă. În februarie 1951, guvernul S.U.A. a cerut sporirea impozitelor cu 10 miliarde dolari: Bursa s-a înviorat, în aceeași zi. În iunie 1951, guvernul sovietic propune tratative pentru încheierea armistițiului în Coreea: Bursa intră în panică, cursul acțiunilor face o serioasă curbă în jos. În vara anului 1950, ne aflam în pragul unei puternice depresiuni economice. Dumnezeu sa-l binecuvînteze pe Harry Truman, căci fără războiul din Coreea, ne-am fi prăpădit.

Noi, remizerii, știm bine că orice scînteie războinică înseamnă puncte în plus la Bursa armamentelor. Oare nu a fost așa în timpul războiului Crimeii, ca și în vremea războiului din Abisinia? Războiul este sinonim cu furnizarea de arme și muniții. În anul 1914, uzinele lui Du Pont au produs numai praf de pușcă în valoare de 2 milioane și jumătate de lire; în 1918, ele livrau

praf de pușcă în valoare de 400 milioane lire. Ce s-a întîmplat însă între 1919-1921 după ce — blestemați fie vinovații! — războiul mondial încetase? Cursul acțiunilor s-a prăbușit atît în țările victorioase, cît și în cele învinse.

În 1916, bancherul danez Glückstadt avea în safe-urile lui acțiunile a 50 de sucursale ale Societății Transatlantice de import și export, proprietatea sa. Revoluția bolșevică din Rusia l-a zdruncinat serios. 200 milioane de coroane i-a dat Glückstadt generalului Iudenici pentru a-i lichida pe bolșevici, dar prăbușirea acestuia a dus și la prăbușirea bancherului. Oare nu s-a întîmplat cam același lucru și la noi, în 1929? La începutul lui septembrie, cursurile au început să înregistreze scăderi. La 24 octombrie, la deschidere, cursurile lui „U.S.Steel” se ridicau la 205 puncte, pentru ca, la închidere, să coboare pînă la 193. „General Electric” a scăzut și mai mult: de la 315 la 283. În zadar a încercat Morgan să salveze Bursa. Casa Hatry a dat faliment încă la jumătatea lui septembrie, Riordan, președintele lui „Country Trust Company”, s-a sinucis. curba scăderilor a coborît vertiginos: „General Electric” pînă la 206, în 6 octombrie; „United States Steel”, pînă la 169.

Și ce să mai vorbim despre cele întîmplate chiar în anul acesta. Tocmai cînd Bursa înregistra niște nemaipomenite *up*, tocmai cînd „războiul rece”, „politica de pe poziții de forță”, „A-bomb” și „H-bomb” săltau acțiunile vertiginos, dintr-o dată... panica. Și ce panică! Ca în 1929 — doamne, apără-ne! Într-o singură zi, la 26 septembrie 1955, acțiunile a 30 de mari societăți pur americane au scăzut cu 32 de puncte. Nu știu dacă spiritele au sau nu mîini, dar aici nu mai încap vorbe ca „i mîna „spiritului Genevei”. Cine nu crede asta nu este american și cine nu afurisește spiritul ăsta al Genevei nu este american 100% și nici măcar 10%. Eu nu sînt „rechini”, ca să mă pricep în ale politicii, dar oricît de „oaie” sînt, tot îmi pot da seama, că conferințele astea internaționale în care bunii americani stau laolaltă cu roșii, precum și călătoriile astea oficiale încoace și încolo, cu zîmbete și stringeri cordiale de mîna, cu primiri gălăgioase (un milion și jumătate de indieni care strigă, toți deodată: „pace și frație cu rușii”), expozițiile internaționale, discuțiile astea stupide despre folosirea pașnică a atomice (curată batjocură), toate astea îmbolnăvesc pur și simplu scumpa noastră Bursă. De aceea, zic, bine face presa *bigbusiness*-ului, că scoate la iveală, cutitluri de o șchioapă, complotul pus la cale de cei ce ridică în slăvi pacea și „binefacerile” ei. Pentru că, astfel, presa noastră ultraliberă îi ferește pe americani veritabili de primejdiosul microb al „spiritului Genevei”. În ce mă privește, mă rog fierbinte celui de sus, acum, în pragul noului an, ca pe viitor să scutească Bursa bunilor americani și pe credincioșii ei slujitori — „rechini” sau „oi” — de asemenea binefaceri.

Am zis și o voi spune: pacea este adversara Bursei. Iată de ce, ca

bun remizer ce sînt — ca bun american, adică — aplaud, cînd sîntem reprezentați la conferințele de dezarmare de Harold Stassen sau de Lodge. Știu că Stassen este un bătrîn „cow-boy de băcănie”, cum i se zice, că încă din 1943 cere un guvern mondial sub conducerea Statelor Unite și că, întocmai ca și mine — american 100 la sută — el este de părere că bomba atomică și cea cu hidrogen fac să se arunce la gunoi concepția învechită despre suveranitatea națională a celorlalte state. Știu, de asemenea, că senatorul Lodge dorește „o Americă puternică” și că nu va face jocul bolșevicilor, care urmăresc distrugerea bursei noastre scumpe.

Eu sînt și voi rămîne un american 100 la sută. Eu știu că nu există în lume o țară care să fie condusă atît de bine, ca societatea „International Telephone & Telegraph Co” sau ca „General Motors”. De ce, dar, „Telephone & Telegraph” sau „General Motors” nu ar fi în drept să revendice conducerea celorlalte țări, pentru a le asigura, în sfîrșit, o bună administrație? Europeanii sînt, deocamdată, niște ființe aproape necivilizate. Se cuvin-

oare să-i lăsam în întuneric? Coteala este foarte simplă: cum părăsi atîtea tunuri atomice, oferim atîta civilizație; primim atîtea bombe cu napalm — garantate ca eficacitate, pîrjolesc radical totul, pînă la pămînt — sîntem gata să vă organizăm, după principiile noastre, economia națională. Dărnicia noastră este nelimitată; sîntem dispuși să vă oferim chiar și mai multă marfă civilizatoare, decît ați putea voi să înghițiți. Noi nu ne-am condus și nu ne vom conduce niciodată, decît după dictonul yankee, că banii trebuie să fie folosiți pentru progresul civilizației. Onorați, deci, nota de plată. Căci dacă afacerile schiopătează cum o să meargă civilizația?

Eu sînt un bun american, remizer la Bursa din Wall-Street. Eu știu că îmi plac whisky-ul, biblia, acțiunile casei Morgan și discursurile lui Knowland. Toate la un loc și fiecare în parte lucrează bine pentru americanii 100 la sută. Știu prea bine că un stor mai mare din fiecare ne-ar asigura nouă, bunilor americani, o viață mult mai ușoară decît aceea pe care am avut-o în septembrie și octombrie 1955, cînd s-au prăbușit acțiunile unui număr atît de mare de firme considerate sigure.

Eu sînt american 100 la sută, și, firește, știu multe. Știu, de pildă, că în localul Bursei nu trebuie, pentru nimic în lume, să intri cu piciorul stîng. Știu că vinerea este o zi neagră pentru Bursă și zilele de 13 au fost și au rămas zile îndoliate. Mai știu, de asemenea, că astrologia și ocultismul pot să te ajute în activitatea de Bursă. Dar, deși, am intrat întotdeauna în Bursă cu piciorul drept, deși mi-am făcut multe cruci în zilele de 13 și de vineri, deși am cheltuit mulți dolari pe ghicitoare și pe astrologi, n-am reușit, nici în anul care-și dă duhul acum, să devin milionar. Oare de ce? Nu cumva pentru că sînt „oaie” și nu „rechini”?...

J. D.
remizer la Bursa din New-York

P. conf. Horia LIMAN

ACTORII DESPRE ROLURILE LOR

În pagina de actualităţi teatrale a acestui număr nu-şi vor spune opiniile nici criticii de specialitate, nici spectatorii: de astă dată, dăm cuvîntul actorilor înşişi. Un redactor al revistei noastre a cerut artiştilor Sandina Stan (Teatrul Armatei), I. Alperin (Teatrul Evreesc de Stat) şi Zoe Anghel-Constantinescu (Teatrul C.F.R.-Giuleşti) să ne vorbească despre rolurile lor din spectacolele: „Împărătiţa lui Machidon”, „Beniumen al III-lea”, „Jocul dragostei şi al întîmplării”. Să-i ascultăm, deci:

ÎNTRUCHIPÎND PE MĂRIA LUI MACHIDON

În general, lucrez greu orice nou rol, identificarea cu fiecare nou personaj izbutînd-o destul de lent. Acest lucru mi s-a întîmplat şi cu Măria lui Machidon, din piesa lui Tiberiu Vornic şi Ioana Postelnicu. Țărancă aceasta aprigă, care îşi apără ca o cloşcă familia şi fericirea ei — fericire aşa cum o înţelege ea, îngust, retrograd — are o cinste sufletească şi o pasiune a muncii, care m-au cucerit de la început. Dar nu mi-a fost de loc uşor să mă contopesc cu ea.

Am pornit totuşi la treabă cu încăpătînire, ca să zic aşa. Partea cea mai consistentă a rolului meu este cea din actul I, în care — printr-un fel de monolog — Măria îşi face un autoportret destul de savuros. Trebuia ca Măria mea să cîştige de la început o fărîmă de simpatie din partea spectatorului — deşi îşi năpăstuieste nora cu atîta venin şi sorteşte drept bărbat fiicei ei un chiaburoi mărginit, deşi priveşte cu atîta îndărătnicie noile aşezări care se înstăpinesc în satul lor — pentru că numai astfel, transformarea, al cărei rezultat îl aflăm în actul III (transformare pe care autorii nu au înfăţişat-o pe scenă — lucru regretabil, de altfel), teza părea plauzibilă. Nu ştiu dacă am reuşit să arăt suficient, din primul act, potenţele ei pozitive. Greutatea cea mare a rolului am simţit-o însă în ultimul act, unde, destul de nejustificat, (pentru că în actul II personajul acesta central este aproape complet uitat de autori) Măria devine o alta. Argumentele transformării ei există în piesă, dar povestite de unele personaje şi nu înfăţişate prin fapte. M-am străduit să nu forţez nota ei „pozitivă”, să nu o arăt în final complet transformată; şi în ultimul act Măria mea mai e încă îndărătnică şi aprigă, conform temperamentului ei. Am vrut însă să se simtă că nu va trece mult pînă ce şi ea va deveni frunzaşa a întovărăşirii din sat.

Sandina STAN

UN NAIV CĂUTĂTOR DE ADEVĂRURI

Cu tot izul monarhic al numelui său, Beniumen al III-lea nu e de os domnesc. Dinastia lui e cea a „căutătorilor de adevăruri”, a acelor căutători naivi care, neştiind să afle cheia adevărului în realitatea vie, rătăcesc în lumea himerelor şi a fantasmagoriilor. De aici, ridicolul, de aici, eşecul căutărilor lor. Într-un fel, Beniumen se înrudeşte cu Don Quijote, după cum, în portretul tovarăşului său de drum, Senderl, regăseşti multe din trăsăturile candidului Sancho Pancha.

Eroul lui Mendale Moicher Sfurim, unul din marii clasici ai literaturii idiş, poartă scris pe actul său de naştere numele unui mărunţ oraşel din Ucraina secolului trecut. Un evreu sărman şi umil, terorizat de poliţia țaristă şi stors de bogătaşii evrei ai tîrgului — iată, în trei linii, profilul social al lui Beniumen. El porneşte în lume să aducă dreptatea şi fericirea celor sărmani. Aici începe tragedia sa, pe care naivitatea puerilă şi ridicolul soluţiilor găsite de el transformă într-o comedie bufă: Beniumen pleacă în căutarea unui legendar trib de „evrei roşii”, aflaţi dincolo de riul biblic Sambatien, cu ajutorul cărora crede că va aduce izbăvirea concetăţenilor săi din Tuneiadevke. Peripeţiile acestei călătorii alcătuiesc fapţica piesei pe care Israel Bercovici şi Iulian Schwartz au realizat-o, prin dramatizarea valoroasei lucrări a lui Mendale Moicher Sfurim. Colectivul nostru lucrează la montarea ei în regia artistului emerit Mauriciu Sekler.

Cum să arate în imagine scenică acest erou, conturat cu atîta suculent pitoresc de autorul său? Cum să arate chipul lui, care-i sînt mişcărilor, gesturile, felul de a gîndi? Iată întrebări chinuitoare, al căror răspuns îl caut citind o dată şi încă o dată piesa şi romanul.

I. ALPERIN

VEŞNICA TINEREŢE A LISETTEI

Nu cred să fie actriţă tînără, care să nu-şi dorească să interpreteze rolul clasicei subrete franceze. Fie că e Toinette a lui Molière, Suzanne a lui Beaumarchais, ori Lisette, din „Jocul dragostei şi al întîmplării” de Marivaux, toate te încîntă prin umorul popular şi iscusinţa cu care încercă şi descurecă itele celei mai complicate intrigi, dovedindu-se totdeauna mai iscusite ca stăpînii lor.

Este uşor de înţeles, deci, bucuria cu care am primit rolul Lisettei. Dar şi emoţia firească. Pentru că, dintre toţi colegii cu care trebuia să joc în această piesă, eu aveam cea mai puţină experienţă scenică. Lisette însă nu mă speria: mi-o simţeam apropiată, ca pe o bună prietenă, îi înţelegeam firea, temperamentul, simţeam perfect logica fiecărei acţiuni a ei. Şi pornisem să-i dau viaţă cu dragoste şi cu multă seriozitate.

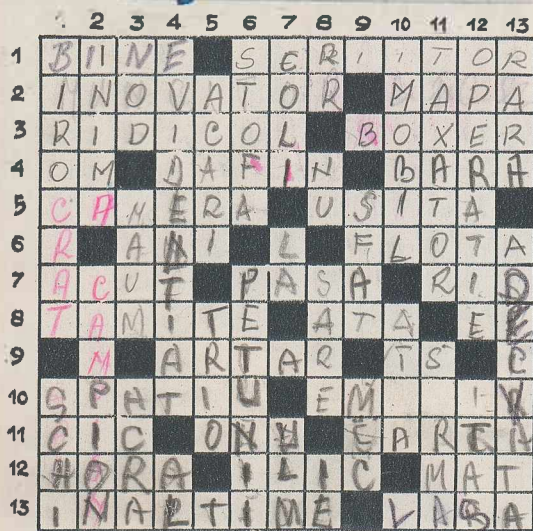
Firul acţiunii este simplu, cu toate încercăturile năstruşnice care se ivesc pe parcursul său: pentru a-l cunoaşte mai bine pe cel sortit de părinţi să-i fie soţ, Silvia va lua locul subreţei sale Lisette, fară să ştie că logodnicul ei a făcut un lucru asemănător, prefăcîndu-se el însuşi în servitor. Şi Marivaux îi arată pe aceşti doi tineri de viţă nobilă îndrăgostindu-se unul de altul, în ciuda prejudecăţilor care ar fi condamnat categoric mezalianţa dintre un nobil şi o slugă. Acesta este adevărul social — dovedind concepţiile înaintate ale lui Marivaux — care trebuia să transpară clar din ţesătura densă a subiectului. Iar Lisette trebuia să ajute la reliefaşa lui, dovedind inteligenţa vie şi spontană a fetei din popor. Şi iată-ne, mîin în mîin, rîzînd şi născocînd năzbîtii cu ţile, căutînd să ne confundăm una cu alta. Dacă am reuşit, asta o pot spune cei care au văzut spectacolul.

Zoe Anghel-CONSTANTINESCU

SĂ NE DISTRĂM

DE ANUL NOU

ORIZONTAL:

1. La cursuri, pe Gigel îl știu:
Tot cu „insuficient” o ține.
Dar, crede el, în Cismigiu
Va fi calificat cu „...”

— Aștui gen de inginer
Nu construcții i se cer,
Ci-i urâm, în noul an,
Să ne dea înc-un... roman.

2. În anul care o să vină
Noi aparate să crezi
Și, când lucrezi la o mașină,
Mereu să o perfecționezi.

— O are orice avocat
Sau stă întinsă pe birou,
Da-n mîna unui birocrat,
Ea se transformă în... cavou.

3. Haina cadrilată, părul ca nebunii,
Iar pe bulevarde este cel mai...
cult,
A ajuns de rîsul lumii
Deși rîde... cel mai mult.

— Aruncă pumni cu pasiune:
Cînd adversarii sînt răpuși
Toți bat din palme și se spune
Doar că lucrează cu... mînuși.

4. Diogene-și vărsa tot amarul
Cîtîndu-l cu felinarul.

— Ai frunzele întotdeauna verzi,
Iarna și vara, în orice moment
Tu pentru unii gloria o-ntruchipezi,
Iar pentru alții, ești doar... condi-
ment.

— La zece stînjeni de s-ar înălța
Și Ene-ntotdeauna ar marca.

5. Deși-i ciclist, el se tot vaită
Că vrea o locuință nouă,
Cînd poate apela de-ndată
La bicicletă, unde-s... două.

— O portită mititică,
Nu încapi ușor, că-i mică.

6. Se moștensesc fără-ncetare:
Unul se naște, altul moare.

— Catarg lingă catarg
S-adună pînă-n zare,
Din port și pînă-n larg
Stăpînă e pe mare.

7. La figurat, e ascuțit
Cînd o pe muche de cuțit.

— Pe divan se tolănea
Și trăgea din narghilea.
— O cută care-ți amintește
Că omul, deh, îmbătrînește.

8. Unui cap sec, ca n-are minte
Măcar cit are o găină,
Îi spun în cîteva cuvinte
Să-și ieie harul din... făină.

— La oricare croitor
Răsucită-i pe mosor,
În fasolea conservată
O găsești citeodată.

— Frizerilor le fac cadou
Doi piepteni pentru Anul Nou.

9. Cu paltinul e înrudit
Și-n sobă-i bun la încălzit.

— Un monoverb aicea iese:
S-ar putea citi și „țese”.

10. Eterna scuză, la ziare:
E lipsa lui, deci ai... răbdare.

— El multe ar avea de spus,
Dar s-a oprit de la-nceput,
Un nod în gît brusc i s-a pus
Și-a devenit deodată... mut.

11. Iar acum, vreau să-mi aflați
Și un munte din Carpați.

— Rîndurile și-o sporit
Și prin asta s-a-ntărit,
Iar în anul ce sosește
Omenirea îi dorește
Și mai mult să se-ntărească,
Pacea lumii s-o păzească.

— Și pe soare, și pe lună,
Ți-e prietana cea bună.

12. Două cite doi se prind ușor,
Păstrează ritmul pașilor,
Cînd mai încet, cînd mai vioi,
C-așa e jocul pe la noi.

— Haina asta mînceci n-are
Și nici glugă în spinare,
Nu-i la fel cu un zăbun
(Unii și mintean îi spun).

— A mutat tura
Și i-a-nchis gura!..

13. Te-ai remarcat printre piloți
Cum avionul ți-ai condus;
La anul, vreau din nou să poți
Să fii și mai departe... sus.

— Cînd în pericol se găsește,
Ea o întinde englezește
Și-apoi mai face și tapaj...
Nu i-ar strica puțin curaj!

VERTICAL:

1. Pe toți i-ai amînat necontenit.
Acum, cînd rindu-ți este la cadou,
În cincizeci și șapte promit.
Să-l iei... urgent, la alt An Nou.

— Două doage merg la vale,
Spulberînd omătu-n cale.

2. Eros, săgeți, un rîs șogolnic,
O amintire pe-un copac
Bătaie-n ritmul de ceasornic.
O dată tic și-o dată tac.

— Pentru Dinamo-București,
Cadoul cel mai potrivit:
În lupta cu cei din Ploești
Titlul suprem a cucerit.

3. În papură sau la cravate,
În gît, în lemn și-n căi ferate.

— El a ucis, din gelozie,
pe iubita sa soție.

— Poama nu e dulce încă —
A zis nea Vulpoi, șiretul,
Preținînd că n-o mîncîcă
Pentru că e...ca oțetul.

4. În cin'ze și cinci, te-ai remarcat
Căci munca n-ai precupețit.
În cin'ze și șase, neopărat
Fruntoș s-aud c-ai devenit.

— Un articol principal,
Ce-l are orice... caporal.

5. Deși cu acul ei lucrează,
Nu cos și nici nu înșăilează.

— E un termen muzical,
Dar, de fapt, e-un numeral.

6. O produce țesătorul
Și o taie croitorul.

— Albastre-ori albe-s la culoare
Și sînt plăcut mirositoare.

7. Foi mai multe, de hîrtie
(Le găsești la librărie).

— Un ton, dar nu de... telefon,
Ci de la un diapazon.

— Recunoscut prin lemnu-i tare,
Din el sînt fabricate care.

8. Sînt două litere în șir:
Un monoverb ce-nseamnă „bir”.

— Un răspuns cam neplăcut,
Un refuz la ce-ai cerut.

— E dură, albă, cristalină,
Și se găsește în salină.
E bună cînd este din plin
În orice „Radio-Magazin”...

— O cămașă înflorată
E un dar pentru o fată.

9. De cîte ori te-ai încurcat,
cu el te-ai ajutat de-ndat.

— Busuioac verde pe mosă,
Lîng-o floare... rușinoasă.

10. Adjectiv e citeodată:
Cînd se-arată nemîșcat,
Dar la Spațiul Locativ
Îl găsești ca substantiv.

— E mai mic ca un pitic,
Dar e falnic și voinic.

11. Mărunte n-am, îi e dictonul
Ce-l spune cu un ton modest.
De aceea-n dar, pentru la anul,
I-aș da o... fabrică de rest.

— O nălucă e, din basme,
Și trăiește-ntr-o miasme.

12. La matematici, o face școlarul.
Pe cîmpul de luptă, doar militarul.
Pentru chirurg e-un lucru banal
S-o facă oricînd, la spital.

— Oricînd arunci în coș hîrtii,
Inițialele-i citești.
E-o întreprindere, să știi
Și-i gospodăru în București.

13. Pentru filatelist, cadou
Vestita marcă „Cap de bou

— Nici una nu-i mai nimerită,
Deci asta-i cea mai potrivită.

CRİPTOGRAFIE LITERARĂ

(7, 2, 2, 5, 3)

MONOVERB

(5 - 10)

BİVERB

(5,7)

SĂ RECTIFICĂM EROAREA

6 x 688 = 1008

Cum poți face ca înmulțirea,
de mai sus să fie corectă,
fără a adăuga, șterge sau
schimba ceva?

SILUETE

Priviți aceste siluete de statui.
Ce personaje istorice vă a-
mintesc ele?

Mihail Orlov

2 Petru cel Mare

POLİNDROM

Un cataclism preistoric
Planeta noastră cînd cuprins:
Un singur ins doar îl învins:
(Firește, toți-i alegoric).
Problema, însă, e cuvîntul
Care exprimă catastrofa
De care vă vorbește strofa
Și să vedeți—curios—ghic!

În orice sens va fi citit,
Același e, de la-nceput,
Același e, de la sfîrșit.

BARIOTROP

Specificăm introductiv:
Accentul este decisiv.
De-l are vorba la-nceput,
Bine dispusă e, voloasă,
Însă la mijloc de-i trecut,
E nelipsită de la masă.

METAGRAMĂ

FRAGA - PRIA
Cu „P” e un oraș grandioz
Cu „F” e un fruct delicios

ANAGRAMĂ

clarinet
Dintr-o LIRĂ și un CENT,
Construiesc un instrument
Muzical și de suflat;
Sper că nu e greu de-afla!

ANAGRAMĂ

Dintr-un POET și o ERĂ,
S-a născut o „BAIADERĂ